

ชื่อวิทยานิพนธ์ การประเมินโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผู้วิจัย นางประกอบ วงศ์สำมะโน **ปริญญา** ศีษศาสตรมหาบัณฑิต (การประเมินการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา วัชรสุนทร (2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภมาส อังศุโชติ **ปีการศึกษา** 2546

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมินการดำเนินงานของโรงเรียนในสหวิทยาเขตบางสะพาน อันเนื่องมาจากโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ เลขาธิการกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 1 คน ผู้เข้ารับการอบรม จำนวน 5 คน คณะกรรมการบริหาร โรงเรียนจำนวน 43 คน ผู้สอน จำนวน 132 คน และ ผู้เรียนจำนวน 2,321 คน ในการศึกษาครั้งนี้ศึกษาจากประชากรทั้งหมด ยกเว้นผู้เรียนใช้กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น จำนวน 367 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วย แบบบันทึก แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยความถี่ และร้อยละ ประเด็นการประเมินประกอบด้วย การประเมิน การส่งเสริมและสนับสนุนของคณะกรรมการบริหาร โรงเรียน ประเมินผู้สอนในการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้ง 4 ประเภท ได้แก่ ประเภทบุคคล ประเภทสถานที่ ประเภทวัฒนธรรม ประเพณี และประเภทสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีของทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และประเมินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

ผลการประเมินพบว่า คณะกรรมการบริหาร โรงเรียนให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนพบว่ามีการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้ง 4 ประเภท อยู่ในระดับน้อย – ปานกลาง โดยเฉพาะในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย วิชาวิทยาศาสตร์ และวิชาการงานอาชีพ ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาอื่น ๆ ใช้แหล่งเรียนรู้ในระดับน้อย อย่างไรก็ตามผู้เรียนมีความเห็นว่า ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้ง 4 ประเภทในการเรียนการสอนในระดับน้อย สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนอันเนื่องมาจากการใช้แหล่งเรียนรู้นั้น ทั้งผู้สอนและผู้เรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่าอยู่ในระดับปานกลาง

คำสำคัญ แหล่งเรียนรู้ การพัฒนาครู การพัฒนาผู้เรียน การกำกับติดตาม การประเมินโครงการ

Thesis title AN EVALUATION OF THE TEACHER DEVELOPMENT PROJECT FOR UTILIZATION OF LOCAL LEARNING RESOURCES UNDERTAKEN IN SECONDARY SCHOOLS IN PRACHUAP KHIRI KHAN PROVINCE

Researcher : Mrs Prakob Wongsammano; **Degree** : Master of Education (Educational Evaluation)

Thesis advisors (1) Dr. Kanjana Wattanasunthorn, Associate Professor; (2) Dr. Supamas Ungsuchot, Assistant Professor; **Academic year** : 2003

ABSTRACT

The purpose of this research was to evaluate the operation of schools in Bang Saphan United Campus as a result of the Teacher Development Project for Utilization of Local Learning Resources undertaken in secondary schools under the Department of General Education in Prachuap Khiri Khan province.

The informant population consisted of one secretary of the school cluster under the Department of General Education in Prachuap Khiri Khan province, five project trainees, 43 school administrative board members, 32 teachers, and 2,321 students. This research undertook data collection from the whole population except the students. The sample of 367 students were selected with the stratified random sampling technique to represent the whole of student population. Data collecting instruments consisted of an inventory form, an interview structure, and a questionnaire. The frequency and percentage were employed for data analysis. The evaluation included the following matters : encouragement and supports from the school administrative board for teach utilization of learning resources, teacher's utilization of the four learning resources, namely, resource persons; resource places; cultural and tradition resources; and media, aids, and technology resources in all learning area groups, and the developing desirable characteristics of learners.

Results of the evaluation showed that the school administrative board highly encouraged and supported the teachers to utilize learning resources in their instruction. Based on opinions of teachers, the utilization of four types of learning resources was at the low to moderate levels in Thai language learning area, while in the science, and career and technology learning areas the utilization was at the moderate level, and in other learning areas the utilization was at the low level. However, students had opinions that the utilization of all four types of learning resources was at the low level in all learning areas. As for the utilization of learning resources for developing desirable characteristics of learners, both teachers and students had conforming opinions that it was at the moderate level.

Keywords : Learning resource, Teacher development, Student development, Monitoring, Project evaluation

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่ง จากรองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา วัชรสุนทร แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภมาส อังศุโชติ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการทำวิทยานิพนธ์นี้อย่างใกล้ชิดเสมอมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ดร.จันทนา นนทิกร อาจารย์ธีรศักดิ์ ลิขิตวัฒนเศรษฐศึกษานิเทศจากเขตการศึกษา 5 ผู้อำนวยการณรงค์ คงกิจ ผู้อำนวยการโรงเรียนพันท้ายนรสิงห์ จังหวัดสมุทรสาคร ว่าที่ ร.ต. ชาญวิทย์ จันทรสุนทร รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 และนางสาวอิงอร ณรงค์อินทร์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจประสิทธิภาพของเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยเป็นอย่างยิ่ง ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการอนุ ธีรานุวรรณ ผู้อำนวยการโรงเรียนสามร้อยยอดวิทยาคม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำในการเขียนบทคัดย่อภาษาอังกฤษ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ โรงเรียนทุกโรงเรียนในสหวิทยาเขตบางสะพาน ที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลงานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วง ขอขอบพระคุณเจ้าของวิทยานิพนธ์ เจ้าของผลงานเอกสารและตำราต่างๆ ที่ผู้วิจัยนำมาอ้างอิง ขอขอบพระคุณมาลัยผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ให้ข้อเสนอแนะ และให้ความช่วยเหลือ จนทำให้งานวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ และขอขอบพระคุณผู้อำนวยการชนิด ไพศาลสมบัติ ผู้อำนวยการโรงเรียนบางสะพานวิทยา ที่ให้โอกาส อนุญาตให้ศึกษาต่อในระดับมหาบัณฑิต

เบื้องหลังความสำเร็จในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับการสนับสนุนและกำลังใจจาก คุณสมพร วงศ์สำมะโน และนางสาวจันทนา คงสุวรรณ ซึ่งนับว่าเป็นกองหนุนที่มีคุณค่ายิ่ง

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัยนี้ ขอมอบให้เป็นสมบัติทางการศึกษาของประเทศไทยสืบต่อไป

ประกอบ วงศ์สำมะโน

เมษายน 2547

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการประเมิน.....	6
กรอบแนวคิดการประเมิน.....	7
ขอบเขตการประเมิน.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	11
ตอนที่ 1 ความเป็นมาของโครงการที่ประเมิน.....	11
ตอนที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	20
บทที่ 3 วิธีดำเนินการประเมิน.....	41
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	44
วิธีสร้างเครื่องมือ.....	45
แหล่งข้อมูลและวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
เกณฑ์การประเมิน.....	49
กรอบการประเมิน.....	52
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
ตอนที่ 1 สถานภาพของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	56
ตอนที่ 2 ผลการประเมินโครงการ.....	59

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	89
สรุปการวิจัย	89
อภิปรายผล	98
ข้อเสนอแนะ	108
บรรณานุกรม.....	110
ภาคผนวก.....	114
ก. ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ.....	115
ข. เครื่องมือในการประเมิน	117
ค. โครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้.....	138
ประวัติผู้วิจัย.....	140

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรของคณะกรรมการบริหาร โรงเรียน ในสหวิทยาเขตบางสะพาน	42
ตารางที่ 3.2 จำนวนครูในสหวิทยาเขตบางสะพาน แยกตามวิชาเอก (วิชาที่ตนเองถนัด).....	43
ตารางที่ 3.3 กลุ่มตัวอย่างของผู้เรียนทุกโรงเรียน ในสหวิทยาเขตบางสะพาน	44
ตารางที่ 3.4 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับคืน	48
ตารางที่ 3.5 เกณฑ์การประเมินตามประเด็นประเมิน	49
ตารางที่ 3.6 กรอบการประเมิน	52
ตารางที่ 4.1 รายละเอียดผู้ให้ข้อมูลการประเมิน โครงการพัฒนาครู ให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน จำแนกตามสภาพในโรงเรียน	57
ตารางที่ 4.2 การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนใช้แหล่งเรียนรู้ ที่ดำเนินการ โดยคณะกรรมการบริหาร โรงเรียน.....	62
ตารางที่ 4.3 ผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล ในการเรียนการสอนของครูผู้สอน ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ของสหวิทยาเขตบางสะพาน	64
ตารางที่ 4.4 ผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทสถานที่ภายใน โรงเรียน ในการเรียนการสอนของครูผู้สอน ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ของสหวิทยาเขตบางสะพาน	66
ตารางที่ 4.5 ผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทสถานที่ภายนอก โรงเรียน ในการเรียนการสอนของครูผู้สอน ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ของ สหวิทยาเขตบางสะพาน	69
ตารางที่ 4.6 ผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทวัฒนธรรมและประเพณี ในการเรียนการสอนของครูผู้สอน ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ของสหวิทยาเขตบางสะพาน	71

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.7 ผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยี ในการเรียนการสอนของครูผู้สอน ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ของสหวิทยาเขตบางสะพาน	73
ตารางที่ 4.8 ผลการประเมินคุณลักษณะของผู้เรียนจากการใช้ แหล่งเรียนรู้ในกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้สอน ในสหวิทยาเขตบางสะพาน	75
ตารางที่ 4.9 ผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ของผู้เรียน ในสหวิทยาเขตบางสะพาน	78
ตารางที่ 4.10 ผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทสถานที่ ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ของผู้เรียนใน สหวิทยาเขตบางสะพาน	80
ตารางที่ 4.11 ผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทวัฒนธรรม ประเพณี ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ของผู้เรียนใน สหวิทยาเขตบางสะพาน	82
ตารางที่ 4.12 ผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยี ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ของผู้เรียน ในสหวิทยาเขตบางสะพาน	84
ตารางที่ 4.13 ผลการประเมินตนเองของผู้เรียนในสหวิทยาเขตบางสะพาน หลังจากการใช้แหล่งเรียนรู้ จากการเข้าร่วมการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้.....	87

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“ครู หัวใจปฏิรูป ควรเน้นการเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญของครู ควบคู่กับการวัดและปรับปรุงคุณภาพ แหล่งเรียนรู้ประเภทต่างๆ เช่น ส่งเสริม การใช้ห้องสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เพื่อกระตุ้น ให้ผู้เรียน ทุกเพศ ทุกวัย ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ ปรากฏการณ์รอบๆตัว ได้ตลอดชีวิต”

พระราชดำรัส สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

9 มกราคม 2544

ในวโรกาส เป็นองค์ประธานกิตติมศักดิ์ เปิดประชุม ไทย – สหรัฐ
เรื่อง การวิจัยนโยบายการจัดการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และการปฏิรูปการศึกษา

(อ้างใน หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5, 2545 : 108 เอกสารอัดสำเนา)

จากพระราชดำรัสแสดงให้เห็นว่า พระองค์ท่านให้ความสำคัญกับการใช้แหล่งเรียนรู้ ซึ่งครูในยุคปฏิรูปการศึกษา จะต้องมีความรู้ ความสามารถในการใช้แหล่งเรียนรู้ให้เกิด ประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

เนาวรัตน์ – ธีรศักดิ์ ลิขิตวัฒน์เศรษฐ (2543: 3) ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการ ปฏิรูปการศึกษา ในแนวเดียวกับพระองค์ท่านว่า การปฏิรูปการศึกษาที่กำลังดำเนินอยู่อย่างเข้มข้น ในขณะนี้ เป็นการปฏิรูปด้านหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอนนั้น ได้เน้นการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หากมีแหล่งเรียนรู้หลากหลาย จะช่วยให้การปฏิรูปด้านนี้ สำเร็จได้ โดยครูจะต้องปฏิรูปมีการปรับเปลี่ยนวิธีสอนที่ยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง หันมาใช้แหล่ง เรียนรู้มากขึ้น

ดังนั้นแนวคิดในเรื่องการปฏิรูปการศึกษาของไทย จึงเน้นในเรื่องการใช้แหล่งเรียนรู้ ให้เกิดประโยชน์แก่การศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ดังที่ รุ่ง แก้วแดง

(2544: คำนำ อ่างใน สุนน อมรวิวัฒน์) ได้กล่าวว่า ชุมชนและธรรมชาติเป็นชุมชนทรัพยากรมหาศาลที่ผู้เรียนและครูสามารถค้นพบความรู้ที่ไม่รู้จักหมด เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ตำหุดำตาทุกคนอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ สุนน อมรวิวัฒน์ (2544: คำชี้แจง) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ นอกห้องเรียนไว้ว่า การที่นักเรียนได้มีโอกาสออกนอกห้องเรียนไปสัมผัสและสัมพันธ์กับธรรมชาติ สังคม ชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น ย่อมช่วยสร้างประสบการณ์ตรงต่อการดำรงชีวิตได้เรียนรู้ และค้นพบสาระความรู้ที่นอกเหนือหนังสือเรียน ครูก็ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ไปกับนักเรียนด้วย เป็นบรรยากาศการเรียนรู้ที่ตื่นตัว แจ่มใส นำไปสู่กิจกรรมการมีส่วนร่วม การฝึกคิด และจินตนาการที่หลากหลาย

การที่นำผู้เรียนออกสู่ชุมชนนั้น นอกจากการได้รับสาระความรู้จากชุมชนแล้ว ยังช่วยให้ทุกคน ทุกฝ่ายของชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ดังที่ ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ประเวศ วะสี (2543: 60-61) (อ่างใน สุนน อมรวิวัฒน์ 2544: 3) ได้เขียนไว้ในเรื่องการเรียนรู้จากคนในชุมชนว่า ในชุมชนมีผู้รู้ด้านต่างๆ มากมาย มากกว่าครูที่สอนท่องหนังสือมากนัก ... ถ้าเปิดโรงเรียนสู่ชุมชนให้ทั้งครูและนักเรียน ได้เรียนรู้จากครูในชุมชน จะมีครูมากมาย หลากหลาย เป็นครูที่รู้จริง ทำจริง จะทำให้การเรียนรู้เข้าไปเชื่อมโยงกับการปฏิบัติจริง การเรียนรู้จะสนุก ไม่น่าเบื่อหน่าย ... ผู้เรียนจะเรียนรู้จากธรรมชาติได้ดีก็ต่อเมื่อ เขาได้รับการปลดปล่อยออกจากห้องเรียนที่กักขังเขาไปสู่ธรรมชาติ และมีโอกาสหันกลับมาเรียนรู้ เพื่อรู้จักตนเองว่า คือ ธรรมชาติและสัมพันธ์กับธรรมชาติอย่างไร ดังที่ พระพุทธทาสภิกขุ (2533: 5) (อ่างใน สุนน อมรวิวัฒน์ 2544: 6) ได้แสดงธรรมเรื่อง “โรงเรียนที่ท่านยังไม่รู้จัก” มีความตอนหนึ่งว่า โรงเรียนนี้มีอยู่ทั่วไปทุกหนทุกแห่ง ตำหุดำตาของท่านทั้งหลาย แต่ท่านก็ไม่รู้จัก ... เป็นโรงเรียนของพระธรรม เป็นโรงเรียนของพระพุทธเจ้าพระองค์จริง เป็นโรงเรียนของธรรมชาติ... จัดโดยธรรมชาติ ไม่เก็บค่าเล่าเรียน... การเรียนรู้จากธรรมชาติ ได้ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความจริงของชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลง มีการต่อสู้ดิ้นรน มีปัญหา มีสุนทรียภาพ มีคุณค่า ทั้งความจริง ความงาม และความดี ในทางตรงกันข้าม ธรรมชาติก็มีทั้งความเสื่อมสลาย และความโหดร้าย ทำลายล้างมนุษย์จึงจำเป็นต้องได้เรียนรู้และอยู่ร่วมกันกับธรรมชาติ การอนุรักษ์ และยอมรับคุณค่าของธรรมชาติ ปรับตนเองได้ในความเปลี่ยนแปลง ทำอย่างไรจึงจะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ด้วยตนเองมากขึ้น และรู้ว่าจะศึกษาเรื่องที่ต้องการหรือเรื่องที่น่าสนใจได้จากที่ใด และศึกษาอย่างไร นั่นคือต้องสร้างแหล่งเรียนรู้ให้เขา ต้องสอนให้เขารู้จักใช้แหล่งเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้แบ่งได้เป็น 4 ประเภทด้วยกัน ได้แก่ 1) แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล 2) ประเภทสถานที่ 3) ประเภทวัฒนธรรม ประเพณี และ 4) ประเภทสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยี

จะเห็นได้ว่าทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เห็นพ้องกันว่า แหล่งเรียนรู้มีความสำคัญ และมีความจำเป็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้รองรับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 81 กำหนดให้รัฐต้องศึกษา อบรม และสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรม ให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม...สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลป วิทยาการ ต่างๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครู ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ รวมทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายฉบับแรกของประเทศไทยก็ได้ให้ความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ไว้เช่นกัน โดยเฉพาะในมาตรา 24 , 25 และอีกหลายมาตรา ที่เชื่อมโยงถึงความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาหลายๆด้าน

เพื่อเป็นการสนองตอบต่อรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) กรมสามัญศึกษา ได้กำหนดกรอบแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาไว้ทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการปฏิรูปการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเสมือนหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา จึงอยู่ที่ความสามารถในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยได้วางแนวทางให้สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล มุ่งฝึกทักษะ และกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญกับสถานการณ์ และการประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง โดยมีการผสมผสานความรู้ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน ปลุกคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตลอดจนการส่งเสริมบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน แหล่งเรียนรู้ และจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา และทุกสถานที่ นโยบายของกรมสามัญศึกษาในปีงบประมาณ 2545 มีความมุ่งมั่นที่จะสานต่อยุทธศาสตร์ 10 ประการ ต่อมาจากปีงบประมาณ 2544 โดยเฉพาะยุทธศาสตร์การปฏิรูปการเรียนรู้ มีมาตรการให้มีการสนับสนุนให้โรงเรียนและนักเรียนศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน มีการสืบค้น ภูมิปัญญาท้องถิ่น และจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ นโยบายของกรมสามัญปีงบประมาณ 2546 (2546: 3)ซึ่งออกมาในรูปของปฏิญญูปฏิรูป สำหรับด้านการปฏิรูปการเรียนรู้ก็ยังคงให้ความสำคัญกับแหล่งเรียนรู้คือ ให้ใช้แหล่งเรียนรู้ทุกรูปแบบ

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 เป็นสื่อกลางที่จะนำโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 5 ยกระดับคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานตาม ยุทธศาสตร์หลักของกรมสามัญศึกษา สำหรับในเรื่องของแหล่งเรียนรู้ ได้กำหนดวัตถุประสงค์ให้

ทุกโรงเรียนมีการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการในการเรียนการสอน และตั้งเป้าหมายว่า ครูทุกโรงเรียนในเขตการศึกษา 5 จำนวน 145 คน จาก 145 โรงเรียน ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการบูรณาการการเรียนการสอน (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 2545: 3) และให้ทุกโรงเรียนจัดกิจกรรมให้นักเรียนร้อยละ 40 โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน หรือสืบค้นภูมิปัญญาท้องถิ่น (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 2545: 5) พร้อมกันนี้ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนางานในความรับผิดชอบ เพื่อเป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนางานสู่การปฏิรูปการศึกษา ในด้านการปฏิรูปการเรียนรู้ ตามยุทธศาสตร์ที่ 2 ได้ให้แนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ ในการบูรณาการเรียนการสอน โดยให้จังหวัดหาแนวทางให้ครูผู้สอนวิชาต่างๆ บูรณาการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นให้นักเรียนได้ศึกษา สืบค้น มรดกภูมิปัญญาท้องถิ่น สามารถเป็นตัวอย่างการจัดการเรียนการสอนให้โรงเรียนอื่นๆ เห็นเป็นแนวทางได้ ซึ่งเป้าหมายของจังหวัดขึ้นอยู่กับ การพิจารณาเลือกโรงเรียนนำร่อง หรือให้ความรู้กับทุกโรงเรียน เพื่อให้สามารถปฏิบัติไปพร้อมๆกัน โดยวิธีที่จังหวัดเห็นว่าเหมาะสม (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 2545: 11) จากการประชุมสัมมนาประสานแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 กับบุคลากรหลักของแต่ละจังหวัดในเขตการศึกษา 5 ได้กำหนดกิจกรรมการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ห้องสมุด โดยให้ผู้เรียนศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน ด้วยการสืบค้นจากมรดกภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งวิทยาการต่างๆ โรงเรียนละ 1 คน ใช้เวลาในการอบรม 2 วัน กลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนขึ้น เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถใช้แหล่งเรียนรู้ในการบูรณาการเรียนการสอนได้ โดยมีเป้าหมายไปยังผู้ช่วยฝ่ายวิชาการหรือครูผู้สอนโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เข้ารับการอบรมโรงเรียนละ 1 คน จำนวน 20 โรงเรียน รวม 20 คน เป็นเวลา 2 วัน

ขณะนี้โครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ได้ดำเนินการมาจนครบ 1 ปีการศึกษาแล้ว สมควรที่จะมีการประเมินโครงการ เพื่อจะได้ทราบผลของการบริหารจัดการโครงการ ความสำเร็จของโครงการ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรค จากทุกฝ่าย ซึ่งเป็นข้อมูลสารสนเทศที่จะนำไปพัฒนา ปรับปรุง และวางแผนการดำเนินงานต่อไป โดยการประเมินโครงการนี้เป็นการประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) แต่เป็นการประเมินแบบย้อนรอย โดยจะพิจารณาถึงสารสนเทศ ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการดำเนินงานและการบริหารจัดการ รวมทั้งผลการดำเนินงาน และผลกระทบ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีผลต่อความสำเร็จ และ

จะเป็นหลักฐานที่นำมาประกอบการตัดสินใจ เกี่ยวกับโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้อย่างเที่ยงตรง รวมทั้งจะได้ข้อมูลสารสนเทศเพิ่มเติม ที่จะบ่งชี้ถึง จุดเด่น จุดด้อย ของโครงการ ถ้าต้องการที่จะดำเนินโครงการนี้ต่อ จะได้มีแนวทางการปรับปรุง แก้ไข ได้อย่างถูกต้อง การประเมินลักษณะนี้ จะสอดคล้องกับ แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินบางส่วน ของนักประเมินหลายคนดังนี้

1) สอดคล้องกับความหมายของการประเมิน คือเป็นกระบวนการกำหนดขอบเขตของสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ การเลือกข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสม การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำไปสู่การจัดทำรายงานสรุปให้กับผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ ในการเลือกแนวทางที่เหมาะสมกับการดำเนินงานของโครงการ(สมคิด พรหมจ้อย 2542: 45)

2) สอดคล้องกับแนวคิดของเคิร์กแพททริก เป็นการประเมินหลังการฝึกอบรม โดยเน้นว่าการอบรมนั้นจะต้องมาจากความต้องการจำเป็นของผู้เข้ารับการอบรม มิใช่มาจากความต้องการของผู้จัด วิธีการตัดสินใจความต้องการจำเป็นของการฝึกอบรมทำได้หลายวิธี ได้แก่ การวิเคราะห์ความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม วิเคราะห์ปัญหาปัจจุบันที่เป็นอยู่ สอบถามผู้ควรเข้ารับการอบรม หัวหน้างานหรือลูกน้อง ทดสอบความรู้และทักษะความสามารถ สังเกตพฤติกรรม วิเคราะห์การปฏิบัติงาน (สุภมาส อังศุโชติ 2545: 15)

3) สอดคล้องกับแนวคิดของของสเตคหมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูล โดยเน้นการสังเกตและสัมภาษณ์จากสภาพธรรมชาติ โดยใช้ นักสังเกตหลายๆคนทำการสังเกตผู้ที่เกี่ยวข้องหลายๆ กลุ่ม เน้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ กระบวนการ และผลกระทบในด้านการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (สุภมาส อังศุโชติ 2545: 22)เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจคุณค่าของโครงการ จุดมุ่งหมายของการประเมินมีอยู่ 2 ประการคือ เพื่อต้องการได้ข้อมูลต่างๆที่นำมาบรรยายเกี่ยวกับโครงการนั้น และเพื่อต้องการได้ข้อมูลต่างๆที่สามารถนำมาใช้ในการตัดสินใจคุณค่าของโครงการ (สมคิด พรหมจ้อย 2542: 52)

4) สอดคล้องกับแนวคิดของสตัฟเฟิลบีม ได้ให้ความหมายของการประเมินว่า เป็นกระบวนการของการบรรยาย การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจ เลือกทางเลือกที่เหมาะสม ซึ่งการประเมินเพื่อให้ได้สารสนเทศที่สำคัญ โดยมุ่งประเมิน 4 ด้าน คือการประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) และการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) (สมคิด พรหมจ้อย 2542: 55-56) อย่างไรก็ตามปัจจัย 4 ด้านนี้

ผู้ประเมินไม่ได้ดำเนินการในลักษณะที่เป็นพลวัต เพียงแต่เก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นตัวชี้วัด
ในความสำเร็จของโครงการเท่านั้น

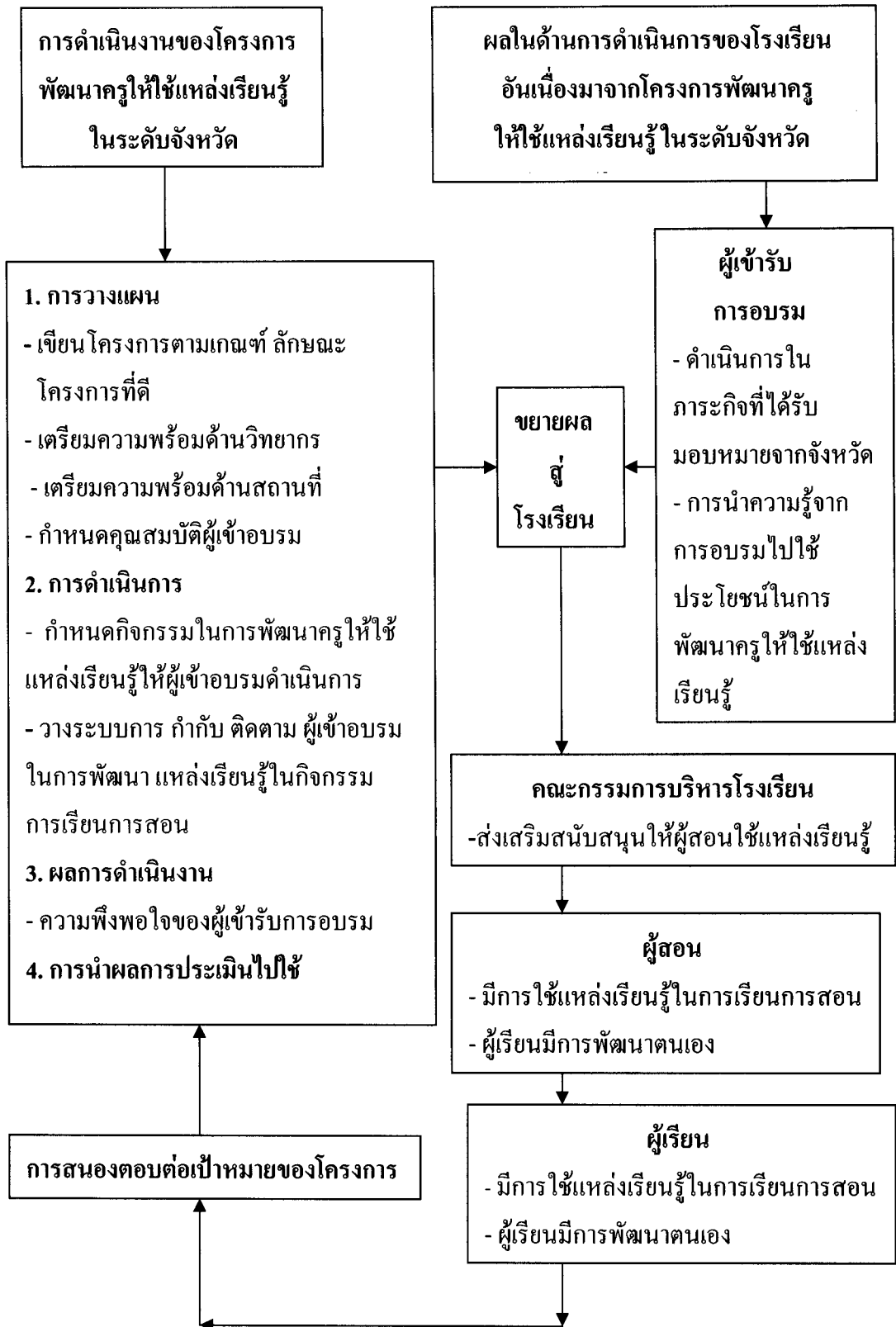
5) สอดคล้องกับการประเมินเชิงระบบ ตามแนวความคิดของนักประเมิน
หลายคน สามารถนำมาประยุกต์ใช้ประเมินโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียน
การสอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อจะได้ข้อมูล
เกี่ยวกับผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งรวบรวมข้อมูลสารสนเทศในการปรับปรุง
แก้ไข เพื่อวางแผนใหม่ในโอกาสต่อไป

จากแนวคิดของนักประเมินที่ผู้ประเมินได้นำมาเสนอ ผู้ประเมินได้ประเมินโครงการ
พัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน โดยประเมินในลักษณะย้อนรอย คือประเมินผลที่
เกิดขึ้น โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัย หรือสารสนเทศเบื้องหลัง ตั้งแต่บริบท ความต้องการจำเป็น
สิ่งนำเข้า และกระบวนการดำเนินงาน เพื่อนำมาอธิบายผลลัพธ์ของโครงการ โดยหวังว่าการ
ประเมินจะได้ผลและสารสนเทศย้อนกลับแก่โรงเรียน ในการวางแผนและพัฒนาในเรื่องการเรียน
การสอน โดยใช้แหล่งเรียนรู้ไปพัฒนาสืบต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการประเมิน

เพื่อประเมินการดำเนินงานในโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการ
สอน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3. กรอบแนวคิดในการประเมิน

4. ขอบเขตของการประเมิน

4.1. การประเมินครั้งนี้ เป็นการประเมินการดำเนินงานของโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยประเมินการดำเนินงานของโครงการระดับจังหวัด ประเมินผู้เข้ารับการอบรม ประเมินคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ประเมินผู้สอนและผู้เรียน

4.2. ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ เลขาธิการ/ผู้ช่วยเลขาธิการกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 1 คน ผู้เข้ารับการอบรมโครงการพัฒนาครูผู้สอนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนในระดับจังหวัด จำนวน 5 คน คณะกรรมการบริหารโรงเรียน จำนวน 43 คน ครูผู้สอน จำนวน 132 คน และผู้เรียนใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 367 คน ของทุกโรงเรียน ในสหวิทยาเขตบางสะพาน

4.3 แหล่งข้อมูลที่เป็นบุคลากรในโรงเรียน ประกอบด้วยบุคลากรในโรงเรียนในสหวิทยาเขตบางสะพาน ได้แก่โรงเรียนบางสะพานวิทยา โรงเรียนชัยเกษมวิทยา โรงเรียนธงชัยวิทยา โรงเรียนบางสะพานน้อยวิทยาคม และโรงเรียนโสศกศึกษาเทพรัตน์ ในการศึกษาครั้งนี้ศึกษาจากประชากรทั้งหมด ยกเว้นผู้เรียนใช้กลุ่มตัวอย่าง ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น และใช้ จำนวนตามตารางของเครชชีและมอร์แกน

4.4. การประเมินครั้งนี้ มีประเด็นการประเมินดังนี้

4.4.1 การดำเนินงานในโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ ในระดับจังหวัด โดยประเมินด้านการวางแผน การดำเนินงาน และผลการดำเนินงาน

4.4.2 การนำผลจากการอบรมมาใช้

4.4.3 การส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ในปีการศึกษา 2545

4.4.4 การใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้สอน ในปีการศึกษา 2545

4.4.5 การใช้แหล่งเรียนรู้ในกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้เรียน ในปีการศึกษา 2545

4.4.6 การปรับเปลี่ยนคุณลักษณะของผู้เรียน จากการใช้แหล่งเรียนรู้ในกิจกรรมการเรียนรู้

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการประเมินการดำเนินโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้นิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

5.1 แหล่งเรียนรู้ หมายถึง บุคคล สถานที่ วัฒนธรรม ประเพณี รวมทั้ง สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี ที่ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

5.2 การดำเนินงานของโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในระดับจังหวัด หมายถึง การดำเนินงานตามองค์ประกอบต่อไปนี้

5.2.1 การวางแผน พิจารณาจากองค์ประกอบในการเขียนโครงการ การเตรียมพร้อมด้านวิชาการ การเตรียมพร้อมด้านสถานที่ และการกำหนดคุณสมบัติผู้เข้ารับการอบรม

5.2.2 การดำเนินการ พิจารณาจากการกำหนดกิจกรรมในการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ ให้กับผู้อบรมดำเนินการ และวางระบบการกำกับ ติดตาม การดำเนินการของผู้เข้าอบรม

5.2.3 ผลการดำเนินการ พิจารณาจากความพึงพอใจของผู้เข้าอบรม

5.2.4 การนำผลการประเมินไปใช้ พิจารณาจากร่องรอยและหลักฐาน

5.3 การดำเนินการของผู้เข้าอบรม หมายถึง การดำเนินงานในภาระกิจที่ได้รับมอบหมายและการนำความรู้จากการอบรมไปใช้ ในการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องของผู้เข้าอบรมของสหวิทยาเขตบางสะพาน

5.4 การดำเนินการของคณะกรรมการบริหารโรงเรียน หมายถึง การส่งเสริม และสนับสนุนในการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ในสหวิทยาเขตบางสะพาน

5.5 การดำเนินการของผู้สอน หมายถึง พฤติกรรมการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล ประเภทสถานที่ ประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และประเภทสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี

5.6 ผลที่เกิดกับผู้เรียน หมายถึง ผลจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ พิจารณาจากการใช้แหล่งเรียนรู้ ประเภทบุคคล ประเภทสถานที่ ประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และประเภทสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยี ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

5.7 กลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มวิชา ภาษาไทยกลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มวิชาศิลปะ กลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี และกลุ่มวิชา ภาษาต่างประเทศ

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 กลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีข้อมูลการใช้แหล่ง เรียนรู้ในการเรียนการสอน เพื่อทำการส่งเสริมสนับสนุน ในโอกาสต่อไป

6.2 ฝ่ายบริหารของโรงเรียน ได้ตระหนักถึงการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทต่างๆในการ เรียนการสอนของทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

6.3 ฝ่ายบริหารและผู้สอน ได้ตระหนักถึงการใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนของ ผู้เรียน

6.4 ฝ่ายบริหารมีข้อมูลในการติดตามผลการดำเนินงานของผู้รับผิดชอบ ในการ สนับสนุนให้ผู้สอนใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน

6.5 ฝ่ายบริหารมีข้อมูลในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อ ผู้เรียน

6.6 ฝ่ายบริหารมีข้อมูลที่จะวางแผนในการพัฒนาผู้สอนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

6.7 ฝ่ายบริหารมีข้อมูลในการทบทวนวิธีการบริหารจัดการการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

6.8 เป็นแนวทางให้สหวิทยาเขตอื่นๆในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประเมินการใช้ แหล่งเรียนรู้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ของทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การประเมินครั้งนี้ เป็นการประเมินโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียน การสอน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยมี วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินการดำเนินงานของโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียน การสอน ดังนั้นผู้ประเมินจึงได้ศึกษาโครงการ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามกรอบ แนวคิดของการประเมิน ผู้ประเมินขอเสนอตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ความเป็นมาของโครงการที่ประเมิน

ตอนที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการพัฒนาครูให้ใช้ แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน

- 2.1 ลักษณะของโครงการที่ดี
- 2.2 ลักษณะของแหล่งเรียนรู้
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมิน
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 ความเป็นมาของโครงการที่ประเมิน

โครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นโครงการที่กลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จัดขึ้นเพื่อสนองนโยบายของเขตการศึกษา 5 ที่ต้องการยกระดับคุณภาพ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามยุทธศาสตร์หลักของกรมสามัญศึกษา เกี่ยวกับการใช้แหล่ง เรียนรู้ประกอบกิจกรรมในการเรียนการสอน ได้กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายว่า ครูทุก โรงเรียนในเขตการศึกษา 5 ซึ่งประกอบไปด้วยจังหวัดสุพรรณบุรี กาญจนบุรี สมุทรสงคราม ราชบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 145 คน จาก 145 โรงเรียน สามารถใช้แหล่ง เรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการบูรณาการการเรียนการสอน (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 2545: 3) และให้ทุกโรงเรียนจัดกิจกรรมให้นักเรียนร้อยละ 40 โดยใช้แหล่งเรียนรู้ ในชุมชน หรือสืบค้นภูมิปัญญาท้องถิ่น (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5,

2545: 5) โดยให้แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ ในการบูรณาการการเรียน การสอนการสอนไว้ว่า ให้พิจารณาเลือกโรงเรียนนำร่อง หรือจะให้ความรู้กับทุกโรงเรียน เพื่อให้ สามารถปฏิบัติไปพร้อมๆ กัน จากการประชุมสัมมนาประสานแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ หน่วยงานพิเศษ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 ร่วมกับบุคลากรหลักของแต่ละจังหวัด ในเขตการศึกษา 5 ได้แก่

- 1) ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัด(ผ.อ. สศจ.)
- 2) ผู้ช่วยผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดที่ทำหน้าที่รับผิดชอบฝ่ายแผนงาน
- 3) หัวหน้ากลุ่มงานนโยบายและแผนของจังหวัด
- 4)ศึกษานิเทศก์จังหวัด
- 5) ประธานสหวิทยาเขต
- 6) เลขานุการสหวิทยาเขต

ของทุกจังหวัด สำหรับในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์นั้น การแบ่งสหวิทยาเขต แบ่งเป็น 4 สหวิทยา เขตตามลักษณะพื้นที่ที่มีความยาวจากอำเภอเหนือสุด คืออำเภอหัวหิน ไปยังอำเภอใต้สุด คือ อำเภอบางสะพานน้อย มีระยะทางห่างกันถึง 200 ก.ม. ประกอบไปด้วย

- 1) สหวิทยาเขตหัวหิน
- 2) สหวิทยาเขตสามบุรี
- 3) สหวิทยาเขตประจวบคีรีขันธ์
- 4) สหวิทยาเขตบางสะพาน ประกอบไปด้วยโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา

ของอำเภอบางสะพาน และอำเภอบางสะพานน้อย จำนวน 5 โรงเรียน เป็นโรงเรียนสังกัดกองการ มัธยมศึกษา จำนวน 4 โรงเรียน คือ โรงเรียนบางสะพานวิทยา โรงเรียนชัยเกษมวิทยา โรงเรียน ชงชัยวิทยา โรงเรียนบางสะพานน้อยวิทยาคม และโรงเรียนในสังกัดกองการศึกษาพิเศษ จำนวน 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนโสตศึกษาเทพรัตน์ ซึ่งเป็นโรงเรียนที่รับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางหู

ในการประชุมประสานแผนในครั้งนั้น มีมติในที่ประชุมคือจัดให้ความรู้กับทุก โรงเรียนเพื่อให้นำไปปฏิบัติได้พร้อมๆ กัน โดยสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดของทุกจังหวัด เป็น ผู้จัดการอบรม และให้โรงเรียนทุกโรงเรียนส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมโรงเรียนละ 1 คน พร้อม กันนี้ได้จัดสรรงบประมาณในการดำเนินการมาให้กับทุกจังหวัด สำหรับจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ นั้นได้รับงบประมาณ 10,000 บาท และได้มอบหมายให้กลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ เป็นผู้ไปดำเนินการ

กลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้สนองตอบนโยบายของ
 เขตการศึกษา 5 และนโยบายของกรมสามัญศึกษา โดยจัดทำโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้
 ในการเรียนการสอนขึ้น โครงการนี้นอกจากจะสนองนโยบายของกรมสามัญศึกษาแล้ว ยัง
 สนองตอบต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 มาตรา 24 (5) ได้กำหนดให้
 สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ
 สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความ
 รอบรู้ โดยมีผู้สอนและผู้เรียนอาจจะเรียนรู้ไปพร้อมๆ กัน จากสื่อการเรียนการสอน และแหล่ง
 วิทยาการประเภทต่างๆ และมาตรา 25 กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้ง
 แหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ (กลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 2545: 1)

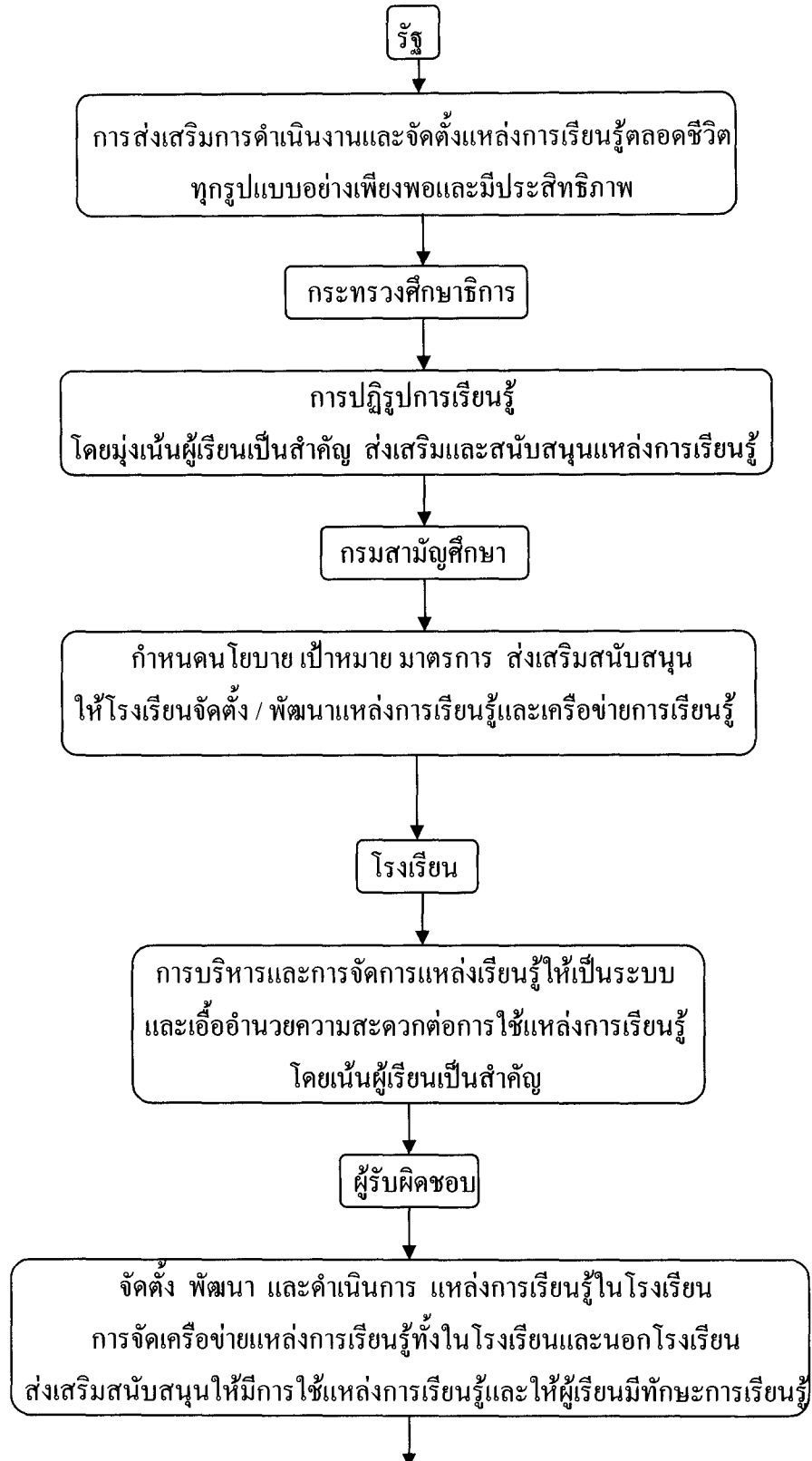
การดำเนินโครงการนี้จะช่วยให้ครูผู้สอนสามารถปรับกระบวนการเรียนการสอนโดย
 ใช้แหล่งเรียนรู้เข้ามาช่วย เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้มากขึ้น จากภาวะวิเคราะห์
 ของผู้บริหารในกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่าปัญหาเกิดจากการที่
 ผู้สอนส่วนใหญ่ยังไม่สามารถใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทต่างๆ ที่มีอยู่ มาช่วยในการเรียนการสอนได้
 อย่างเต็มที่ เนื่องจากยังขาดความรู้ความเข้าใจในการนำแหล่งเรียนรู้ มาบูรณาการเข้ากับบทเรียน
 ในวิชาของตนเอง ด้วยเหตุผลหลายประการดังกล่าวกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา จังหวัด
 ประจวบคีรีขันธ์ จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาครูผู้สอนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนขึ้น
 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถใช้แหล่งเรียนรู้ในการบูรณาการการเรียนการสอนได้
 พร้อมกันนี้ได้กำหนดเป้าหมายทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพไว้อย่างชัดเจน คือเป็นการอบรม
 ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการหรือครูผู้สอนในโรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน จำนวน 20 โรงเรียน รวม
 20 คน ใช้เวลาในการอบรม 2 วัน และผู้ที่ผ่านการอบรมร้อยละ 80 สามารถใช้แหล่งเรียนรู้ในการ
 เรียนการสอนได้ในระดับดี

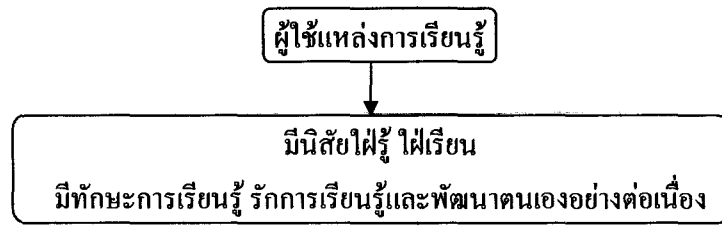
การประชุมอบรมครั้งนี้ เป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการ ใช้ห้องประชุมสำนักงานสามัญ
 ศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นสถานที่อบรม จัดอบรมในวันที่ 8 – 9 กรกฎาคม 2545 โดยมี
 กลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง มี
 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือ สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด และโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษาทุก
 โรงเรียน ได้รับงบประมาณมาดำเนินการเพียง 10,000 บาท โรงเรียนต้นสังกัดจึงต้องช่วยรับ
 รับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่าย ในส่วนที่เป็นค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าพาหนะเดินทางของผู้เข้ารับการอบรม

วิทยากรที่นำมาให้ความรู้ในการอบรม คือ

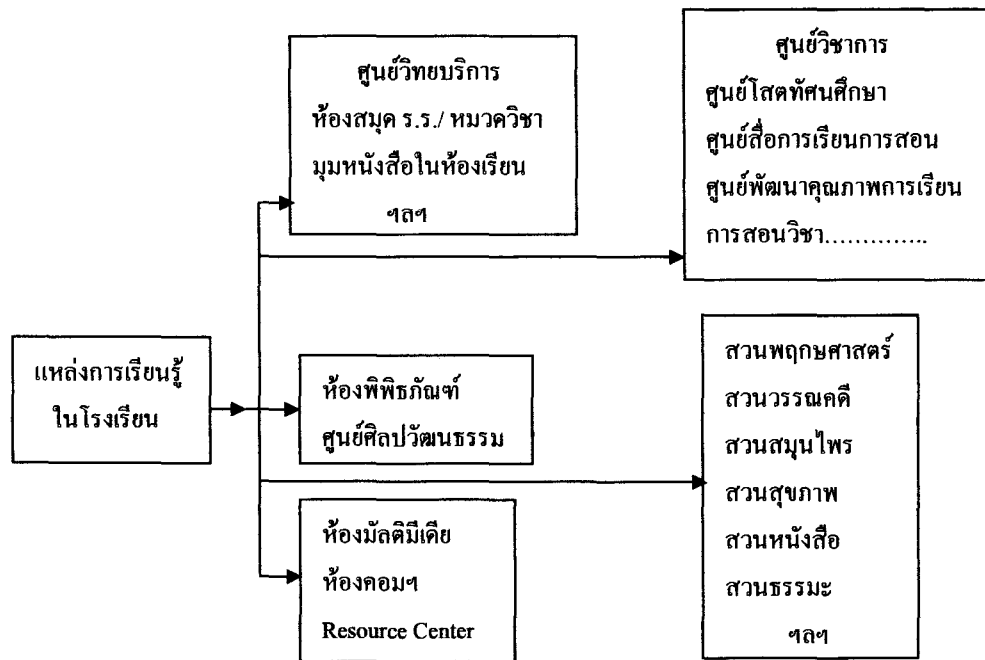
- 1) ผู้อำนวยการสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้มาชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการเรียนการสอน เพราะนอกจากจะเป็นการสนองต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สนองต่อนโยบายกรมสามัญศึกษา และสนองต่อนโยบายของเขตการศึกษา 5 แล้ว ยังเป็นวิธีการหนึ่งที่จะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ได้สัมผัสกับของจริง จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูยุคใหม่จะต้องพัฒนาตนเอง โดยนำสิ่งที่มีอยู่แล้วในโรงเรียน หรือในท้องถิ่น รวมทั้งสื่อเทคโนโลยีมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนของตนเอง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ
- 2) ศึกษาพิเศษ ซึ่งเป็นผู้ที่รับผิดชอบงานการพัฒนาและการใช้แหล่งเรียนรู้ของเขตการศึกษา 5 โดยตรง เป็นผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ ได้แนะนำให้ผู้เข้ารับการอบรมได้เข้าใจถึงความสำคัญและความจำเป็นของการใช้แหล่งเรียนรู้ มาบูรณาการในการเรียนการสอน เขียนในรูปแบบของแนวคิดได้ดังภาพ

พันธกิจของผู้เกี่ยวข้องต่อการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

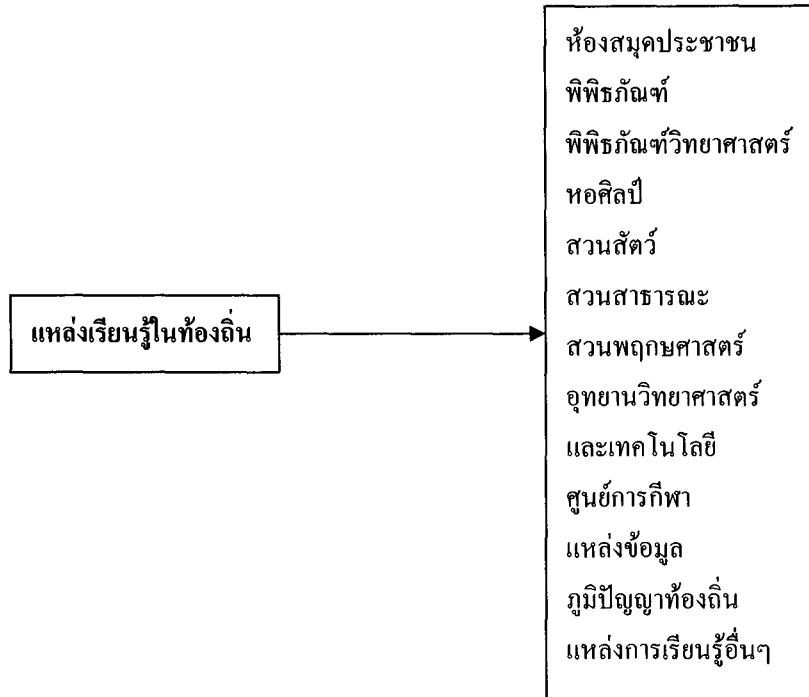

พร้อมกันนี้วิทยากรยังให้แนวการจัดแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ถ้าจัดตามลักษณะที่ตั้งสามารถเขียนได้ตามแผนผังดังกล่าว

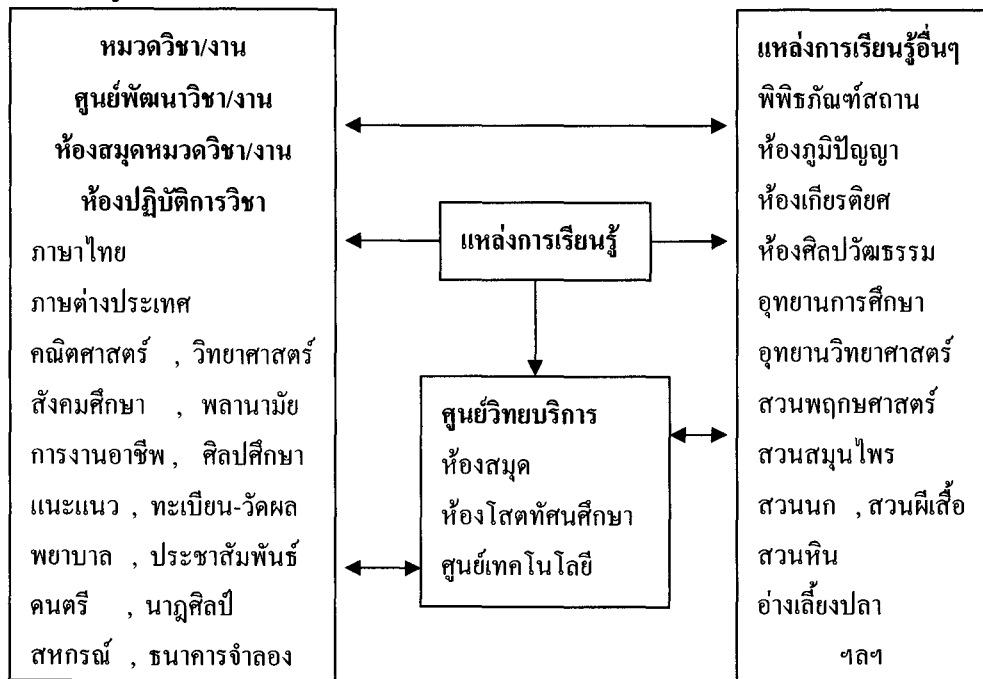

การรวบรวมแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

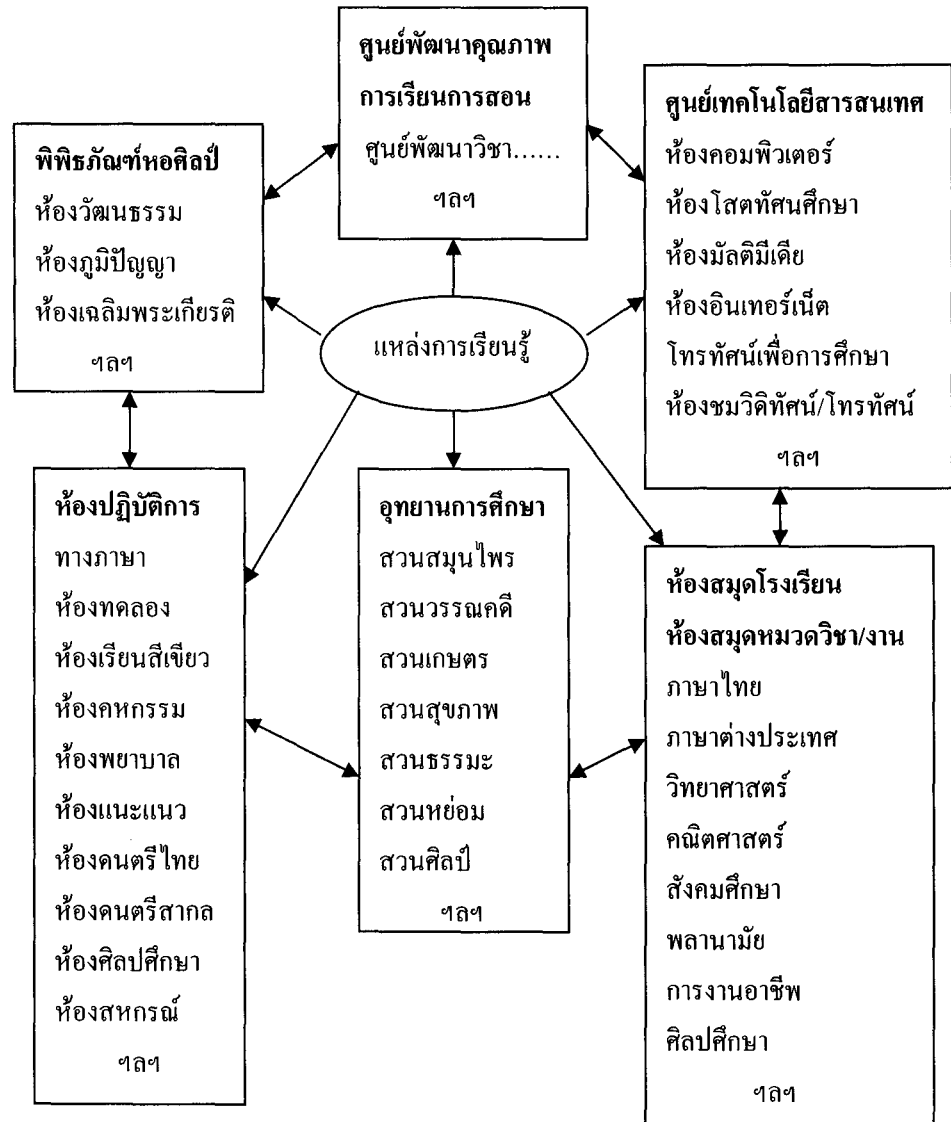

การจัดทำเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ได้เสนอแนวทางการจัดทำไว้ 2 รูปแบบดังนี้

รูปแบบที่ 1

รูปแบบที่ 2

นอกจากนี้ยังได้แจกบัญชีรายชื่อแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ในเขตการศึกษา 5 และของ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และได้พาผู้เข้ารับการอบรมไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ของจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ 2 แห่ง คือ

1) อุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งเป็น สถานที่ประวัติศาสตร์ ของพระบิดาแห่งวิทยาศาสตร์ไทย คือพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้า อยู่หัว รัชกาลที่ 4 แห่งราชวงศ์จักรี ได้เสด็จมาทอดพระเนตรสุริยุปราคาเต็มดวง เมื่อ พ.ศ. 2411 ตามที่พระองค์ทรงคำนวณด้วยพระองค์เองไว้ล่วงหน้าอย่างแม่นยำ และตำแหน่งที่จะมองเห็นได้ ชัดเจนในขณะนั้นก็คือ ที่ ต.หว้ากอ พร้อมทั้งมีหลักฐานร่องรอยปรากฏชัดเจนว่าบริเวณนี้เป็น

สถานที่ที่พระองค์มาใช้เป็นพลับพลาที่ตั้งทอดพระเนตรสุริยุปราคาใน พ.ศ. 2411 จริง ปัจจุบันสถานที่แห่งนี้อยู่ในความดูแลของกรมการศึกษานอกโรงเรียน เช่นเดียวกับศูนย์บริรักษ์ (ท้องฟ้าจำลอง ที่ กทม.) นอกจากนี้จะเก็บร่องรอยหลักฐานในอดีตแล้ว ยังจัดทำแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมประกอบไปด้วย หอดูดาว ห้องศึกษาดาราศาสตร์ ฐานการเรียนรู้ระบบนิเวศ ฐานการเรียนรู้เกี่ยวกับพลังงาน พืชพรรณสัตว์น้ำ และการจัดนิทรรศการที่ปรับเปลี่ยนหมุนเวียนตลอดทั้งปี นับว่าเป็นแหล่งเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่หลากหลายอีกแห่งหนึ่งของประเทศไทย

2) ศูนย์พัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ นอกจากจะเป็นสถานที่ที่ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งประเภท ปลา และกุ้งแล้ว ยังมีการเพาะเลี้ยงหอยมือเสือ แหล่งสำคัญอีกแห่งหนึ่ง ซึ่งมีไม่มากนัก สามารถมาเรียนรู้ถึงการอนุบาลสัตว์น้ำ ตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งโตพอที่จะปล่อยลงสู่ทะเลได้ เป็นการช่วยอนุรักษ์สัตว์น้ำชายฝั่งทะเล

หลังจากที่ผู้เข้ารับการอบรมได้ไปเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้ง 2 แห่ง มีการนำผลที่ได้มาอภิปรายถึงประโยชน์ที่ได้รับ และแนวทางที่จะนำไปจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน

3) ศึกษานิเทศก์ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบงาน โสตทัศนศึกษา การพัฒนาสื่อ ของเขตการศึกษา 5 เป็นผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ด้านการจัดทำสื่อประเภทต่างๆ ได้แนะนำให้ผู้เข้ารับการอบรมได้เข้าใจถึงความสำคัญสื่อ ซึ่งสามารถจัดเป็นแหล่งเรียนรู้ได้ประเภทหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อทางเทคโนโลยีจัดเป็นเรียนรู้บนเครือข่าย ซึ่งกำลังเป็นที่นิยมกันมากในหมู่ของเยาวชน โรงเรียนจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการสื่อประเภทนี้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน วิทยากรได้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งที่เก็บเว็บไซต์ดังนี้

- (1) เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องของกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระฯ
- (2) เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับความรู้ทั่วไป
- (3) การใช้บริการ TOT Online

ในการอบรม 2 วันที่จังหวัดได้จัดขึ้นนั้น วิทยากรได้ให้ความรู้โดยสรุปดังนี้

1) ความสำคัญและความจำเป็นที่ครูผู้สอนจะต้องใช้แหล่งเรียนรู้ในกิจกรรมการเรียนการสอน

- 2) แนวทางการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน
- 3) ศึกษางานแหล่งเรียนรู้ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- 4) แหล่งเรียนรู้บนเครือข่าย
- 5) การวางแผนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน โดยมีตัวอย่างแผนผังและแบบฟอร์ม

ดังนี้

- (1) แนวการบริหารงานแหล่งเรียนรู้

(2) แนวการดำเนินงานแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน

(3) แบบฟอร์มการประเมินการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน

ภารกิจหลังจากการประชุมเสร็จสิ้นแล้วมีดังนี้

1) ผู้รับผิดชอบโครงการได้ทำการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม

2) กลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้มอบหมาย

ภารกิจให้โรงเรียนทุกโรงเรียนดำเนินการ โดยให้ผู้เข้ารับการอบรมเป็นผู้ประสานดังนี้

(1) ทุกโรงเรียนจะต้องมีโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน

(2) ทุกโรงเรียนจะต้องส่งบัญชีรายชื่อแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น โดยแยกเป็นกลุ่ม

สาระการเรียนรู้ ให้ครบทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

ตอนที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน

2.1 ลักษณะของโครงการที่ดี (สมคิด พรหมจ้อย 2542: 15 – 16)

โดยทั่วไปแล้วโครงการ จะมีลักษณะสำคัญ 6 ประการคือ

2.1.1 มีการกำหนดวัตถุประสงค์ โครงการต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน อาจอยู่ในรูปปริมาณหรือคุณภาพ วัตถุประสงค์ของโครงการหนึ่งๆอาจจะมีหลายข้อ

2.1.2 มีความเป็นเอกเทศโครงการแต่ละโครงการ จะต้องการกำหนดขอบเขตของการดำเนินงานและความรับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน

2.1.3 มีการกำหนดรูปแบบและรายละเอียดการดำเนินงานที่สอดคล้องกลมกลืนกัน โครงการหนึ่งๆจะต้องมีการดำเนินงานต่างๆ ที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกันไป ตั้งแต่เริ่มโครงการจนถึงสิ้นสุดโครงการที่เป็นระบบและมีระเบียบ

2.1.4 มีการระบุทรัพยากรต่างๆ ที่จำเป็นในการดำเนินงานทั้งทรัพยากรด้านบุคคลและแหล่งทรัพยากรที่สนับสนุนโครงการ งบประมาณและแหล่งเงินทุนที่จะนำมาดำเนินงาน

2.1.5 มีการกำหนดระยะเวลาเริ่มต้นและเวลาสิ้นสุดที่แน่นอนโครงการจะต้องมีการกำหนดจุดเริ่มต้นว่าเริ่มโครงการเมื่อใดและจะดำเนินงานต่อไปจนถึงระยะเวลาใดอันเป็นเวลาสิ้นสุดโครงการ จึงไม่ใช่เป็นงานที่ทำประจำไปเรื่อยๆ แต่มีกำหนดระยะเวลาไว้อย่างแน่นอน

2.1.6 สามารถนำไปปฏิบัติได้ เป็นโครงการที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ไม่ใช่เป็นโครงการเลื่อนลอยหรือสวยหรู นำไปปฏิบัติไม่ได้

รายละเอียดของการเขียนโครงการ มีดังต่อไปนี้

1) ชื่อโครงการ เป็นส่วนที่บอกว่าเป็นโครงการประเภทใด ทำงานอะไรและมีใครที่เกี่ยวข้องกับการทำงานนั้น ชื่อโครงการควรมีความชัดเจนเหมาะสมและเลือกใช้ถ้อยคำและข้อความขยายที่ไม่ทำให้ผู้อื่นเกิดความสับสน

2) หลักการและเหตุผล หรือบางครั้งใช้คำ ความเป็นมาของโครงการ หรือ ความสำคัญของโครงการ เป็นส่วนที่เริ่มต้นให้ผู้อ่านหรือผู้ใช้โครงการนั้น ได้เข้าใจหรือทราบ พื้นฐานความเป็นมาของการทำโครงการดังกล่าว ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทำไมจึงต้องจัดทำโครงการนั้นๆ ขึ้น ข้อความในส่วนนี้จะต้องชี้ให้เห็นปัญหาว่าทำไมจึงต้องจัดทำโครงการขึ้นใหม่ หรือต้องปรับปรุง

3) วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ เป็นส่วนที่มีความสำคัญมากที่สุด ส่วนหนึ่งของโครงการ โดยเฉพาะในการที่จะติดตามประเมินผลโครงการดังกล่าวเมื่อได้ดำเนินการตามโครงการนั้นๆ ไปแล้ว ซึ่งการติดตามและประเมินผล โครงการนั้นจะประเมินจากวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

4) ขอบเขตของโครงการ เป็นข้อความที่กำหนดขอบเขตของโครงการ ซึ่งอาจระบุไว้ใน 4 ลักษณะ คือ

(1) ขอบเขตเรื่องเวลา ใช้ระยะเวลาในการดำเนินโครงการจากเมื่อใดถึงเมื่อใด เป็นการกำหนดเวลาเสร็จสิ้นของโครงการ

(2) ขอบเขตทางภูมิศาสตร์ เป็นการระบุความกว้างขวางตามพื้นที่ที่โครงการนั้นๆ จะดำเนินการครอบคลุมถึง

(3) ขอบเขตในทางปฏิบัติ เป็นเพียงการคาดคะเนหรือประมาณจากการที่คิดว่าเมื่อปฏิบัติหรือดำเนินการตามโครงการนั้นๆ แล้วจะมีปัญหา อุปสรรคที่จะต้องจัดวงเป็นขอบเขตของโครงการ

(4) ขอบเขตในลักษณะอื่นๆ เช่น ข้อจำกัดของการดำเนินงานโครงการ

5) วิธีดำเนินการ วิธีดำเนินงานโครงการจะบอกถึงดังต่อไปนี้

(1) ขั้นตอนสำคัญๆของการดำเนินงาน

(2) แผนการดำเนินงานที่แสดงวิธีการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของ

แต่ละข้อ รูปแบบการนำเสนออาจจะอยู่ในรูปของ

- แผนกำหนดคราางานการปฏิบัติงาน
- ตารางการทำงาน (work table)
- ปฏิทินปฏิบัติงาน (Calender)

- แผนควบคุมการทำงาน (Gantt Chart)
- แบบอื่นๆ

6) ระยะเวลาในการดำเนินงานโครงการ เป็นการระบุระยะเวลาการดำเนินงานโครงการ ตั้งแต่เริ่มต้นโครงการ จนกระทั่งเสร็จสิ้นโครงการว่าใช้เวลาทั้งหมดเท่าไร

7) งบประมาณและทรัพยากร เป็นการแสดงรายละเอียดของงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการทั้งหมด

8) การติดตามและการประเมินผลโครงการ ในการเขียนโครงการจำเป็นจะต้องระบุรายละเอียดในเรื่องการตรวจสอบความก้าวหน้าของโครงการ ประเมินผลระหว่างการดำเนินงาน และประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการว่าจะดำเนินการอย่างไร

9) ผู้รับผิดชอบโครงการ ให้ระบุหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบในการดำเนินโครงการ ซึ่งอาจจะเป็นหน่วยงานเดียวหรือหลายหน่วยงาน

ในการจัดทำโครงการใดๆก็ตาม ถ้ามีองค์ประกอบครบถ้วน มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายชัดเจน จะทำให้สะดวกต่อการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล รวมทั้งมีข้อมูลสารสนเทศที่จะนำไปปรับปรุง แก้ไข หรือพัฒนาโครงการครั้งต่อไปได้

2.2 ลักษณะของแหล่งเรียนรู้

รัตนา บุญชะชาติ (2540: 3) ได้สรุปถึงหน้าที่ของโรงเรียนจะต้องให้ทั้งความรู้และประสบการณ์แก่เยาวชนไว้ว่า โรงเรียนเป็นสถาบันการศึกษาที่มีหน้าที่ป้องกันและแก้ไขปัญหาลี้ภัยแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน โดยการส่งเสริมให้นักเรียนและประชาชนทั่วไป ได้ตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อการดำรงชีวิตประจำวัน การศึกษาในระดับมัธยมศึกษา นับเป็นการศึกษาที่มีความสำคัญ เพราะเป็นการเตรียมให้เยาวชนของชาติ ในช่วงอายุ 12 – 18 ปี เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและมีความสามารถที่พัฒนาประเทศต่อไป เยาวชนในวัยดังกล่าวถือว่าเป็นวัยกำลังเจริญเติบโต และเปลี่ยนแปลงจากวัยเด็กถึงวัยผู้ใหญ่ และเป็นวัยที่กำลังจะเข้าสู่ตลาดแรงงานของประเทศอีกด้วย ดังนั้นการจัดระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความรู้และประสบการณ์ด้านวิชาการและด้านอื่นๆ ควบคู่กันไป เพื่อให้เยาวชนเหล่านั้นได้ความรู้ ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพได้เป็นอย่างดี ซึ่งเยาวชนเหล่านี้จะเป็นผู้ช่วยสร้างสรรค์และพัฒนาสถานะแวดล้อมที่เหมาะสมต่อไปในอนาคต ทั้งนี้ด้วยเหตุผลที่ว่า เยาวชนมีโอกาสรับรู้ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม มีความเข้าใจในคุณค่ามากขึ้น จากสังคมที่มีปัญหาในเรื่องสถานะแวดล้อม และสามารถเรียนรู้ได้จากประสบการณ์ของปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นได้มากกว่าผู้ใหญ่ ในอนาคตการพัฒนาให้เกิดความตระหนักต่อสิ่งแวดล้อม จึงเป็นการชี้แนะให้เยาวชนเหล่านี้ มีความพร้อมที่จะสร้างประโยชน์ ช่วยหาแนวทางและให้ความร่วมมือ

ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในสังคม ดังนั้นครูจึงมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการพัฒนาเยาวชนของชาติให้ตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แหล่งเรียนรู้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อครูผู้สอน จะเป็นสื่อที่นำเยาวชนไปสู่ความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม

การเรียกชื่อแหล่งเรียนรู้ จะแตกต่างกันไป แต่มีความหมายเช่นเดียวกัน เช่น ใช้คำว่าสื่อ จัดเป็นแหล่งเรียนรู้ประเภทหนึ่ง Ely (1972) (อ้างใน ปิยฉัตร จารัตน์ 2540: 61) ได้จำแนกสื่อการสอนตามทรัพยากรการเรียนรู้ (Learning Resource) เป็น 5 รูปแบบ โดยแบ่งสื่อที่ออกแบบขึ้นเพื่อจุดมุ่งหมายทางการศึกษา (by design) และสื่อที่มีอยู่ทั่วไปแล้วนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน (by utilization) ดังนี้

1) คน (People) ในทางการศึกษาโดยตรง หมายถึงบุคคลที่อยู่ในระบบโรงเรียน ได้แก่ ครู ผู้บริหาร ผู้แนะแนวการศึกษา ผู้ช่วยสอน หรือผู้อำนวยการความสะอาดต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ส่วนตามความหมายของการประยุกต์ใช้นั้น คน หมายถึง คนที่ทำงานหรือมีความชำนาญงานในแต่ละสาขา ซึ่งมีอยู่ในวงสังคมทั่วไป คนเหล่านั้นนับเป็น “ผู้เชี่ยวชาญ” ถึงแม้จะไม่ใช่นักการศึกษา แต่ก็สามารถจะช่วยอำนวยความสะดวก หรือเชิญมาเป็นวิทยากรเพื่อเสริมการเรียนรู้ในการให้ความรู้แต่ละด้านได้ อาทิเช่น ศิลปิน นักการเมือง นักธุรกิจ ช่างซ่อมรถยนต์ เป็นต้น

2) วัสดุ (Materials) วัสดุในการศึกษาโดยตรง จะเป็นประเภทที่บรรจุเนื้อหาบทเรียน โดยรูปแบบของวัสดุ มิใช่สิ่งสำคัญที่จะต้องคำนึงถึง เช่น หนังสือ สไลด์ फिल्मสตริป แผ่นที่ เป็นต้น หรือสื่อต่างๆ ที่เป็นทรัพยากรในโรงเรียน และได้รับการออกแบบเพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน ส่วนวัสดุที่นำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนนั้น จะมีลักษณะเช่นเดียวกับวัสดุที่ใช้ในการศึกษา เพียงแต่ว่าเนื้อหาที่บรรจุในวัสดุนั้น ส่วนมากจะอยู่ในรูปของความบันเทิง เช่น การจัดแสดงนิทรรศการภาพเขียน หรือภาพยนตร์สารคดีชีวิตสัตว์ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้มักจะถูกมองไปในรูปของความบันเทิง แต่ก็สามารถให้ความรู้ได้เช่นกัน

3) อาคารสถานที่ (Setting) หมายถึง ตัวตึก ที่ว่าง สิ่งแวดล้อม เป็นต้น ซึ่งมีผลเกี่ยวข้องกับทรัพยากรรูปแบบอื่นๆ ที่กล่าวมาแล้วกับผู้เรียนด้วย สถานที่สำคัญในการศึกษา ได้แก่ ตึกเรียน และสถานที่อื่นๆ ที่ออกแบบมาเพื่อการเรียนการสอนโดยส่วนรวม เช่น ห้องสมุด หอประชุม สนามเด็กเล่น เป็นต้น ส่วนสถานที่ต่างๆ ในชุมชนก็สามารถประยุกต์ใช้เป็นสื่อทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนได้เช่นเดียวกัน เช่น โรงงาน ตลาด สถานที่ประวัติศาสตร์ พิพิธภัณฑ์ เป็นต้น

4) เครื่องมือและอุปกรณ์ (Tools and Equipment) เป็นทรัพยากรการเรียนรู้ เพื่อช่วยในการผลิต หรือใช้ร่วมกับทรัพยากรอื่น ส่วนมากมักเป็นเครื่องมือด้านโสตทัศนูปกรณ์ หรือเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ เช่นเครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องคอมพิวเตอร์ หรือแม้แต่ ตะปู ไขควง เหล่านี้ เป็นต้น

5) กิจกรรม (Activities) โดยทั่วไปแล้วกิจกรรมที่มักกล่าวถึงเป็นการดำเนินงานที่จัดขึ้นเพื่อกระทำร่วมกับทรัพยากรอื่นๆ หรือเป็นเทคนิควิธีการพิเศษเพื่อการเรียนการสอน เช่น การสอนแบบโปรแกรม เกมส์ และสถานการณ์จำลอง การจัดทัศนศึกษา เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้ มักมีวัตถุประสงค์เฉพาะที่ตั้งขึ้น มีการใช้วัสดุการเรียนเฉพาะวิชา หรือมีวิธีการพิเศษในการเรียนการสอน

นอกจากนี้ยังมีผู้ใช้อื่นในความหมายเดียวกับแหล่งเรียนรู้ คือ ทรัพยากรชุมชน สุทิน นิยมพลับ (2522) (อ้างใน ปิยฉัตร จารัตน์ 2540: 62) ได้จำแนกแหล่งทรัพยากรในชุมชนออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1) ทรัพยากรบุคคล ได้แก่

(1) ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ชำนาญพิเศษ ได้แก่บุคคลที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะอาชีพที่ถนัด เช่นช่างแกะสลัก ช่างเครื่องยนต์ ช่างปั้น เป็นต้น

(2) ผู้ปกครองที่มีความสามารถพิเศษ ข้าราชการต่างๆ

2) แหล่งทรัพยากรทางธรรมชาติ ได้แก่

(1) สภาพทางภูมิศาสตร์ ภูเขา พืช สัตว์ป่า เป็นต้น

(2) ลักษณะของดิน หิน แร่ ที่มีค่าต่อมนุษย์ในท้องถิ่น

(3) แม่น้ำ น้ำตก เป็นต้น

3) แหล่งทรัพยากรทางวัฒนธรรม ได้แก่

(1) ชีวิตความเป็นอยู่ ประเพณีไทยท้องถิ่น

(2) ชีวิตชาวภูไท ชาวกะเหรี่ยง ชาวเขา ชาวประมง เป็นต้น

4) แหล่งทรัพยากรทางสังคม ได้แก่

(1) โรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ

(2) สภาตำบล

(3) สภาเทศบาล

(4) สถานที่สำคัญทางราชการต่างๆ

นิพนธ์ สุขปรีดี (2518) ได้จำแนกทรัพยากรในชุมชนแตกต่างจากที่กล่าวมาดังนี้

1) แหล่งทรัพยากรภายในโรงเรียน ได้แก่ ต้นไม้ ดอกไม้ แมลง สวนครัว ครู เป็นต้น

2) บุคลากรที่โรงเรียนเชิญมาเป็นวิทยากร เช่น ช่างราชการ ช่างนา ช่างสวน ช่างไม้ ชาวประมง นุรุษไปรษณีย์ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น

3) แหล่งชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ เช่น วัด บ้านเรือน สถานที่สำคัญทางศาสนา ประวัติศาสตร์ สถาบันทางเศรษฐกิจ สถาบันทางครอบครัว สถานที่ราชการ ผลงานด้านศิลปะ เช่น สถาปัตยกรรม ดนตรี เป็นต้น

ได้มีนักการศึกษาสรุปถึงการจำแนกทรัพยากรในชุมชน เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในกิจกรรมทางการศึกษา ไว้ 4 ประเภท ดังนี้

- 1) บุคคล
- 2) ทรัพยากรธรรมชาติ
- 3) อาคารสถานที่
- 4) สื่อโสตทัศนูปกรณ์

มีเอกสารหลายเล่มเรียกชื่อแหล่งเรียนรู้แตกต่างจากที่กล่าวมา ปิยฉัตร จารัตน์ (2540: 61) ใช้คำว่า “ทรัพยากรท้องถิ่น” นอกจากนี้ยังมีนักการศึกษาอีกหลายท่าน ได้จำแนกประเภทของทรัพยากรท้องถิ่นไว้ดังนี้

Wesley และ Wronski (1958) (อ้างใน ปิยฉัตร จารัตน์ 2540: 62) ได้จำแนกทรัพยากรท้องถิ่นเป็น 3 ประเภทคือ

- 1) ประชาชน
- 2) ปรัชญาการณทางกายภาพ เช่น ดิน ภูเขา พืช แม่น้ำ ทะเลสาบ เป็นต้น
- 3) วัฒนธรรมและสถาบันทางสังคม เช่น สถาบันครอบครัว กิจกรรมทางเศรษฐกิจรวมทั้งขนบธรรมเนียม ความคิด วิถีประชา จารีต ประเพณี และทัศนคติ

Wittich และ Schuller (1976) (อ้างถึงใน กิดานันท์ มลิทอง, 2535 อ้างใน ปิยฉัตร จารัตน์ 2540: 63) ได้กล่าวถึง วิธีการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นมีอยู่ 2 วิธี คือ

- 1) การนำตัวบุคคล สิ่งของ หรือแหล่งความรู้ต่างๆ ในชุมชนเข้ามาสู่ห้องเรียน
- 2) การนำนักเรียนออกไปยังชุมชนเพื่อให้มีประสบการณ์ตรง พบเห็นสถานที่เป็นจริง เพื่อให้การเรียนการสอนในชั้นสมบูรณ์ขึ้น

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ลัดดา สุขปรีดี (2523) (อ้างใน ปิยฉัตร จารัตน์ 2540: 64) สามารถนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน อาจทำได้ 3 วิธี คือ

1) การนำนักเรียนออกไปสู่แหล่งวิทยาการต่างๆ ในชุมชน เพื่อศึกษา เช่น การสำรวจ การสัมภาษณ์ การออกไปตั้งค่ายพักแรม

2) การนำแหล่งวิทยาการมาสู่ห้องเรียนเพื่อการศึกษา เช่น เชิญวิทยากรต่างๆ ที่มีความสามารถในด้านที่วิทยาการถนัดมาอภิปราย การจัดนิทรรศการ ซึ่งก่อให้เกิดคุณค่าและประโยชน์ต่อการศึกษา

3) การส่งนักเรียนเข้าไปฝึกงานหรือเข้าไปเรียนในสถานที่ประกอบการต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา เช่น ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ การทำนา การประมง โรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ โดยใช้สถานที่นั้นจัดเวลาสำหรับการฝึกงาน

กรมวิชาการ (2534) (อ้างใน ปิยฉัตร จารัตน์ 2540: 65) กล่าวถึงการบริหารด้านวิชาการ และการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ดังนี้

- 1) ครูใช้สิ่งแวดล้อม สภาพสังคมและชีวิตให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน
- 2) ใช้สถานฝึกงานอาชีพในท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน
- 3) จัดหาเครื่องมือและวัสดุ อุปกรณ์ จากแหล่งต่างๆ ในท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน
- 4) เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้จากประสบการณ์และขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น

ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการเรียนการสอน ของ Michaelis (1972) (อ้างถึงใน กิดานันท์ มลิทอง, 2535) ดังนี้

1) การนำประสบการณ์ในชีวิตประจำวันของนักเรียนมาใช้ในการเรียนการสอน (Daily Experiences)

2) การทัศนศึกษา (Study Trips)

3) เชิญผู้ที่มีความรู้ความชำนาญบรรยายหรือสาธิต

4) ให้นักเรียนไปสัมภาษณ์ผู้รู้ ผู้ชำนาญเฉพาะด้าน ในท้องถิ่น

จากแนวคิดว่าให้นำทรัพยากรท้องถิ่น มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่กล่าวไว้ข้างต้นสามารถสรุปวิธีการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ได้ ดังนี้

1) การนำทรัพยากรท้องถิ่นเข้ามาสู่โรงเรียน

2) การนำโรงเรียนออกไปสู่ท้องถิ่น

วิธีการนำไปใช้แต่ละลักษณะขึ้นอยู่กับประเภทของทรัพยากร จุดมุ่งหมาย และความต้องการนำไปใช้ ดังนั้นบุคลากรผู้เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนจำเป็นต้องศึกษาลักษณะและวิธีการใช้ทรัพยากรแต่ละประเภท โดยยึดจุดมุ่งหมายและ

ความต้องการของการนำไปใช้เป็นเกณฑ์ ทั้งนี้เพื่อให้การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเป็นไปอย่างถูกต้อง และตรงตามวัตถุประสงค์ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายและเวลาที่ เสียไป

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า แหล่งเรียนรู้มีอยู่หลายรูปแบบ มีทั้งที่เป็นบุคคล ที่มี ความรู้ความชำนาญเฉพาะทาง เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงสมควรที่จะยกย่องให้เป็นแบบอย่าง เป็น สถานที่สำหรับศึกษาค้นคว้าร่องรอยในอดีต หรือสถานที่ที่ใช้เป็นประโยชน์ในปัจจุบัน เป็น ขนบธรรมเนียม ประเพณีที่สืบทอดกันมา หรืออาจจะเป็นประเภท สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และ เทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งเรียกชื่อแตกต่างกันออกไป เช่น สื่อการเรียนรู้ ทรัพยากรชุมชน และ ทรัพยากรท้องถิ่น หรืออื่นๆ ในที่นี้ขอสรุปแหล่งเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ตามลักษณะของ การนำไปใช้ ดังนี้

ประเภทที่ 1 แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล

ประเภทที่ 2 แหล่งเรียนรู้ประเภทสถานที่

ประเภทที่ 3 แหล่งเรียนรู้ประเภทวัฒนธรรม ประเพณี

ประเภทที่ 4 แหล่งเรียนรู้ประเภท สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยี

2.3 แนวคิดและความสำคัญเกี่ยวกับการประเมิน

เป็นที่ยอมรับว่า ในปัจจุบันยอมรับว่าการประเมินย่อมนำไปสู่การปรับปรุงงาน หรือโครงการในทุกด้าน ซึ่งเป็นแนวคิดที่เข้ามาทดแทนการเข้าใจผิดที่ว่า การประเมินเป็นระบบย่อยระบบหนึ่งของการวางแผนและการบริหารงานหรือโครงการ การบริหารงานหรือโครงการไม่ว่าในด้านใด จำเป็นต้องอาศัยการประเมินที่เป็นระบบ คือมีการประเมินทั้งเหตุและประเมินผล กล่าวคือ ผลการประเมินยอมให้ผู้บริหารได้ทราบจุดเด่น จุดด้อย เพื่อจะได้เสริมจุดเด่น และ แก้ปัญหาจุดด้อยได้อย่างทันที่ การประเมินมีวัตถุประสงค์สำคัญคือ ช่วยปรับปรุงการบริหารงานหรือโครงการ ตลอดจนการดำเนินงานต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการหรืองานที่รับผิดชอบอย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพสูงสุด (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ 2541)(อ้างใน ทิพวรรณ ประเสริฐอำไพสกุล: 11) ซึ่งวัตถุประสงค์ในการประเมิน เช่น(1)เพื่อให้ได้สารสนเทศที่สำคัญสำหรับผู้บริหารได้นำไปใช้ในการตัดสินใจ (2) เพื่อช่วยเหลือบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสามารถจะให้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างเหมาะสม เมื่อหน่วยงานๆขอมา (3) เพื่อให้ทราบผลผลิตหรือผลกระทบจากโครงการ (4) เพื่อให้ได้รับเงินทุนสนับสนุนอย่างเพียงพอ และ (5) เพื่อต้องการให้ได้รับการประกันคุณภาพหรือการรับรองวิทยฐานะ ถ้าหากว่าเป็นโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา (เยาวดี วิบูลย์ศรี 2538)(อ้างในทิพวรรณ ประเสริฐอำไพสกุล: 11)

สำหรับประโยชน์ของการประเมินนั้น เป็นประโยชน์ทั้งต่อระบบบริหารบุคลากร การจัดการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ทำให้ทราบว่าผลการดำเนินงานนั้นบรรลุ วัตถุประสงค์หรือไม่ มีข้อบกพร่องอย่างไร เพื่อจะได้หาแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง และ แก้ไขต่อไป เยาวดี วิบูลย์ศรี(2538) (อ้างในทิพวรรณ ประเสริฐอำไพสกุล: 11-12) ซึ่งให้เห็นถึง ประโยชน์ ของการประเมินโครงการอาจจะสรุปได้ดังนี้ (1) การประเมินเป็นเครื่องมือของการ รับรองคุณภาพในการให้บริการ (2) การประเมินช่วยให้ผู้สนับสนุนด้านเงินลงทุน ได้รับ ทราบปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินงานโครงการ (3) การประเมินช่วยให้ได้ข้อมูลซึ่งเป็น สารสนเทศที่คุ้มค่าสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (4) การประเมินช่วยชี้ให้เห็นความสำคัญของแต่ ละโครงการตามลำดับก่อนหลัง (5) การประเมินช่วยให้ได้ข้อมูลป้อนกลับจากผู้รับบริการ และ (6) การประเมินช่วยให้ทราบถึงผลผลิตของโครงการ ทั้งในด้านที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ ควบคู่กันไป

การประเมินสามารถทำได้ตั้งแต่ก่อนทำโครงการ ระหว่างทำโครงการและสิ้นสุด โครงการการประเมินก่อนเริ่มโครงการ ในโมเดล CIPP ของ Stufflebeam (1971) ประกอบด้วย (1) การประเมินบริบท (2) การประเมินปัจจัยป้อน ซึ่งทำขึ้นเพื่อให้ทราบข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้อง กับ การดำเนินโครงการ เพื่อศึกษาความพร้อมของบุคลากร และทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งความ เป็นไปได้ในการดำเนินการทั้งในด้านแผนงาน แผนการใช้เงินเงิน และแผนการวางบุคลากร ข้อมูลต่างๆที่ได้มาใช้ในการวางแผนการดำเนินงานของโครงการ ทั้งในด้านความเหมาะสมในการ บริหาร ผลกระทบของโครงการและความเป็นธรรมของโครงการ การประเมินในระยะต่อมาคือ การประเมินในระหว่างดำเนินงานหรือการประเมินกระบวนการ ในโมเดล CIPP ของ Stufflebeam (1971) เพื่อศึกษาจุดแข็งและจุดอ่อน ตลอดจนปัญหา-อุปสรรค ในขั้นตอนใดที่ต้องทำการแก้ไข ปรับปรุง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การประเมินในขั้นตอนนี้เป็นการ ประเมินเพื่อปรับปรุงดำเนินโครงการได้อย่างทันทั่วถึง จึงเรียกการประเมินนี้ได้ชื่อว่า เป็นการ ประเมินความก้าวหน้า (Formative evaluation) เพื่อติดตามความก้าวหน้าและเร่งรัดการดำเนิน โครงการให้บรรลุวัตถุประสงค์ภายในทรัพยากรและเวลาที่กำหนด ส่วนการประเมินหลังสิ้นสุด โครงการหรือการประเมินผลสรุป (summative evaluation) เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจของ ผู้รับผิดชอบโครงการว่าควรได้รับการขยายงาน สนับสนุนให้คงอยู่ต่อไป หรือควรระงับการ ดำเนินการ (Scriven, 1967) นอกจากนี้ยังมีการประเมินโครงการในช่วงที่โครงการดำเนินการ สิ้นสุดไปแล้วระยะหนึ่ง เพื่อศึกษาถึงผลกระทบจากโครงการ เรียกการประเมินประเภทนี้ว่า การประเมินผลกระทบ (impact evaluation)

การพัฒนาโครงการที่ดีควรจะต้องเริ่มจากการประเมินบริบท โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมต่างๆ ไป นโยบาย สถานที่ ความเป็นไปได้ของโครงการ และวัตถุประสงค์ของโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง การค้นพบภายหลังว่าจุดมุ่งหมายของโครงการนั้นจริงๆแล้ว ไม่ได้ตรงกับความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง จึงเป็นความสูญเสียเปล่าทั้งเวลาและทรัพยากรที่เสียไป เพราะผลที่ได้ไม่สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ปัญหาให้ดีขึ้นได้ ตามงานวิจัยของ สุวิมล ว่องวานิช (2542 อ้างในทิพวรรณ ประเสริฐอำไพสกุล 2544: 12)

นอกจากนี้การประเมินโครงการ ยังเป็นการตรวจสอบวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ของโครงการอย่างมีระบบ โดยมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเพื่อการปรับปรุงโครงการให้ดีขึ้น รูปแบบในการประเมินโครงการในแต่ละขั้นตอน อาจมีขั้นตอนและรายละเอียดของขั้นตอนแตกต่างกันไป อย่างไรก็ตามการประเมินโครงการ นอกจากจะประเมินโครงการทั้งหมดโดยส่วนรวมแล้ว แต่ละส่วนของโครงการจะต้องได้รับการประเมินควบคู่กันไปด้วย (ประชุม รอดประเสริฐ 2529: 77 อ้างใน สุรศักดิ์ สวัสดิ์ 2542: 3) รูปแบบของการประเมินโครงการฝึกอบรม ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจหาทางเลือกที่เหมาะสม เป็นรูปแบบที่มุ่งประเมินจากสิ่งที่จะมุ่งประเมิน 4 ประการ คือ สภาพแวดล้อม (context) ปัจจัยเบื้องต้น (input) กระบวนการ (process) และผลผลิต (product) ของโครงการ (สุชุม มูลเมือง 2531: 16 อ้างใน สุรศักดิ์ สวัสดิ์ 2542: 3) ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบประเมินความก้าวหน้าเพื่อบ่งชี้จุดเด่น จุดด้อย ของการฝึกอบรม เพื่อนำผลไปปรับปรุงกิจกรรมและแผนการฝึกอบรมได้ทันที และมีการประเมินรวมสรุปหลังโครงการสิ้นสุดแล้ว เพื่อบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์ของโครงการฝึกอบรม (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ 2544: 66 อ้างใน สุรศักดิ์ สวัสดิ์ 2542: 3) เพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจเลือกทางเลือกในการพัฒนาการฝึกอบรม

โครงการอบรมใดๆ ก็ตาม เมื่อได้ดำเนินการไปแล้ว ย่อมมีความจำเป็นที่จะต้องหาข้อมูลยืนยัน หรือพิสูจน์ให้เห็นว่าการดำเนินงานของโครงการอบรมนั้น ได้ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย หรือประสบความสำเร็จเพียงใด การดำเนินงานเหล่านั้นคุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่ สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องที่ต้องอาศัยการประเมินผลโครงการทั้งสิ้น (สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ 2531 อ้างใน บัญชา ตำรวจรัตน์ 2540: 5)

การฝึกอบรมเป็นกิจกรรมสำคัญ และมีการจัดดำเนินการบ่อยครั้ง แต่การประเมินการฝึกอบรมกลับน้อยมาก ส่วนใหญ่นิยมทำการประเมินด้วยแบบประเมิน 1 ชุด แจกให้กับผู้เข้าอบรมวันสุดท้ายของการอบรม สารที่อยู่ในแบบประเมินดังกล่าว จะเกี่ยวข้องกับการจัดสถานที่ การเดินทาง อาหาร และที่พัก ส่วนรูปแบบที่อยู่ในแบบประเมิน จะเกี่ยวข้องกับการวัดประมาณค่า (Rating Scale) ผลจากการใช้แบบประเมินดังกล่าว จะให้ข้อสรุปได้เฉพาะความรู้สึกว่า การอบรม

เป็นอย่างไร แต่ไม่ได้ระบุจุดแก้ไขที่ชัดเจนมากพอที่จะนำไปแก้ไขในการอบรมครั้งต่อไปได้ (อุทุมพร จามรมาน 2533 อ้างใน บัญชา ตำรวรขึ้น 2540: 5) แนวคิดในปัจจุบันยอมรับว่า การประเมินย่อมนำไปสู่การปรับปรุงในทุกด้าน (Evaluation is not to prove, but to improve) ซึ่งเป็นแนวคิดที่เข้ามาทดแทนความเข้าใจผิดเดิมที่ว่า การประเมินเป็นการจับผิด ทำให้การประเมินได้รับการยอมรับมากขึ้น (David Nevo, 1983 อ้างในเชษฐา เทียมเพชร 2533) (อ้างใน บัญชา ตำรวรขึ้น 2540: 5) โดยเฉพาะในด้านการบริหารโครงการซึ่งเป็นแนวทางการบริหาร ที่ได้ นำไปสู่การปฏิบัติอย่างกว้างขวาง การบริหารโครงการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นโครงการทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม หรือการเมืองการปกครองก็ตาม จะบังเกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด จำเป็นต้องอาศัยการประเมินโครงการ (Project Evaluation) ที่เป็นระบบ กล่าวคือ ผลจากการ ประเมินโครงการ จะทำให้ผู้บริหารโครงการได้ทราบจุดเด่นและจุดด้อยของโครงการ เพื่อ ดำเนินการแก้ไขโครงการได้ทันที่ และในฐานะที่เป็นผู้บริหารรับผิดชอบโครงการ เมื่อได้ ดำเนินการไปแล้ว ย่อมต้องการทราบว่า โครงการนั้นได้บรรลุเป้าหมายหรือไม่ เพียงใด คຸ້มกับ ทุนและแรงงานที่ลงทุนไปหรือไม่ ซึ่งคำตอบของคำถามเหล่านี้ก็ได้จากการประเมินโครงการ ทั้งสิ้น ซึ่งการประเมินโครงการจะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ และมีความเป็นปรนัย ผลการ ประเมินจึงจะเป็นประโยชน์ คຸ້มค่า และเป็นที่ยอมรับ โดยสรุปการประเมินโครงการย่อมนำไปสู่ การตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงส่วนประกอบของโครงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดดำเนิน โครงการในแง่มุมต่างๆ อย่างทันที่ ในขณะที่โครงการกำลังดำเนินอยู่ ซึ่งย่อมนำไปสู่ผลสำเร็จ ของโครงการในที่สุด (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ 2535 อ้างในบัญชา ตำรวรขึ้น 2540: 6)

การประเมินผลการฝึกอบรมได้ประยุกต์หลักการ และวิธีการมาจากการประเมิน โครงการทั่วไป และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการประเมินโครงการทางการศึกษา กล่าวคือ วัตถุประสงค์ เพื่อดูว่าการฝึกอบรมนั้นสัมฤทธิ์ผลตามต้องการเพียงใด จะได้ใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง โครงการ และประการสำคัญคือ เป็นเครื่องมือช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารระดับสูง แต่การ ฝึกอบรมส่วนใหญ่ที่ดำเนินการอยู่นั้น มิได้มีการประเมินผลเลย และหากจะมีการประเมินผลอยู่ บ้าง ก็เป็นไปอย่างขาดตกบกพร่อง และ/หรือผิดเป้าหมาย การประเมินผลที่ปฏิบัติกันอยู่ส่วนมาก เป็นการประเมินผลหลังจากการจัดการฝึกอบรมสิ้นสุดลง ซึ่งการประเมินนั้นมักจะไม่ค่อยตรง เนื้อหาสาระของการฝึกอบรม (วุฒิชัย งานง 2522 อ้างในบัญชา ตำรวรขึ้น 2540: 6)

การประเมินผลโครงการฝึกอบรม เป็นการวิเคราะห์ตรวจสอบความก้าวหน้าและ ผลสัมฤทธิ์ของโครงการฝึกอบรม ซึ่งจะต้องทำการวิเคราะห์ระบบการฝึกอบรมและพัฒนา ตั้งแต่ หลักสูตร โครงการ การบริหารโครงการและผลการฝึกอบรมว่า ตรงตามวัตถุประสงค์และ เป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ กล่าวคือ สามารถเปลี่ยนแปลงความรู้ ทักษะ และทัศนคติของผู้เข้า

รับการฝึกอบรม ได้หรือไม่ (เครื่องมือ ถิ่นมอภิชาติ 2531)(อ่างในบัญชี ตำรวรฐัน 2540: 35)
การที่จะให้การประเมินผลการฝึกอบรมมีประสิทธิภาพ และได้ผลเป็นที่น่าเชื่อถือนั้น จะต้อง
พิจารณาปัจจัยสำคัญในแต่ละส่วนของระบบการฝึกอบรม ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ส่วนใหญ่ๆ ดังนี้

- 1) ปัจจัยนำเข้าของการฝึกอบรม (Inputs)
 - การวิเคราะห์หาความจำเป็นในการฝึกอบรม
 - วัตถุประสงค์ของโครงการฯ
 - โครงการฯและกำหนดการฝึกอบรม
 - เอกสารการฝึกอบรม
 - การคัดเลือกวิทยากร
 - การคัดเลือกผู้เข้ารับการอบรม
- 2) กระบวนการดำเนินการฝึกอบรม (Process)
 - วิทยากร
 - ผู้เข้ารับการอบรม
 - เอกสารประกอบการบรรยาย
 - สภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ
- 3) ผลที่ได้จากการฝึกอบรม (Outputs)
 - ปฏิบัติกรียา
 - การเรียนรู้
 - พฤติกรรม
 - ผลลัพธ์

การติดตามผลการฝึกอบรม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินโครงการฝึกอบรม
นั้น หมายถึง กระบวนการในการศึกษาว่า ผู้ที่สำเร็จการฝึกอบรมได้นำสิ่งที่ได้รับจากการ
ฝึกอบรม ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงานในหน้าที่เพียงใด โดยพิจารณาจากการ
เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ผ่านการฝึกอบรม เมื่อกลับไปปฏิบัติงาน ศึกษาการเปลี่ยนแปลง
ก่อน-หลังการฝึกอบรม รวมทั้งการศึกษาค้นคว้า-อุปสรรคของการนำความรู้และทักษะการ
ฝึกอบรม ไปใช้ในการปฏิบัติงาน และพิจารณาจากผลลัพธ์หรือผลกระทบที่เกิดต่อองค์กร อัน
เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ผ่านการฝึกอบรม ในด้านของการลดปัจจัยเสี่ยง และ
การเพิ่มขึ้นของผลผลิตหรือประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

นอกจากนี้ ปาน สวัสดิ์สาลี (2535) (อ้างในบัญชา สำรวรรัตน์ 2540: 35) กล่าวถึงการติดตามผลการฝึกอบรมว่า เป็นขั้นตอนหนึ่งที่มีความสำคัญมากในกระบวนการฝึกอบรม ซึ่งจะได้คำตอบที่สำคัญเกี่ยวกับโครงการฝึกอบรม/สัมมนาต่างๆ ที่จัดไปแล้วว่า บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานหรือไม่ อย่างไร ผู้เข้ารับการฝึกอบรม/สัมมนา มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานในทางที่ดีขึ้นหรือไม่ อย่างไร ผู้เข้ารับการอบรม/สัมมนาได้นำเอาความรู้หรือสิ่งที่ได้รับจากการฝึกอบรม/สัมมนา ไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานหรือไม่ อย่างไร ฯลฯ

จากการศึกษาถึงวิธีการประเมิน พบว่านักประเมินมีความเห็นตรงกันเป็นส่วนใหญ่ว่าคือ ไม่มีวิธีการใดวิธีการหนึ่งที่สมบูรณ์และสามารถนำมาใช้ในการประเมินแต่ละครั้งได้ ต้องใช้วิธีการผสมผสาน นักประเมินที่ฉลาดจะต้องไม่ระบุจำกัดลงไปว่าจะใช้วิธีการเชิงปริมาณหรือวิธีการเชิงคุณภาพเพียงอย่างใดอย่างหนึ่ง เพราะในการประเมินนั้นเป็นงานซับซ้อน อาจจะต้องเลือกใช้วิธีที่เหมาะสมที่สุดวิธีการหนึ่ง หรือเป็นชุดของวิธีการ เพื่อที่จะหาคำตอบสำหรับปัญหาเฉพาะหนึ่งๆมากกว่าที่จะทีกักไปเลยว่าวิธีการนั้น วิธีการนี้เพียงวิธีการเดียว จะใช้ได้กับวัตถุประสงค์ของการประเมิน ในการประเมินครั้งนี้ก็เช่นเดียวกัน เป็นการประเมินโดยการประยุกต์รูปแบบการประเมินของนักประเมินหลายๆท่าน ดังนี้

2.3.1 รูปแบบการประเมินของเคิร์กแพททริก

เป็นรูปแบบการประเมินที่พัฒนาขึ้นเพื่อใช้กับการประเมินผลการฝึกอบรม โดยเฉพาะ และจะมุ่งเน้นผลการประเมินในทางลึกมากกว่าทางกว้าง กล่าวคือ มุ่งเน้นไปที่ผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรมเป็นหลัก มิได้มุ่งเน้นที่ตัวโครงการมากนัก เป็นรูปแบบการประเมินหลังการฝึกอบรม โดยเคิร์กแพททริกเน้นว่าการอบรมนั้นจะต้องมาจากความต้องการจำเป็น (needs) ของผู้เข้ารับการอบรม มิใช่มาจากความต้องการของผู้จัด วิธีการตัดสินใจความต้องการจำเป็นของการฝึกอบรมทำได้หลายวิธี ได้แก่ การวิเคราะห์งานของผู้เข้ารับการอบรม วิเคราะห์ปัญหาปัจจุบันที่เป็นอยู่ สอบถามผู้ควรเข้ารับการอบรม หัวหน้างาน หรือลูกน้อง ทดสอบความรู้และทักษะความสามารถ สังเกตพฤติกรรม วิเคราะห์การปฏิบัติงาน

รูปแบบการประเมินการฝึกอบรมของเคิร์กแพททริก มีการประเมิน 4 รายการ ดังนี้

1) การประเมินปฏิกิริยา (Reaction) เป็นการประเมินปฏิกิริยาตอบสนองของผู้เข้ารับการฝึกอบรมว่ามีความรู้สึกต่อโครงการอย่างไร เช่น หลักสูตรและเนื้อหาสาระตรงกับความต้องการหรือไม่ เอกสารประกอบการฝึกอบรม สถานที่ สื่อ ระยะเวลาการฝึกอบรม

เหมาะสมเพียงไร วิทยาการเหมาะสมหรือไม่ ได้รับความรู้/ทักษะในระดับใด มีความคาดหวังต่อการนำความรู้/ทักษะไปใช้ในการปฏิบัติงานเพียงใด

ผลการประเมินปฏิกิริยาจะทำให้ผู้จัดทราบว่าการเป็นที่ยอมรับหรือไม่ เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงโครงการในอนาคต แต่อย่างไรก็ตาม ปฏิกิริยาที่แสดงถึงความชื่นชอบโครงการมิได้หมายความว่าผู้เข้ารับการอบรมเกิดการเรียนรู้ ดังนั้น จึงต้องมีการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้วย

2) การประเมินการเรียนรู้ (Learning) เป็นการประเมินผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม เช่น การเปลี่ยนแปลงความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ระหว่างหลังการฝึกอบรมกับก่อนการฝึกอบรม ดังนั้น จึงต้องมีการวัดความรู้ ทักษะ และทัศนคติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม ผลการวัดต้องเป็นเชิงปริมาณและมาจากเครื่องมือที่เชื่อถือได้ เช่น แบบทดสอบ (test) แบบสอบภาคปฏิบัติ (performance test) และแบบสังเกตพฤติกรรม

3) การประเมินพฤติกรรม (Behavior) เป็นการประเมินการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเมื่อกลับไปปฏิบัติงาน การประเมินในระดับนี้เป็นการตัดสินใจเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในขณะที่ปฏิบัติงานซึ่งเป็นสิ่งที่ยากและเกี่ยวข้องกับระยะเวลามากกว่าการประเมินใน 2 ระดับแรก จำเป็นต้องใช้กระบวนการที่เป็นวิทยาศาสตร์และต้องพิจารณาองค์ประกอบอื่นๆด้วย แนวทางการประเมินมีดังนี้

(1) วัดพฤติกรรมปฏิบัติงานทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม

(2) เก็บรวบรวมข้อมูลจากหลายแหล่ง ได้แก่ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

หัวหน้างาน ลูกน้องเพื่อนร่วมงาน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง

(3) กำหนดระยะเวลาให้พอเหมาะ เช่น 3 เดือน 6 เดือน เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีโอกาสนำความรู้มาปฏิบัติ

(4) ควรมีการเปรียบเทียบกับกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม

4) การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดกับองค์กร (Result) เป็นการประเมินผลลัพธ์หรือผลกระทบที่เกิดกับองค์กร อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งเป็นผลปลายทางที่สำคัญที่ได้จากการฝึกอบรม เช่น ต้นทุนลดลง ประสิทธิภาพในการทำงานของหน่วยงาน/องค์กรเพิ่มขึ้นปัจจัยเสี่ยงลดลง เป็นประโยชน์ต่อเพื่อนร่วมงาน แนวทางการประเมินโดยการเปรียบเทียบสถานการณ์ก่อนและหลังการฝึกอบรม โดยใช้ข้อมูลประจักษ์ที่มีความเที่ยง ความตรง ทั้งนี้จะต้องขจัดองค์ประกอบอื่น ที่จะทำให้ผลลัพธ์ที่เกิดกับองค์กรเปลี่ยนแปลงไป

ถึงแม้เคิร์กแพททริกจะพัฒนารูปแบบการประเมินของเขา เพื่อประเมิน หลังการฝึกอบรม แต่รูปแบบการประเมินตามแนวคิดของเขา ก็สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการ ประเมินนโยบายและแผนงานได้ เช่น นำมาใช้กับการประเมินนโยบาย 30 บาท รักษาทุกโรค

รูปแบบการประเมินของเคิร์กแพททริก แตกต่างจากรูปแบบการ ประเมินแบบ CIPP Model ที่มีลักษณะการประเมินในลักษณะกว้าง เพื่อให้ครอบคลุมทั้งระบบ ของโครงการ อีกทั้งเป็นรูปแบบการประเมินที่เปิดกว้างที่จะนำไปประยุกต์ใช้กับโครงการใน ลักษณะใดก็ได้ ทั้งในรูปแบบของการฝึกอบรม การสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ หรือแม้แต่ การประชุมวิชาการต่างๆ ซึ่งผู้วิจัยพิจารณาเห็นแล้วว่าอาจจะเกิดความไม่ชัดเจน และอาจได้ ผลการวิจัยไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่กำหนดไว้ CIPP Model เหมาะสำหรับการ ประเมิน นโยบาย แผนงานหรือโครงการที่กำลังดำเนินอยู่ โดยเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการกำหนด วัตถุประสงค์ของนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ จนเสร็จสิ้นโครงการ ซึ่งการประเมินโครงการ พัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นการประเมินหลังจากโครงการเสร็จสิ้นแล้ว จึงไม่เหมาะที่จะใช้ CIPP Model โดยตรง แต่จะนำแนวคิดรูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีมมาประยุกต์ใช้ ประเมิน ย้อนกลับไปดูบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ แล้วจึงมาประเมินถึงผลผลิตที่เกิดจากโครงการ สำหรับ CIPP Model นั้นเป็นกระบวนการรวบรวมพรรณาและจัดหาสารสนเทศที่มีประโยชน์เพื่อ การตัดสินใจ ได้แบ่งการประเมินออกเป็น 4 ประเภทดังนี้

(1) การประเมินบริบท (Context evaluation) หรือการประเมินสภาวะ แวดล้อมของโครงการเป็นการประเมินก่อนเริ่มโครงการ เพื่อหาความต้องการจำเป็น (needs) สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ตลอดจนปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ของโครงการ เพื่อเป็นข้อมูล ประกอบการตัดสินใจกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ

(2) การประเมินปัจจัยนำเข้า(Input evaluation) เป็นการประเมินความ เป็นไปได้ด้านทรัพยากรการพิจารณาเลือกกลวิธีดำเนินโครงการที่เหมาะสม การออกแบบ กระบวนการดำเนินการโครงการให้มีศักยภาพสูงสุด เพื่อตอบสนองความต้องการจำเป็นของผู้ที่ เกี่ยวข้องซึ่งเป็นการประเมินก่อนเริ่มโครงการเช่นเดียวกับการประเมินบริบท การประเมินปัจจัย นำเข้าจะช่วยผู้บริหารในการตัดสินใจเลือกกลยุทธ์วิธีดำเนินการและวางแผนวิธีดำเนินงานของ โครงการ

(3) การประเมินกระบวนการ (Process evaluation) เป็นการประเมิน การดำเนินงานเมื่อนำโครงการที่วางแผนไว้ไปสู่การปฏิบัติ เป็นการประเมินขณะดำเนินโครงการ เพื่อศึกษาว่าอะไรเป็นจุดแข็งจุดอ่อน ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินโครงการ อะไรที่เป็น

ปัญหาคุณภาพความสำเร็จของโครงการ ส่วนใดของโครงการต้องการปรับปรุงแก้ไข คำตอบของคำถามเหล่านี้จะทำให้สามารถกำกับดูแล ควบคุม และปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานของโครงการได้ สารสนเทศที่ได้จากการประเมินกระบวนการจะช่วยให้ผู้บริหารทราบความก้าวหน้า จุดแข็ง และจุดอ่อนของโครงการเพื่อกำกับดูแลการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงวิธีดำเนินงานโครงการและเร่งรัดการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ภายใต้ทรัพยากรและเวลาที่กำหนดไว้

(4) การประเมินผลผลิตของโครงการ (Product evaluation) เป็นการประเมินหลังสิ้นสุดโครงการ การประเมินผลผลิตจะตอบคำถามว่า ผลผลิตที่ได้จากโครงการมีอะไรบ้าง เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ ความต้องการจำเป็นลดลงหรือไม่อย่างไร ผลการดำเนินงานโครงการคุ้มค่าเพียงใด ควรจะจัดการอย่างไรกับโครงการที่จะติดตามมา ซึ่งคำถามเหล่านี้มีความสำคัญต่อการตัดสินใจความสำเร็จของโครงการ สารสนเทศที่ได้จากการประเมินผลผลิตจะมีประโยชน์ต่อผู้บริหารในการตัดสินใจปรับขยายโครงการ ยุติโครงการหรือยกฐานะเป็นงานประจำ

2.3.2 รูปแบบการประเมินของสเตค

โรเบิร์ต อี สเตค (Robert E. Stake, 1978) (อ้างใน สุภมาส อังสุโชติ “ประมวลสาระชุดวิชาการประเมินนโยบาย แผนงานและโครงการ หน่วย 6 – 10 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2545 : 22) ให้ความหมายของการประเมินไว้ว่า การประเมินเป็นการรวบรวมข้อมูลจากหลายๆ แหล่ง เพื่อใช้ในกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการบรรยาย (descriptive) และการตัดสินใจคุณค่า (judgment) โดยมีวัตถุประสงค์ของการประเมิน 2 ประการ คือ

- 1) เพื่อให้ได้ข้อมูลต่างๆ ที่นำมาบรรยายเกี่ยวกับโครงการ
 - 2) เพื่อให้ได้ข้อมูลต่างๆ ที่สามารถนำมาใช้ตัดสินใจคุณค่าของโครงการ
- รูปแบบการประเมินของสเตค พิจารณาจากองค์ประกอบของการประเมิน 3

ส่วน ดังนี้

- 1) สิ่งที่มีมาก่อน หมายถึง ปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการ เช่น พื้นฐานของผู้เรียน ความถนัด ประสบการณ์ ความสนใจ ความตั้งใจ
- 2) การปฏิบัติ หมายถึงกิจกรรมที่ปฏิบัติ ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในโครงการ เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน
- 3) ผลลัพธ์ หมายถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ เช่น ผลสัมฤทธิ์ ทักษะ เจตคติของนักเรียนข้างต้นในเงื่อนไขต่างๆ 4 ประการ คือ

(1) สภาพที่คาดหวัง (intent) หมายถึง ความคาดหวังหรือความต้องการของโครงการว่าต้องการจะให้เกิดอะไรขึ้น

(2) สภาพที่เป็นจริง (observation) เป็นส่วนที่กล่าวถึงสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในการดำเนินโครงการ ซึ่งอาจจะได้มาจากการสังเกต หรือการทดสอบ

(3) มาตรฐาน (standard) หมายถึง เกณฑ์มาตรฐานที่จะใช้ในการเปรียบเทียบ เพื่อตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ประเมิน สเตคได้เสนอเกณฑ์มาตรฐานที่ใช้ในการเปรียบเทียบไว้ 2 ชนิด

ก. เกณฑ์แห่งความเป็นเลิศ (standard of excellence) เป็นเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นโดยยี่ดุษฎีหลักการ และเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ ที่มีข้อมูลสนับสนุนอย่างน่าเชื่อถือ เกณฑ์ในลักษณะนี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าเกณฑ์สัมบูรณ์ (absolute standards)

ข. เกณฑ์มาตรฐานได้จากโครงการต่าง ๆ ที่มีลักษณะเช่นเดียวกัน เพื่อนำมาใช้เป็นเกณฑ์ สำหรับเปรียบเทียบคุณภาพ เกณฑ์ในลักษณะนี้เรียกว่า เกณฑ์สัมพัทธ์ (relative standards)

การนำรูปแบบการประเมินของสเตคไปประยุกต์ใช้กับการประเมินนโยบาย แผนงานและโครงการ

รูปแบบการประเมินของสเตคเป็นรูปแบบการประเมินที่พัฒนาขึ้นเพื่อประเมินโครงการทางการศึกษาเช่นเดียวกับรูปแบบการประเมินอื่น ๆ การประเมินตามรูปแบบของสเตคประกอบด้วยการบรรยาย และการตัดสินคุณค่าของโครงการ โดยพิจารณาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล ความสัมพันธ์เชิงประจักษ์และความสอดคล้องขององค์ประกอบใหญ่ 3 ส่วน คือ สิ่งที่มีมาก่อน การปฏิบัติ และผลลัพธ์ระหว่างสภาพที่คาดหวัง กับสภาพที่เป็นจริง เทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน แล้วจึงตัดสินคุณค่าของโครงการ สเตคเน้นการเก็บรวบรวมข้อมูลตามสภาพธรรมชาติ โดยการใช้การสังเกต การทดสอบ การสัมภาษณ์โดยใช้ข้อมูลจากหลายฝ่ายเพื่อให้ได้การตัดสินคุณค่าโครงการมีความถูกต้อง เชื่อถือได้

การประยุกต์รูปแบบการประเมินของสเตคเพื่อประเมินนโยบาย แผนงาน และโครงการ มีข้อควรพิจารณาดังนี้

1) การประเมินมุ่งในเรื่องการบรรยายและการตัดสินคุณค่าของนโยบาย แผนงาน และโครงการ

2) การประเมินให้ความสำคัญกับสิ่งที่มีมาก่อน การปฏิบัติ และผลลัพธ์ จึงเป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นการประเมิน ก่อน ระหว่าง และหลังการดำเนินนโยบาย แผนงาน และโครงการ โดยพิจารณาความเป็นเหตุเป็นผลของสิ่งที่มีมาก่อนต่อผลของ

การปฏิบัติ ระหว่างการดำเนินนโยบาย แผนงาน และโครงการ และผลของสิ่งที่มีมาก่อนและการปฏิบัติต่อผลลัพธ์ของนโยบาย แผนงาน และโครงการ พร้อมทั้งพิจารณาความสอดคล้องของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวัง ทำให้สามารถระบุสาเหตุของความล้มเหลวและความไม่สำเร็จของนโยบาย แผนงาน และโครงการได้

3) การประเมินมีการตัดสินคุณค่าเทียบทับเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งเป็นได้ทั้งเกณฑ์สัมบูรณ์และเกณฑ์สัมพัทธ์ ทำให้ได้สารสนเทศเพื่อใช้ในการตัดสินใจเลือกนโยบาย แผนงาน และโครงการที่มีอยู่

รูปแบบของการประเมินโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นการประเมินหลังการฝึกอบรม มีการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการอบรม ตามรูปแบบของเคิร์กแพททริก โดยใช้วิธีการประเมินแบบย้อนรอย เนื่องจากเป็นการประเมินผลของโครงการ แต่จะย้อนไปประเมินบริบท ประเมินปัจจัยในการดำเนินงาน ประเมินกระบวนการทำงาน และประเมินผลผลิตของโครงการ ตามแนวการประเมินของสตัฟเฟิลบีม ซึ่งเป็นการประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นก่อน แล้วมาเปรียบเทียบกับสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวัง ตามแนวการประเมินของสเตค

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยและงานประเมินที่ผู้ประเมินได้ทำการศึกษาจากผู้ที่ทำกรวิจัยและทำการประเมินมาก่อนพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผ่านมา ครูผู้สอนก็มีการใช้แหล่งเรียนรู้มาร่วมในการจัดอยู่แล้ว แต่ไม่ได้ใช้ชื่อว่าแหล่งเรียนรู้ ใช้ชื่อต่างๆกันไป แต่จะอยู่ใน 4 ประเภทตามที่ได้จำแนกไว้ข้างต้น คือ ประเภทบุคคล ประเภทสถานที่ ประเภทวัฒนธรรม ประเพณี และประเภท สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยี ซึ่งมีส่วนทำให้ผู้เรียนให้ความสนใจมากขึ้น มีกระบวนการคิดที่เป็นระบบขึ้น เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จากงานวิจัยที่ยกมาดังต่อไปนี้

การจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาส่วนใหญ่ จะมีแผนงาน โครงการ แนวปฏิบัติ และผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน มีการจัดสถานที่เรียนให้เอื้อต่อการสอน มีการติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ 2538 (กระทรวงศึกษาธิการ 2537 อ่างใน อุบล วิทยาเอนกนันท์ 2538: 179) ที่เร่งรัดและพัฒนาการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อม โดยมีการกำหนดรูปแบบกิจกรรม และวิธีการดำเนินงานเพื่อให้ได้รูปแบบเดียวกัน เช่น การสร้างอุทยานการศึกษา เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนการสอน

กิจกรรมที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน พบว่า มีการจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน มีการจัดกิจกรรมร่วมกัน จึงเป็นการจัดตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ 2538 อ้างใน อุบล วิทยาเอนกนันท์ 2538: 179) ที่กำหนดให้มีการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ และให้มีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ด้วยวิธีการต่างๆ

สำหรับด้านวิธีการจัดการนั้น จากผลการวิจัยพบว่า มีการจัดบรรยากาศทางสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา จัดให้มีสวนสวย ต้นไม้ร่มรื่น ซึ่งแสดงถึงการทำหน้าที่ตามบทบาทของผู้บริหารที่ทำให้สถานศึกษามีความสวยงามร่มรื่น เป็นสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนที่ดี ย่อมจะมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศพล สังข์ทิพนุ (2533) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมของโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และภาษาไทยพบว่า สภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้ง 2 วิชาด้านสื่อการเรียนการสอน จากผลการวิจัยพบว่า สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนส่วนใหญ่ คือ ข่าว บทความ จากสิ่งตีพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ สอดคล้องกับ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2534) ได้กล่าวว่า “วัสดุอุปกรณ์หรือสื่อทัศนูปกรณ์ เป็นอีกประการหนึ่งที่จะสร้างให้เกิดการเรียนรู้ง่ายขึ้น สะดวกขึ้น ตื่นเต้นขึ้น และลดเวลาในการอธิบายของครูลง” และเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เนื่องจากในวันหนึ่งๆ นักเรียนจะต้องอยู่ในโรงเรียน 8-9 ชั่วโมง อุปกรณ์สื่อ ช่วยให้การเรียนการสอนได้บรรลุผลสำเร็จ โดยที่นักเรียนได้สัมผัส เกิดการเรียนรู้ เป็นการปลูกจิตสำนึกได้ดี

จากการศึกษาการจัดการศึกษาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน (ประเสริฐ วิเศษกิจ 2542) (อ้างใน พูลศรี ไม้ทอง 2543: 2) พบว่ายังไม่สนองตอบต่อความต้องการ ในการพัฒนาบุคคล ชุมชนท้องถิ่นและประเทศ ซึ่งกำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ได้ดีเท่าที่ควร การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคน ต้องมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด ปัจจุบันการดำเนินการด้านมัธยมศึกษา ได้พัฒนา ก้าวหน้า และขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ แต่ก็ยังมีปัญหาที่โรงเรียนมัธยมศึกษา ยังไม่ได้สร้างให้นักเรียนเกิดความผูกพันกับชุมชนและเกิดความสำนึกที่จะร่วมรับผิดชอบ ในการพัฒนาชุมชนต่อการตอบสนองต่อ นโยบายการจัดการศึกษา (ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ 2542: 6 อ้างใน พูลศรี ไม้ทอง 2543: 3) โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และให้ชุมชนเกิดความรู้สึกว่าการที่ชุมชนได้เข้ามาเกี่ยวข้องหรือให้ความร่วมมือกับกิจกรรมบางกิจกรรมของโรงเรียน เป็นการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

นอกจากนี้จากการศึกษาผลงานการวิจัยต่างๆ (นิพนธ์ 2524 วสันต์ 2519) (อ้างใน พูลศรี ไม้ทอง 2543: 3) พบว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติงานตามกระบวนการต่างๆ ของการบริหารงานวิชาการที่น้อยที่สุด คือ การใช้ทรัพยากรและแหล่งวิชาการในท้องถิ่น ด้านการบริหารหลักสูตรผู้บริหารประสบปัญหาการจัดโปรแกรมการเรียนให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ผู้สอนไม่สามารถปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นได้

จากผลงานวิจัยพบว่า มีการกำหนดให้สถานศึกษาได้พัฒนาหลักสูตร โดยสนองตอบความต้องการของท้องถิ่น และนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน แต่ปัญหาก็คือสถานศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้จัดการศึกษา เพื่อสนองตอบความต้องการของท้องถิ่น และไม่มีเมื่อนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539: 100-101 อ้างใน พูลศรี ไม้ทอง 2543: 13) ได้กล่าวถึงเหตุผลและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นไว้คือ การเรียนรู้ที่ดี ควรจะเรียนรู้จากสิ่งที่ใกล้ตัว ไปยังสิ่งที่ไกลตัว เพราะเป็นกระบวนการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนสามารถดูดซับได้รวดเร็วกว่า ดังนั้นจึงควรมีหลักสูตรระดับท้องถิ่นเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริงตามสภาพเศรษฐกิจ สังคมและท้องถิ่นของตน แทนที่จะเรียนรู้เรื่องไกลตัว ซึ่งทำให้ผู้เรียน ไม่รู้จักตนเอง ไม่รู้จักชีวิต ไม่เข้าใจและไม่มีความรู้สึกที่ดีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมรอบตัวเอง นอกจากนี้การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นจะช่วยปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรัก มีความผูกพัน รวมทั้งมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ทรัพยากรท้องถิ่น โดยเฉพาะภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาชาวบ้านในชนบทของไทย มีอยู่มากมายและมีค่าบ่งบอกถึงความเจริญมาเป็นเวลานาน หลักสูตรแม่บทหรือหลักสูตรแกนกลางไม่สามารถนำเอาทรัพยากรท้องถิ่นดังกล่าวมาใช้ประโยชน์ได้ แต่ละท้องถิ่นสามารถบูรณาการนำทรัพยากรท้องถิ่นและภูมิปัญญาชาวบ้านทั้งหลาย มาใช้ในการเรียนการสอน ไม่ว่าจะด้านอาชีพ หัตถกรรม เกษตรกรรม ดนตรี การแสดง วรรณกรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งมีผลทำให้ผู้เรียนได้รู้จักท้องถิ่นของตน เกิดความรัก ความผูกพันกับท้องถิ่นของตน และสามารถใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการประกอบอาชีพได้ ดังนั้นครูผู้สอนจำเป็นจะต้องหาวิธีจัดกิจกรรมให้หลากหลาย เช่นเดียวกับข้อเสนอแนะจากงานวิจัยของ รัตนา บุญยะชาติ (2540: 194) คือ ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมที่นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง และได้สัมผัสสภาพความเป็นจริง ฝึกปฏิบัติตามภาคสนาม การไปทัศนศึกษาสถานที่สำคัญ การเข้าร่วมกิจกรรมในการพัฒนาชุมชน โดยครูผู้สอนควรมีโครงการ มีแผนดำเนินงานที่ดี มีทีมงานที่จะร่วมมือกันรับผิดชอบ มีการสำรวจแหล่งที่จะไปศึกษาหรือดำเนินกิจกรรม และปรึกษาผู้บริหาร โรงเรียนก่อนดำเนินกิจกรรม และครูผู้สอนควรศึกษาหาความรู้ในแหล่งวิทยาการในท้องถิ่น เพื่อที่จะได้นำเอาแหล่งวิทยาการในท้องถิ่น ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเรียนการสอน

ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริม และสนับสนุน ให้มีการจัดกิจกรรมของ ผู้สอนในรูปแบบต่างๆ จากผลการวิจัยของรัตนา บุญยะชาติ (2540: 178) พบว่าผู้บริหารมีการ รับรู้ ว่า ครูผู้สอนมีความรู้ในเรื่องการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยการศึกษาค้นคว้าจาก ตำราด้วยตนเอง มีการพัฒนาครูผู้สอนโดยการจัดส่งไปอบรม สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการ ณ หน่วยงานอื่น ตามความสามารถและความถนัดของครู เป็นการสนับสนุนให้ครูสามารถปฏิบัติงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อินทิรา เทศวิสกาล (2534) ที่พบว่า บทบาทใน การบริหารบุคคล ผู้บริหารควรสนับสนุนการทำงานของครูด้านการเรียนการสอน ให้ครูได้ใช้ เทคโนโลยีใหม่ๆ และรู้จักสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรรักงานการสอน ด้านงบประมาณส่วนใหญ่ได้ จากเงินบำรุงการศึกษา แหล่งงบประมาณอื่นมีน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ อินทิรา เทศวิสกาล (2534) ที่พบว่า บทบาทในการบริหารการเงิน ผู้บริหารการศึกษาควรมีบทบาทในการบริหาร การเงินโดยมีแผนในการใช้เงินงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ และรู้จักแสวงหาทรัพยากรเพื่อ นำมาสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา อีกบทบาทหนึ่งที่ผู้บริหารจะต้องตระหนักคือ การนำ ระบบการประเมินมาใช้เพื่อติดตามผล พบว่ายังมีน้อยมาก โดยเฉพาะอย่างการประเมินการใช้ แหล่งเรียนรู้ของผู้สอนจากข้อสังเกตเกี่ยวกับการนำเกณฑ์ประเมิน ไปใช้ จากงานวิจัยของ อุบล วิทยาเอนกนันท์ (2538: 181) พบว่าผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดสิ่งแวดล้อมที่ถูก สุขลักษณะในโรงเรียน ไม่ตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของการประเมินการจัดสิ่งแวดล้อม ในโรงเรียน การประเมินก็จะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ เพราะการใช้เกณฑ์ให้ได้ผลดีก็ต่อเมื่อทุกฝ่าย ตระหนักในคุณค่าของการประเมิน และผู้บริหารให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง ผู้บริหารจะต้องมี นโยบายที่ชัดเจน ที่จะกระตุ้นให้เกิดการใช้แหล่งเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะในงานวิจัย ของ รัตนา บุญยะชาติ (2540: 194) ได้กล่าวถึงการสอดแทรกวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา เป็นวิชาที่ เน้นไปในเรื่องการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้ นั่นเอง คือ ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายให้ ชัดเจน เกี่ยวกับความสำคัญของวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษาและกระตุ้นให้ครูทุกคนร่วมมือกัน สอดแทรกสิ่งแวดล้อมศึกษาในทุกวิชา มีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และผู้บริหารควรให้ การส่งเสริมด้านงบประมาณอย่างเพียงพอ เพื่อจัดหาสื่อที่ทันสมัยและเหมาะสม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการประเมิน

การประเมินครั้งนี้เป็นการประเมินโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินการดำเนินงานของโครงการ โดยมีวิธีดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ เลขาธิการ/ผู้ช่วยเลขาธิการกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 1 คน ผู้เข้ารับการอบรมโครงการพัฒนาครูผู้สอนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนในระดับจังหวัด จำนวน 5 คน คณะกรรมการบริหารโรงเรียน จำนวน 43 คน ครูผู้สอน จำนวน 132 คน และผู้เรียน จำนวน 2,321 คน ของทุกโรงเรียนในสหวิทยาเขตบางสะพาน ประกอบด้วยโรงเรียนบางสะพานวิทยา โรงเรียนชัยเกษมวิทยา โรงเรียนธงชัยวิทยา โรงเรียนบางสะพานน้อยวิทยาคม และโรงเรียนโสตศึกษาเทพรัตน์ ในการศึกษาครั้งนี้ศึกษาจากประชากรทั้งหมด ยกเว้นผู้เรียนใช้กลุ่มตัวอย่าง ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น และใช้ จำนวนตามตารางของเครชชีและมอร์แกน

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรของคณะกรรมการบริหาร โรงเรียนในสหวิทยาเขตบางสะพาน

โรงเรียน	จำนวน			รวม ประชากร
	ผู้บริหาร ร	ผู้ช่วย ผู้บริหาร	หัวหน้าฝ่าย/ รองหัวหน้าฝ่าย	
บางสะพานวิทยา	1	4	12	17
ชัยเกษมวิทยา	1	1	5	7
ธงชัยวิทยา	1	1	5	7
บางสะพานน้อยวิทยาคม	1	1	4	6
โสตศึกษาเพชรรัตน์	1	1	4	6
รวม	5	8	30	43

ครูผู้สอนทุกโรงเรียนในสหวิทยาเขตบางสะพาน จำนวน 5 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2545 จำนวน 132 คน ดังนี้

ตารางที่ 3.2 จำนวนครูในสหวิทยาเขตบางสะพาน แยกตามวิชาเอก (วิชาที่ตนเองถนัด)

โรงเรียน	จำนวนครูแยกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามวิชาเอกที่ตนเองถนัด								รวม
	ไทย	คณิตฯ	วิทย์ฯ	สังคมฯ	สุขฯ	ศิลปะ	การ งานฯ	ต่างประเ เทศ	
บาง สะพาน วิทยา	8	6	9	9	3	6	9	7	57
ชัยเกษม วิทยา	2	3	5	2	2	1	4	3	22
ธงชัย วิทยา	1	1	4	2	2	1	5	5	21
บาง สะพาน น้อย วิทยาคม	2	3	1	4	2	2	2	2	18
โสต ศึกษา เทพรัตน์	2	2	2	-	3	2	2	1	14
รวม ประชากร	15	15	21	17	12	12	22	18	132

ผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2, 4 และ 5 ของทุกโรงเรียนในสหวิทยาเขตบางสะพาน จำนวน 5 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2545 จำนวน 2,321 คน ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) และประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครชชีและมอร์แกน จำนวน 367 คน

ตารางที่ 3.3 กลุ่มตัวอย่างของผู้เรียนทุกโรงเรียน ในสหวิทยาเขตบางสะพาน

โรงเรียน	มัธยมศึกษาตอนต้น		มัธยมศึกษาตอนปลาย		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
บางสะพานวิทยา	735	105	346	49	1,081	154
ชัยเกษมวิทยา	270	38	192	27	462	65
ธงชัยวิทยา	267	38	150	22	417	60
บางสะพานน้อย วิทยาคม	163	22	133	20	296	42
โตดศึกษาเทพรัตน์	40	26	25	20	65	46
รวม	1,475	229	846	138	2,321	367

2. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ แบบบันทึก และแบบสอบถาม แบ่งเป็น 5 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เลขานุการ/รองเลขานุการกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และเป็นแบบบันทึก เพื่อบันทึกข้อมูลสถิติของกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เช่น แบบรายงานสรุปผลของโครงการ แบบประเมินโครงการ และเอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้อง โดยใช้ข้อคำถามเหมือนกับฉบับที่ 1 เพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น แบ่งเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 ประเมินความเหมาะสมของปัจจัยเบื้องต้นในการวางแผนจัดทำโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ซึ่งเป็นโครงการในระดับจังหวัด

ตอนที่ 2 ประเมินความเหมาะสม ของกระบวนการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาครูผู้สอนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน

ตอนที่ 3 ประเมินผลการดำเนินงาน ตามโครงการพัฒนาครูผู้สอนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน

ตอนที่ 4 ประเมินการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไข

ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการอบรมตามโครงการพัฒนาครูผู้สอนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน เพื่อหาข้อมูลการดำเนินงานหลังการอบรม

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามคณะกรรมการบริหารโรงเรียน แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน

ตอนที่ 3 แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับ จุดเด่น ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการสนับสนุนและส่งเสริมครูผู้สอนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน

ฉบับที่ 4 แบบสอบถามครูผู้สอน แบ่งออกเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของครูผู้สอน

ตอนที่ 2 การใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนของครูผู้สอน ในปีการศึกษา 2545

ตอนที่ 3 แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับ จุดเด่น ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน

ตอนที่ 4 คุณลักษณะของผู้เรียน หลังจากใช้แหล่งเรียนรู้จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

ฉบับที่ 5 แบบสอบถามผู้เรียน แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้เรียน

ตอนที่ 2 การใช้แหล่งเรียนรู้ในกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระฯ ของผู้เรียน ในปีการศึกษา 2545

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน

ตอนที่ 4 คุณลักษณะของผู้เรียน หลังจากใช้แหล่งเรียนรู้จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

3. วิธีสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

ผู้ประเมินดำเนินการสร้างเครื่องมือทั้ง 5 ฉบับ ตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ของกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อให้เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการ

3.2 ศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการนโยบายของกรมสามัญศึกษา และผลงานวิจัยของผู้เกี่ยวข้องในการใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน

3.3 ศึกษาเอกสารและงานประเพณีที่เกี่ยวข้องกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน

3.4 กำหนดนิยาม ตามขอบข่ายของเนื้อหา และศึกษารายละเอียดของตัวแปรที่นิยามตามประเด็นในแต่ละด้าน เพื่อเป็นแนวในการสร้างแบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกและแบบสอบถาม

3.5 สร้างกรอบการประเมิน

3.6 สร้างเครื่องมือ แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึก และแบบสอบถาม ตามกรอบการประเมิน

3.7 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้น ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหา รูปแบบ การใช้ภาษา และการสื่อความหมาย แล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.8 นำร่างเครื่องมือเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และภาษาที่ใช้

3.9 หาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จากสูตรประยุกต์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) ของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ได้ค่า IOC = 0.8 – 1 โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป พร้อมทั้งปรับปรุงและแก้ไขข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3.10 นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงแก้ไข นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นชอบ และนำมาจัดพิมพ์ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. แหล่งข้อมูลและวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 แหล่งข้อมูล

4.1.1 เลขานุการ / ผู้ช่วยเลขานุการกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 1 คน

4.1.2 เอกสาร บันทึกรายงานการประชุม รายงานการประเมินโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ของกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

4.1.3 บุคลากรของโรงเรียนในสหวิทยาเขตบางสะพาน ได้แก่

- 1) ผู้ที่เข้าอบรมในโครงการพัฒนาครูผู้สอนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ในระดับจังหวัด ปีการศึกษา 2545
- 2) คณะกรรมการบริหารโรงเรียน
- 3) ครูผู้สอน
- 4) ผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2, 4 และ 5 ในปีการศึกษา 2545

4.2 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ประเมินดำเนินการเก็บข้อมูลดังนี้

4.2.1 ผู้ประเมินขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ถึงประธานกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และผู้อำนวยการโรงเรียนทุกโรงเรียนในสหวิทยาเขตบางสะพาน จำนวน 5 โรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2.2 ผู้ประเมินสัมภาษณ์ เลขานุการ / ผู้ช่วยเลขานุการกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พร้อมทั้งบันทึกข้อมูล จากเอกสาร รายงานการประชุม และรายงานการประเมินโครงการในระดับจังหวัด ด้วยตนเอง เพื่อประเมินความเหมาะสมของปัจจัยเบื้องต้นในการวางแผน การดำเนินการ และผลการดำเนินการ ของโครงการในระดับจังหวัด

4.2.3 ผู้ประเมินสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการอบรมในสหวิทยาเขตบางสะพาน ตามโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ ในระดับจังหวัด ด้วยตนเอง เพื่อประเมินการขยายผล และการดำเนินการของผู้เข้ารับการอบรม

4.2.4 ผู้ประเมินใช้แบบสอบถามในการประเมิน คณะกรรมการบริหารโรงเรียน ผู้สอน และผู้เรียน ของสหวิทยาเขตบางสะพาน โดยประสานงานกับผู้ช่วยผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่ายแผนงาน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ พร้อมทั้งเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาดังนี้

ตารางที่ 3.4 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับคืน

แหล่งข้อมูลในการตอบแบบสอบถาม	จำนวน ที่ส่ง	ร้อยละของ	
		จำนวนที่ ได้รับคืน	จำนวนที่ ได้รับคืน
1 คณะกรรมการบริหารโรงเรียน			
1.1 ผู้บริหาร	5	4	80.0
1.2 ผู้ช่วยผู้บริหาร	8	7	87.5
1.3 หัวหน้าฝ่าย/รองหัวหน้าฝ่าย	30	29	96.6
รวม	43	40	93.1
2. ผู้สอน			
2.1. ผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	15	12	80.0
2.2. ผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์	15	12	80.0
2.3. ผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์	21	15	71.4
2.4. ผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	17	12	70.6
2.5. ผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา	12	9	75.0
2.6. ผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาศิลปศึกษา	12	9	75.0
2.7. ผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาการงานและอาชีพ	22	16	72.7
2.8. ผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาต่างประเทศ	18	13	72.2
รวม	132	98	74.2
3. ผู้เรียน			
3.1 ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	229	229	100
3.2. ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	138	138	100
รวม	367	367	100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และ ฐานนิยม (Mode)

6. เกณฑ์การประเมิน

ตารางที่ 3.5 เกณฑ์การประเมินตามประเด็นประเมิน / ตัวบ่งชี้

ประเด็นประเมิน / ตัวบ่งชี้	เกณฑ์ประเมิน
6.1 การดำเนินงานของ โครงการพัฒนา ครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ ในระดับจังหวัด	
6.1.1. การวางแผนที่ดี	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีองค์ประกอบในการเขียนโครงการครบถ้วนตามลักษณะของโครงการที่ดี 2. วิทยากรมีประสบการณ์สอดคล้องกับเนื้อหาที่อบรม 3. สถานที่มีเครื่องอำนวยความสะดวกในการอบรมครบถ้วน 4. ผู้เข้าอบรมมีคุณสมบัติตามที่กำหนดคือเป็นผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการหรือครูผู้สอน
6.1.2. การดำเนินงานที่ดี	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการกำหนดกิจกรรมในการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ ให้กับผู้เข้าอบรมดำเนินการ 2. วางระบบการกำกับ ติดตาม การดำเนินการของผู้เข้าอบรม อย่างชัดเจน
6.1.3. ผลการดำเนินงาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจเกิน 75 % หมายถึง อยู่ในระดับมาก 2. ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจอยู่ระหว่าง 50% - 74% หมายถึงอยู่ในระดับปานกลาง 3. ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจต่ำกว่า 50 % หมายถึงอยู่ในระดับน้อย
6.1.4. การนำผลการประเมิน ไปใช้ที่ดี	- มีร่องรอยหรือหลักฐานการนำผลการประเมินไปใช้
6.2 การดำเนินงานของผู้เข้าอบรมที่ดี	<ol style="list-style-type: none"> 1. นำกิจกรรมพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้เข้าในแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน 2. ประสานงานให้โรงเรียนจัดทำบัญชีรายชื่อแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ส่งมายังจังหวัด 3. ประสานงานให้โรงเรียนมีการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 3.5 (ต่อ)

ประเด็นประเมิน / ตัวบ่งชี้	เกณฑ์ประเมิน
6.3 การส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้ แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนของ คณะกรรมการบริหาร โรงเรียน	<p>ร้อยละของการดำเนินการของคณะกรรมการบริหาร โรงเรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ดำเนินการเกิน 75 % หมายถึง อยู่ในระดับมาก - ดำเนินการอยู่ระหว่าง 50 % -74 % หมายถึง อยู่ใน ระดับปานกลาง - ดำเนินการต่ำกว่า 50 % หมายถึงอยู่ในระดับน้อย
6.4 การดำเนินการของผู้สอน	
6.4.1 การใช้แหล่งเรียนรู้	<p>ร้อยละของการใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ของผู้สอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการใช้แหล่งเรียนรู้เกิน 75 % หมายถึง อยู่ใน ระดับมาก - มีการใช้แหล่งเรียนรู้ในช่วง 50% - 74 % หมายถึง อยู่ใน ระดับปานกลาง - มีการใช้แหล่งเรียนต่ำกว่า 50 % หมายถึง อยู่ใน ระดับน้อย
6.4.2 คุณลักษณะของผู้เรียน	<p>ร้อยละของผู้เรียนที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียนมีลักษณะอันพึงประสงค์เกิน 75 % หมายถึง อยู่ในระดับมาก - ผู้เรียนมีลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในช่วง 50%-74 % หมายถึงอยู่ในระดับปานกลาง - ผู้เรียนมีลักษณะอันพึงประสงค์ต่ำกว่า 50 % หมายถึง อยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 3.5 (ต่อ)

ประเด็นประเมิน / ตัวบ่งชี้	เกณฑ์ประเมิน
6.5 ผลที่เกิดกับผู้เรียนจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	ร้อยละของการใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนของผู้สอน
6.5.1 การใช้แหล่งเรียนรู้	<ul style="list-style-type: none"> - มีการใช้แหล่งเรียนรู้เกิน 75 % หมายถึง อยู่ในระดับมาก - มีการใช้แหล่งเรียนรู้ในช่วง 50% - 74 % หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง - มีการใช้แหล่งเรียนต่ำกว่า 50 % หมายถึง อยู่ในระดับน้อย
6.5.2 คุณลักษณะของผู้เรียน	<ul style="list-style-type: none"> ร้อยละของผู้เรียนที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ - ผู้เรียนมีลักษณะอันพึงประสงค์เกิน 75 % หมายถึง อยู่ในระดับมาก - ผู้เรียนมีลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในช่วง 50%-74 % หมายถึงอยู่ในระดับปานกลาง - ผู้เรียนมีลักษณะอันพึงประสงค์ต่ำกว่า 50 % หมายถึง อยู่ในระดับน้อย

7. กรอบการประเมิน

ตารางที่ 3.6 กรอบการประเมินการดำเนินงานของโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ตัวบ่งชี้	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ/วิธีการเก็บข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน
1. เพื่อประเมินการดำเนินงานของโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	1. การดำเนินงานของโครงการในระดับจังหวัด 1.1 การวางแผน 1.1.1 องค์ประกอบในการเขียนโครงการ	- เลขานุการกลุ่ม ร.ร. กรม - สามัญศึกษาจังหวัด - ประจวบฯ - เอกสารโครงการ - เอกสารสรุปโครงการ	- แบบสัมภาษณ์ - แบบบันทึก	ร้อยละ	1.1.1 โครงการมีองค์ประกอบครบถ้วนตามลักษณะโครงการที่ดี
	1.1.2 ความพร้อมของวิทยากร	โครงการ			1.1.2 วิทยากรมีประสบการณ์สอดคล้องกับเนื้อหาที่อบรม
	1.1.3 ความพร้อมของสถานที่				1.1.3 สถานที่มีเครื่องอำนวยความสะดวกในการอบรมครบถ้วน
	1.1.4 กำหนดคุณสมบัติผู้เข้ารับการอบรม				1.1.4 ผู้เข้าอบรมเป็นผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการหรือครูผู้สอน

ตารางที่ 3.6 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของ การประเมิน	ตัวบ่งชี้	แหล่ง ข้อมูล	เครื่องมือ/ วิธีการเก็บ ข้อมูล	วิธี วิเคราะห์ ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน
	1.2. การดำเนินงาน				
	1.2.1 กำหนดการจัด กิจกรรมพัฒนาแหล่ง เรียนรู้ให้กับผู้เข้าอบรม				1.2.1 มีการกำหนด กิจกรรมในการพัฒนา ครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ ให้กับผู้เข้าอบรม ดำเนินการอย่างชัดเจน
	1.2.2 วางระบบการกำกับ ติดตาม				1.2.2 มีระบบการ กำกับ-ติดตามการ ดำเนินงานของผู้เข้า อบรมอย่างชัดเจน
	1.3. ผลการดำเนินงาน - ความพึงพอใจของผู้เข้า อบรม				1.3. ร้อยละของความ พึงพอใจของผู้เข้า อบรม เกิน 75 % = มาก ในช่วง 50- 74 % = ปานกลาง ต่ำกว่า 50% = น้อย
	1.4. การนำผลการ ประเมินไปใช้				4. มีร่องรอยหรือ หลักฐานการนำผลการ ประเมินไปใช้
	2. การดำเนินการของ ผู้เข้าอบรม	ผู้เข้ารับ การ	- แบบ สัมภาษณ์	ร้อยละ	
	2.1 ดำเนินการในภารกิจ ที่ได้รับมอบหมายจาก จังหวัด	อบรม	- แบบ บันทึก		2.1 เกณฑ์การ ดำเนินการ - นำกิจกรรมการ พัฒนาครูให้ใช้แหล่ง เรียนรู้ในการเรียน

ตารางที่ 3.6 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของ การประเมิน	ตัวบ่งชี้	แหล่ง ข้อมูล	เครื่องมือ/ วิธีการเก็บ ข้อมูล	วิธี วิเคราะห์ ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน
					การสอนเข้าสู่ แผนปฏิบัติการของ โรงเรียน - ประสานงานให้ โรงเรียนจัดทำบัญชี แหล่งเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่มสาระฯส่งจังหวัด
	2.2 การนำความรู้จากการ อบรมไปดำเนินการต่อ				2.2 มีการประสานงาน ให้ ร.ร.มีการพัฒนาครู ให้ใช้แหล่งเรียนรู้ใน การเรียนการสอน อย่างต่อเนื่อง
	3. ประเมินคณะกรรมการ บริหารโรงเรียน - การส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้	คณะกรรมการ บริหาร โรงเรียน	แบบ สอบถาม	ร้อยละ	3.ร้อยละของผลการ ดำเนินการ เกิน 75 % = มาก ในช่วง 50- 74 % = ปานกลาง ต่ำกว่า 50% = น้อย
	4. ประเมินผู้สอน 4.1 การใช้แหล่งเรียนรู้	ผู้สอนทุก กลุ่มสาระ การเรียนรู้	แบบ สอบถาม	ร้อยละ ฐานนิยม	4.1ร้อยละของการใช้ แหล่งเรียนรู้ เกิน 75 % = มาก ในช่วง 50- 74 % = ปานกลาง ต่ำกว่า 50% = น้อย การใช้แหล่งเรียนรู้ใน ภาพรวม ใช้ ฐานนิยม

ตารางที่ 3.6 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ตัวบ่งชี้	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ/วิธีการเก็บข้อมูล	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน
	4.2 คุณลักษณะของผู้เรียน				4.2 ร้อยละของคุณลักษณะผู้เรียนอื่นพึงประสงค์ที่ปรากฏ เกิน 75 % = มาก ในช่วง 50- 74 % = ปานกลาง ต่ำกว่า 50% = น้อย
	5. ประเมินผู้เรียน	ผู้เรียน	แบบสอบถาม	ร้อยละฐานนิยม	
	5.1 การใช้แหล่งเรียนรู้				5.1 ร้อยละของการใช้แหล่งเรียนรู้ เกิน 75 % = มาก ในช่วง 50- 74 % = ปานกลาง ต่ำกว่า 50% = น้อย การใช้แหล่งเรียนรู้ในภาพรวม ใช้ฐานนิยม
	5.2 คุณลักษณะของผู้เรียน				5.2 ร้อยละของคุณลักษณะผู้เรียนอื่นพึงประสงค์ที่ปรากฏ เกิน 75 % = มาก ในช่วง 50- 74 % = ปานกลาง ต่ำกว่า 50% = น้อย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมินการดำเนินงานของโครงการ โดยนำเสนอผลการประเมินดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลพื้นฐานตามสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นปัญหา

2.1 การดำเนินงานของโครงการระดับจังหวัด

2.1.1 การวางแผน

2.1.2 การดำเนินการ

2.1.3 ผลการดำเนินการ

2.1.4 การนำผลการประเมินไปใช้

2.2 การดำเนินการของผู้เข้าอบรม

2.3 การดำเนินการของคณะกรรมการบริหารโรงเรียน

2.4 การใช้แหล่งเรียนรู้ในกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอน

2.5 ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนจากการใช้แหล่งเรียนรู้ในกิจกรรมการเรียนรู้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลพื้นฐานตามสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย

1.1 ผู้ช่วยเลขานุการกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นผู้ให้ข้อมูลในการดำเนินการโครงการในระดับจังหวัด ซึ่งเป็นโครงการจัดการอบรม จำนวน 2 วัน พร้อมทั้งให้เอกสาร รายงานการประชุม และรายงานสรุปโครงการ เพื่อศึกษาความเป็นมาของโครงการทั้งหมด

1.2 ผู้เข้ารับการอบรมโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน จำนวน 5 คน ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการนำผลการอบรมไปใช้

1.3 คณะกรรมการบริหารโรงเรียน จำนวน 40 คน ดังตารางที่ 4.1 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการสนับสนุนและส่งเสริมในการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้

1.4 ผู้สอนจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ จำนวน 98 คน รายละเอียดดังตารางที่ 4.1 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน

1.5 ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย จำนวน 367 คน ดังตารางที่ 4.1 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน

ตารางที่ 4.1 แสดงรายละเอียดผู้ให้ข้อมูลการประเมินโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน จำแนกตามสภาพในโรงเรียนดังนี้

ผู้ให้ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
(1) คณะกรรมการบริหารโรงเรียน ประกอบด้วย		
(1.1) ผู้ที่ผ่านการอบรมโครงการพัฒนาครูในการใช้แหล่งเรียนรู้ระดับจังหวัด ประกอบด้วย	5	
- ผู้ช่วยผู้บริหาร	5	12.5
(1.2) ผู้ที่ไม่ผ่านการอบรมโครงการพัฒนาครูในการใช้แหล่งเรียนรู้ระดับจังหวัด ประกอบด้วย	35	
- ผู้บริหาร	4	10.0
- ผู้ช่วยผู้บริหาร	2	5.0
- หัวหน้าฝ่าย/รองหัวหน้าฝ่าย	29	72.5
รวมทั้งหมด	40	100
(2) ผู้สอน		
(2.1) แยกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชา		
(2.1.1) ภาษาไทย	12	12.24
(2.1.2) คณิตศาสตร์	12	12.24
(2.1.3) วิทยาศาสตร์	15	15.31
(2.1.4) สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	12	12.24
(2.1.5) สุขศึกษาและพลศึกษา	9	9.18
(2.1.6) ศิลปศึกษา	9	9.18
(2.1.7) การงาน อาชีพ และเทคโนโลยี	16	16.34
(2.1.8) ภาษาต่างประเทศ	13	13.27
รวม	98	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ผู้ให้ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
(2.2) ผู้สอน แยกตามโรงเรียนในสหวิทยาเขตบางสะพาน ประกอบด้วย		
(2.2.1) โรงเรียนบางสะพานวิทยา	47	47.9
(2.2.2) โรงเรียนชัยเกษมวิทยา	13	13.3
(2.2.3) โรงเรียนธงชัยวิทยา	15	15.3
(2.2.4) โรงเรียนบางสะพานน้อยวิทยาคม	15	15.3
(2.2.5) โรงเรียนโสตศึกษาเทพรัตน์	8	8.2
รวม	98	100
(2.3) ผู้สอน แยกตามจำนวนคาบที่สอน/สัปดาห์		
(2.3.1) สอนน้อยกว่า 18 คาบ / สัปดาห์	22	22.4
(2.3.2) สอนมากกว่า 18 คาบ / สัปดาห์	76	77.6
รวม	98	100
(2.4) ผู้สอน แยกตามระดับชั้นที่สอน		
(2.4.1) สอนเฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	25	25.5
(2.4.2) สอนเฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	3	3.1
(2.4.3) สอนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย	70	71.4
รวม	98	100
(3) ผู้เรียน แยกตามโรงเรียนในสหวิทยาเขตบางสะพาน ประกอบด้วย		
(3.1) โรงเรียนบางสะพานวิทยา	154	41.9
(3.2) โรงเรียนชัยเกษมวิทยา	65	17.7
(3.3) โรงเรียนธงชัยวิทยา	60	16.4
(3.4) โรงเรียนบางสะพานน้อยวิทยาคม	42	11.5
(3.5) โรงเรียนโสตศึกษาเทพรัตน์	46	12.5
รวม	367	100
(4) ผู้เรียน แยกตามระดับชั้นที่เรียน		
(4.1) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	229	62.4
(4.2) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	138	37.6
รวม	367	100

จากตารางที่ 4.1 จะเห็นได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน ในกลุ่มคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ได้มีผู้ช่วยผู้บริหาร ผ่านการอบรมโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ในระดับจังหวัด จำนวน 5 คน ไม่ผ่านการอบรม จำนวน 2 คน ในกลุ่มคณะกรรมการบริหารโรงเรียนนั้นประกอบไปด้วยฝ่ายบริหารร้อยละ 27.5 หัวหน้าฝ่ายและรองหัวหน้าฝ่าย ร้อยละ 72.5 สำหรับผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ของสหวิทยาเขต บางสะพาน ประกอบไปด้วยบุคลากรตั้งแต่ ร้อยละ 9.18 – ร้อยละ 16.34 ซึ่งเป็นบุคลากรจากโรงเรียนบางสะพานวิทยามากที่สุดคือ ร้อยละ 47.9 ส่วนโรงเรียนโสตศึกษาเทพรัตน์มีบุคลากรน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 8.2 ผู้สอนส่วนใหญ่สอนมากกว่า 18 คาบ / สัปดาห์ และสอนทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย สำหรับผู้เรียนจะมาจากโรงเรียนบางสะพานวิทยา เป็นส่วนใหญ่ คือร้อยละ 41.9 เป็นผู้เรียนจากโรงเรียนบางสะพานน้อยวิทยาคมน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 11.5 ซึ่งเป็นผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ 62.4 และในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 37.6

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นปัญหา

2.1 การดำเนินงานของโครงการระดับจังหวัด

ผลการประเมินโครงการในระดับจังหวัด เป็นการประเมินด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน ด้านผลการดำเนินงาน และด้านการนำผลการประเมินไปใช้ เป็นการประเมินจากเอกสารโครงการ ผลการประเมินโครงการ ผลการประเมินผู้เข้ารับการอบรม ด้วยการสัมภาษณ์ เลขาธิการกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และสัมภาษณ์ผู้ที่เข้ารับการอบรมตามโครงการในระดับจังหวัด และวิเคราะห์ข้อมูลจาก เอกสาร หลักฐานที่เกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาครูผู้สอนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนในระดับจังหวัด โดยแบ่งการนำเสนอผลการประเมินดังนี้

2.1.1 ด้านการวางแผนในการจัดทำโครงการพัฒนาครูผู้สอนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ในระดับจังหวัด จากเอกสารโครงการ และเอกสารสรุปโครงการของกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่าวัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ตามมาตรา 24 และมาตรา 25 และสอดคล้องกับนโยบายของกรมสามัญศึกษา คือ ระบุเป้าหมายทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพชัดเจน แต่ไม่ได้ระบุเกณฑ์การวัด กำหนดกิจกรรมได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ระบุกิจกรรมและลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมที่จะดำเนินการได้ครบถ้วนและเหมาะสม จัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน / ตารางการ

ทำงาน ได้ชัดเจน ระยะเวลาในการดำเนินการเหมาะสม แต่ไม่ได้ระบุวิธีการที่จะนิเทศ ติดตาม กลุ่มเป้าหมายในโครงการหลังจากการอบรมเสร็จสิ้น โครงการนี้ สามารถเลือกวิทยากรที่มีความรู้ ความสามารถตรงตามเนื้อหาที่จัดอบรม พร้อมกับระบุที่มาของงบประมาณได้ชัดเจน สถานที่มีความพร้อมในการอบรม ระยะทางระหว่างสถานที่อบรมกับผู้เข้ารับการอบรมเหมาะสม ทั้งที่มาจากส่วนเหนือและส่วนใต้ของจังหวัด จะมีระยะทางในการเดินทางใกล้เคียงกัน นอกจากนี้ยังได้ระบุคุณสมบัติของผู้เข้าอบรมชัดเจน

2.1.2 ด้านการดำเนินงานในโครงการพัฒนาครูผู้สอนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนในระดับจังหวัด จากเอกสารสรุปโครงการของกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์พบว่า มีผู้เข้ารับการอบรมประกอบไปด้วย ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ร้อยละ 52 และครูผู้สอนร้อยละ 48 สำหรับผู้เข้าอบรมของสหวิทยาเขตบางสะพาน เป็นผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการทั้งหมด นอกจากนี้ได้กำหนดกิจกรรมให้ผู้เข้าอบรมไปประสานกับโรงเรียนของตนเอง คือให้ทุกโรงเรียนจัดทำโครงการเกี่ยวกับ การพัฒนาพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ทั้งนี้ต้องปรากฏอยู่ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน พร้อมทั้งให้ทุกโรงเรียนส่งบัญชีรายชื่อแหล่งเรียนรู้ โดยแยกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ในระดับจังหวัดจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ของจังหวัด เพื่อให้เป็นข้อมูลในการแลกเปลี่ยนแหล่งเรียนรู้ซึ่งกันและกัน แต่การอบรมครั้งนี้ไม่ได้วางระบบการกำกับติดตามผู้เข้าอบรม หลังจากโครงการเสร็จสิ้น

2.1.3 ด้านผลการดำเนินงานในโครงการพัฒนาครูผู้สอนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนในระดับจังหวัด จากเอกสารสรุปโครงการของกลุ่มโรงเรียน กรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่าผู้เข้ารับการอบรมพึงพอใจในวิธีการนำเสนอของวิทยากร และพึงพอใจในเนื้อหาสาระที่ได้รับ อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังมีการประเมินเกี่ยวกับความเหมาะสมของสถานที่ ความเหมาะสมของระยะเวลา และความสะดวกสบายต่างๆ พบว่าอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน มีผู้เข้ารับการอบรมต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ส่วนเป้าหมายเชิงคุณภาพไม่ได้ระบุเกณฑ์การวัด

2.1.4 ด้านนำผลการประเมินไปใช้ จากเอกสารสรุปโครงการของกลุ่มโรงเรียน กรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่าไม่มีการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุง

2.2 ผลการประเมินข้อมูลจากผู้เข้าอบรมในโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ของโครงการระดับจังหวัด จากการสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการอบรมโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในระดับจังหวัดพบว่า ผู้เข้ารับการอบรมเป็นผู้ช่วยผู้บริหารหรือหัวหน้าฝ่ายวิชาการ เป็นผู้รับผิดชอบงานวิชาการโดยตรงทั้งสิ้น ได้ทำภารกิจที่ได้รับมอบหมายมาจากสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์อย่างครบถ้วน และเชื่อมโยงสู่แผนปฏิบัติการ โดยให้กลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกวิชารับผิดชอบ พร้อมทั้งจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น นำส่งระดับจังหวัด

2.3 ผลการประเมินคณะกรรมการบริหารโรงเรียน เป็นการประเมินสภาพทั่วไป และประเมินการสนับสนุนให้ครูผู้สอนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ของคณะกรรมการบริหารโรงเรียน โดยใช้แบบสอบถาม โดยแบ่งการนำเสนอผลการประเมินดังนี้

2.3.1 ผลการประเมินสภาพทั่วไปของคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ทุกโรงเรียนในสหวิทยาเขตบางสะพาน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ประกอบไปด้วยผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร และหัวหน้าฝ่าย

2.3.2 ผลการประเมินคณะกรรมการบริหารโรงเรียนในการสนับสนุนให้ครูผู้สอนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ดังตาราง 4.2

ตารางที่ 4.2 การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนใช้แหล่งเรียนรู้ ที่ดำเนินการโดย
คณะกรรมการบริหารโรงเรียน

รายการส่งเสริมและสนับสนุน	ผลการให้การ ส่งเสริมและ สนับสนุน	
	จำนวน	ร้อยละ
1. การจัดบรรยากาศในแหล่งเรียนรู้ ให้มีสภาพเหมือนจริง	37	92.5
2. การจัดหา จัดสร้าง หรือพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ใน โรงเรียน	39	97.5
3. การพัฒนาบุคลากรให้ใช้ความรู้ และประสบการณ์ การจัดและการใช้ แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน	39	97.5
4. การให้บุคลากรทุกฝ่าย มีส่วนร่วมในการนำเสนอ ผลงาน /นวัตกรรม ที่เกิดจากการใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน	37	92.5
5. การจัดทรัพยากรในแหล่งเรียนรู้ให้พอเพียง		
6. การจัดบริเวณ โรงเรียนให้เกิดแหล่งเรียนรู้ และแหล่งสนับสนุนการ เรียนรู้	39	97.5
	39	97.5
7. การจัดศูนย์วิชาการ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย	38	95.0
8. การปรับสภาพของสถานที่เรียน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองให้มาก ที่สุด	34	85.0
9. การใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	39	97.5
10. การร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดูแลสภาพแวดล้อม ให้เป็น แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน	35	87.5
11. การจัดระบบการกำกับ ติดตาม ดูแล และประเมินผล ในการ พัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน	32	80.0

จากตารางที่ 4.2 แสดงว่า คณะกรรมการบริหารโรงเรียนในสหวิทยาเขตบางสะพาน มีการส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูผู้สอนใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากทุกรายการ มีการปฏิบัติร้อยละ 80 – 97.5 โดยรายการที่ได้รับการสนับสนุนสูงสุดคือร้อยละ 97.5 ซึ่งมีการสนับสนุนเท่ากันถึง 5 รายการ คือรายการที่ 2, 3, 5, 6, 9 เป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้พัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ให้มีทรัพยากรให้พอเพียง ให้จัดบริเวณในโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ พัฒนานุเคราะห์ให้ใช้ความรู้และประสบการณ์ ใช้แหล่งเรียนรู้ให้หลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนรายการที่ 11 มีการสนับสนุนน้อยที่สุดคือร้อยละ 80 นั่นคือการจัดระบบการกำกับ ติดตาม ดูแล และประเมินผล ในการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน

2.4 ผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทต่างๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนเป็นผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทต่างๆของผู้สอน โดยจำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ และตามประเภทของแหล่งเรียนรู้ 4 ประเภท คือ ประเภทบุคคล ประเภทสถานที่ ประเภทวัฒนธรรมและประเพณี และประเภทสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยี ดังตารางที่ 4.3 ถึง ตารางที่ 4.8

2.4.1 ผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ของสหวิทยาเขตบางสะพาน ได้นำเสนอไว้ในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ของสภวิทยเขต
บางสะพาน

	ข้อมูลการดำเนินการ	ร้อยละของการดำเนินการ							
		ไทย n=12	คณิต n=12	วิทย์ n=15	สังคม n=12	สุข n=9	ศิลป์ n=9	การงาน n=16	ต่างป.ท n=13
แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล									
1. มีการเชิญบุคลากร ในโรงเรียนซึ่งอยู่ในกลุ่มสาระฯเดียวกัน มาเป็น วิทยากร ในวิชาที่สอน		0	0	40.0	0	33.3	22.2	25.0	23.1
2. มีการเชิญบุคลากร ในโรงเรียนซึ่งอยู่ต่างกลุ่มสาระฯมาเป็นวิทยากร ในวิชาที่สอน		0	0	26.7	0	33.3	0	25.0	23.1
3. มีการเชิญบุคลากร ในโรงเรียน เช่น ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร นักการฯ พ่อค้า/แม่ค้า ฯลฯ มาเป็นวิทยากร ในวิชาที่สอน		0	0	0	0	0	0	0	0
4. มีการเชิญบุคลากรภายนอกโรงเรียนมาเป็นวิทยากร ในวิชาที่สอน		0	0	40.0	0	0	55.6	50.0	7.7
5. มีการพาผู้เรียน ไปเรียนรู้กับวิทยากรภายนอกโรงเรียน		33.3	8.3	73.3	0	0	22.2	50.0	30.8

จากตารางที่ 4.3 ผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคลอยู่ในระดับ ไม่ใช้เลย – ใช้ในระดับปานกลาง (0 - ร้อยละ 73.3) พบว่า ผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทยและวิชาคณิตศาสตร์ใช้แหล่งเรียนรู้รายการที่ 5 ประเภทเดียว คือมีการพาผู้เรียนไปเรียนรู้กับวิทยากรภายนอกโรงเรียน สำหรับรายการที่ 5 นี้ ผู้สอนจากทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีการใช้มากกว่ารายการอื่นๆ ผู้ที่ใช้มากที่สุดคือผู้สอนจากกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ (ร้อยละ 73.3) ผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ ใช้อยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 8.3) ส่วนผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสุศึกษาและพลศึกษา และวิชาสังคมศึกษาฯ ไม่มีการใช้เลย สำหรับผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาฯ ไม่มีการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคลเลยในทุกรายการ ส่วนผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาอื่นๆ ในภาพรวมมีการใช้ทุกประเภท ยกเว้นแหล่งเรียนรู้ในรายการที่ 3 คือ การเชิญบุคลากรในโรงเรียน เช่น ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร นักการภารโรง พ่อค้า/แม่ค้า ฯลฯ ไม่มีผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ใดนำมาใช้

2.4.2 ผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทสถานที่ ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ของสหวิทยาเขตบางสะพาน โดยแบ่งเป็น สถานที่ภายในโรงเรียนและสถานที่ภายนอกโรงเรียน ตามตารางที่ 4.4 – 4.5

1) ผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทสถานที่ภายในโรงเรียน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ในสหวิทยาเขตบางสะพาน ได้นำเสนอไว้ในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทสถานศึกษาในโรงเรียน ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ของ
มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

ข้อมูลการดำเนินการ	ร้อยละของการดำเนินการ							
	ไทย n=12	คณิต n=12	วิทย์ n=15	สังคม n=12	สุข n=9	ศิลปะ n=9	การงาน n=16	ต่างป.ท n=13
แหล่งเรียนรู้ประเภทสถานศึกษาในโรงเรียน								
1. มีการใช้วิธีสร้างสถานการณ์จำลองขึ้นภายในห้องเรียน เพื่อจัด กิจกรรมการเรียนการสอนในวิชาสอน	92.7	25.0	60.0	50.0	33.3	44.4	87.5	76.9
2. มีการใช้วิธี ปรับเปลี่ยน ส่วนของห้องเรียน มาเป็นแหล่งเรียนรู้ให้ ผู้เรียนสามารถรู้ด้วยตนเอง	50.0	8.3	86.7	25.0	66.7	100	62.5	3.84
3. มีการใช้สถานที่ที่มีอยู่แล้วภายใน โรงเรียน มาเป็นแหล่งเรียนรู้ ใน การจัดกิจกรรมในวิชาที่สอน	83.3	25.0	100	75.0	66.7	100	87.5	76.9
4. มีการใช้สถานที่ที่มีอยู่แล้วภายใน โรงเรียน มาเป็นแหล่งเรียนรู้ ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง	83.3	25.0	100	100	66.7	100	75.0	92.3
5. ได้ปรับเปลี่ยน / ตกแต่ง เพิ่มเติม สถานที่ในโรงเรียนที่มีอยู่แล้ว มาเป็นแหล่งเรียนรู้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	58.3	8.3	50.0	50.0	66.7	55.6	50.0	23.1

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อมูลการดำเนินการ	ร้อยละของการดำเนินการ							
	ไทย n=12	คณิต n=12	วิทย์ n=15	สังคม n=12	สุข n=9	ศิลป์ n=9	การงาน n=16	ต่างป.ท n=13
6. ได้ปรับเปลี่ยน / ตกแต่ง เพิ่มเติม สถานที่ในโรงเรียนที่มีอยู่แล้วมา เป็นแหล่งเรียนรู้ ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง	50.0	8.3	50.0	50.0	66.7	55.6	50.0	30.8
7. ได้สร้างแหล่งเรียนรู้ใหม่ขึ้นภายในโรงเรียน เพื่อจัดกิจกรรม ในวิชาที่สอน	16.7	8.3	26.7	25.0	66.7	44.4	37.5	7.7
8. ได้สร้างแหล่งเรียนรู้ใหม่ขึ้นภายในโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียน สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง	33.3	8.3	26.7	0	100	44.4	50.0	7.7
9. ได้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างแหล่งเรียนรู้ ภายในโรงเรียนในวิชาที่สอน	58.3	25.0	73.3	100	66.7	55.6	75.0	46.2
10. ได้จัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในแหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียน ให้เป็นที่สนใจและเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	50.0	25.0	73.3	50.0	66.7	22.2	62.5	46.2

จากตารางที่ 4.4 แสดงว่าครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทสถานที่ภายในโรงเรียน อยู่ในระดับตั้งแต่ น้อย – มาก (ร้อยละ 8.3 – ร้อยละ 100) ยกเว้นผู้สอนในกลุ่มสาระวิชาคณิตศาสตร์ ใช้อยู่ในระดับน้อยทุกรายการ (ร้อยละ 8.3 – ร้อยละ 25.0) รายการที่ 5, 6, 7 และ 10 ผู้สอนจากทุกกลุ่มสาระใช้อยู่ในระดับ น้อย – ปานกลาง (ร้อยละ 8.3 – ร้อยละ 73.3) คือการปรับเปลี่ยนสถานที่ที่มีอยู่เดิม หรือการสร้างเพิ่มเติม ทำให้โรงเรียนมีบรรยากาศเชิญชวนให้เกิดการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่วนรายการที่ 2 , 4 , 8 และ 9 มีผู้สอนบางกลุ่มสาระใช้สูงถึงร้อยละ 100 และรายการที่มีผู้ใช้สูงถึงร้อยละ 100 มากที่สุดคือรายการที่ 4 คือมีการใช้สถานที่ที่อยู่แล้ว ภายในโรงเรียน มาเป็นแหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ได้แก่กลุ่มสาระวิชาวิทยาศาสตร์ วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และวิชาศิลปศึกษา สำหรับผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาการงานอาชีพใช้แหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมากถึง 4 รายการ คือรายการที่ 1,3,4, และ 9 คือการสร้างสถานการณ์จำลอง การใช้สถานที่ที่มีอยู่แล้ว และการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างแหล่งเรียนรู้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งมากกว่ากลุ่มสาระอื่นๆ ส่วนกลุ่มสาระสังคม ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นเพียงกลุ่มสาระเดียวที่ไม่มีการใช้แหล่งเรียนรู้ในรายการที่ 8 คือการสร้างแหล่งเรียนรู้ใหม่ขึ้นภายในโรงเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ในขณะที่กลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษามีการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทนี้ถึงร้อยละ 100

2) ผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทสถานที่ภายนอกโรงเรียน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ในสหวิทยาเขตบางสะพาน ได้นำเสนอไว้ในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทสถานที่ภายนอกโรงเรียน ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอน ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ของ
 สหวิทยาเขตบางสะพาน

แหล่งเรียนรู้ประเภทสถานที่ภายนอกโรงเรียน	ข้อมูลการดำเนินการ	ร้อยละของการดำเนินการ							
		ไทย n=12	คณิต n=12	วิทย์ n=15	สังคม n=12	สุข n=9	ศิลป์ n=9	การงาน n=16	ต่างป.ท n=13
1. ได้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากสถานประกอบการในท้องถิ่น		41.7	0	50.0	25.0	33.3	22.2	75.0	23.1
2. ได้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากสถานที่สำคัญในท้องถิ่น		58.3	0	60.0	25.0	0	44.4	62.5	76.9
3. ได้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากสถานที่ในต่างจังหวัด		41.7	0	40.0	0	0	0	12.5	30.8
4. ได้ร่วมจัดแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ ของผู้เรียน		8.3	0	40.0	50.0	33.3	0	12.5	23.1

จากตารางที่ 4.6 แสดงว่าผู้สอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ของสหวิทยาเขต บางสะพานมีการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทสถานที่นอกโรงเรียนอยู่ในระดับ ไม่ใช้เลย – มีการใช้อยู่ในระดับ มาก (0 – ร้อยละ 76.9) การพาผู้เรียนไปยังสถานประกอบการ ตามรายการที่ 1 ผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ใช้มากที่สุด คือใช้อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 50.0) ผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาศิลปศึกษา ใช้น้อยที่สุด (ร้อยละ 22.2) ส่วนผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ ไม่มีการใช้เลย การให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสถานที่สำคัญในท้องถิ่น ตามรายการที่ 2 ผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาต่างประเทศใช้มากที่สุด (ร้อยละ 76.9) ผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาฯ ใช้น้อยที่สุด (ร้อยละ 25.0) ส่วนผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาสุขศึกษาฯ ไม่มีการใช้เลย สำหรับการพาผู้เรียนไปต่างจังหวัด ตามรายการที่ 3 ผู้สอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ใช้อยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 12.5 – ร้อยละ 41.7) มีผู้สอนใน 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ไม่มีการใช้เลย คือกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ วิชาสังคมศึกษาฯ วิชาสุขศึกษาฯ และวิชาศิลปศึกษา การพาผู้เรียนไปมีส่วนร่วมในการจัดแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน ตามรายการที่ 4 นั้น ผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาฯ ใช้มากที่สุด คือใช้อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 50.0) ผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทยใช้น้อยที่สุด ส่วนผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาศิลปศึกษา ไม่มีการใช้เลย

2.4.3 ผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทวัฒนธรรมและประเพณี

โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ในสหวิทยาเขตบางสะพาน ได้นำเสนอไว้ในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทวัฒนธรรมและประเพณี ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอน ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ของ
มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุฒวิทยาลัย

ข้อมูลการดำเนินการ	ร้อยละของการดำเนินการ							
	ไทย n=12	คณิต n=12	วิทย์ n=15	สังคม n=12	สุข n=9	ศิลป์ n=9	การงาน n=16	ต่างป.ท n=13
แหล่งเรียนรู้ประเภทวัฒนธรรมและประเพณี								
1. ได้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้นำ วัฒนธรรมและประเพณีไทยมาจัดเป็น สถานการณ์จำลองประกอบการเรียนการสอน	66.7	0	50.0	75.0	33.3	77.6	50.0	53.8
2. ได้จัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้นำเสนอผลงาน เกี่ยวกับวัฒนธรรม และประเพณีไทย	66.7	0	40.0	75.0	0	55.6	62.5	53.8
3. ได้บูรณาการความรู้ทางด้านวัฒนธรรมและประเพณีไทยกับ วิชาที่สอน	83.3	0	60.0	75.0	66.7	44.4	87.5	76.9
4. ได้จัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้จัดกิจกรรม สืบสานวัฒนธรรมและ ประเพณีไทย ภายในโรงเรียน	83.3	0	26.7	50.0	33.3	77.8	62.5	23.1
5. ได้จัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้จัดกิจกรรมสืบสานวัฒนธรรมและ ประเพณีไทย ร่วมกับชุมชน	58.3	0	40.0	25.0	33.3	55.6	50.0	7.7

จากตารางที่ 4.6 แสดงว่า ผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย และวิชาการงานอาชีพฯ มีการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทวัฒนธรรมและประเพณี อยู่ในระดับปานกลาง – มาก (ร้อยละ 50.0 – ร้อยละ 87.5) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทนี้สูงกว่ากลุ่มสาระฯ อื่นๆ รองลงมาคือกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคม ศาสนา และวัฒนธรรม มีการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทนี้อยู่ในระดับ ปานกลาง – มาก (ร้อยละ 50.0 – ร้อยละ 75.0) เช่นเดียวกัน ยกเว้น รายการที่ 5 คือ การจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้จัดกิจกรรมสืบสานวัฒนธรรมและประเพณีไทยร่วมกับชุมชน มีการใช้อยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 25.0) สำหรับรายการที่ 5 นี้ ผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาอื่นๆ ใช้อยู่ในระดับน้อย (0 – ร้อยละ 40.0) เช่นเดียวกัน ยกเว้นผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย วิชาศิลปศึกษา และวิชาการงานอาชีพฯ มีการใช้อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 50.0 – ร้อยละ 58.3) อย่างไรก็ตาม ผู้สอนในกลุ่มสาระวิชาภาษาต่างประเทศ ได้มีการบูรณาการด้านวัฒนธรรมและประเพณีไทยเข้าในวิชาที่สอนตามรายการที่ 3 ได้ในระดับ มาก (ร้อยละ 76.9) เช่นเดียวกับกลุ่มสาระวิชาภาษาไทย วิชาสังคมศึกษาฯ และวิชาการงานอาชีพฯ (ร้อยละ 75.0 – ร้อยละ 87.5) แต่ผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ ไม่มีการใช้ในรายการนี้เลย รวมทั้งไม่มีการใช้ในรายการอื่นๆของแหล่งเรียนรู้ประเภทวัฒนธรรมและประเพณีด้วย สำหรับผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา มีการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทนี้ทุกรายการอยู่ในระดับ น้อย – ปานกลาง (ร้อยละ 33.3 – ร้อยละ 66.7) ยกเว้นรายการที่ 3 คือการจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้นำเสนอผลงานด้านวัฒนธรรมและประเพณีไทย ไม่มีการใช้เลย

2.4.4 ผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภท สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยี ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ของครูผู้สอนในสหวิทยาเขตบางสะพาน ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้นำเสนอไว้ในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทสื่อ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ของครูผู้สอน ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ของสภามหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดงใต้ ในการจัดการเรียนการสอน

ข้อมูลการดำเนินการ	ร้อยละของการดำเนินการ							
	ไทย n=12	คณิต n=12	วิทย์ n=15	สังคม n=12	สุข n=9	ศิลป์ n=9	การงาน n=16	ต่างป.ท n=13
แหล่งเรียนรู้ประเภทสื่อ วัตถุประสงค์ และเทคโนโลยี								
1. ได้จัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อและวัตถุประสงค์	100	75.0	100	100	100	100	87.5	92.3
2. ได้จัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยี	58.3	41.7	86.7	50.0	0	77.8	87.5	92.3
3. ได้จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ผลิตสื่อประกอบการเรียนรู้ด้วยวัสดุ ท้องถิ่น	58.3	0	86.7	75.0	66.7	55.6	37.5	46.2
4. ได้จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ผลิตสื่อประกอบการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี	33.3	0	73.3	50.0	0	0	50.0	53.8
5. ได้จัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้นำเสนอผลงานประเภทสื่อการเรียน จากวัสดุในท้องถิ่นและจากเทคโนโลยี	50.0	0	86.7	50.0	22.2	22.2	50.0	30.8

จากตารางที่ 4.7 จะเห็นได้ว่าผู้สอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อและวัสดุอุปกรณ์ ตามรายการที่ 1 อยู่ในระดับ มาก (ร้อยละ 75.0 – ร้อยละ 100) ทุกกลุ่มสาระฯ โดยการใช้เทคโนโลยี ตามรายการที่ 2 อยู่ในระดับ ปานกลาง – มาก (ร้อยละ 50.0 – ร้อยละ 92.3) โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มสาระวิชาภาษาต่างประเทศ ใช้มากที่สุด ยกเว้นกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ มีการใช้อยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 41.7) ส่วนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชา สุขศึกษาและพลศึกษา ไม่มีการใช้เลย สำหรับการให้ผู้เรียนได้ผลิตสื่อประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยวัสดุในท้องถิ่น ตามรายการที่ 3 ผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และวิชาสังคมศึกษาฯ ใช้อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 75.0 – ร้อยละ 86.7) ผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาการงานอาชีพฯ และวิชาภาษาต่างประเทศ ใช้อยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 37.5 – ร้อยละ 46.2) ส่วนผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ ไม่มีการใช้เลย ในการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ผลิตสื่อประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี ตามรายการที่ 4 ผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ใช้มากที่สุด คือมีการใช้อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 73.3) ผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย มีการใช้อยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 33.3) ส่วนผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา และวิชาศิลปศึกษา ไม่มีการใช้เลย การจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้นำเสนอผลงานในการผลิตสื่อประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรายการที่ 5 นั้น ผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ มีการใช้มากที่สุด ซึ่งมีการใช้อยู่ในระดับ มาก (ร้อยละ 86.7) ผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา วิชาศิลปศึกษา และวิชา ภาษาต่างประเทศ มีการใช้อยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 22.2 – ร้อยละ 30.8) ส่วนผู้สอนในกลุ่ม สาระการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ ไม่มีการใช้เลย

2.4.5 ผลการประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน จากการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ ของครูผู้สอนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ในสหวิทยาเขตบางสะพาน ได้ นำเสนอไว้ในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ผลการประเมินคุณลักษณะผู้เรียน จากการใช้แหล่งเรียนรู้ในกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สอน ในสาขาวิชาเขตบางสะพาน

	ระดับผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน					
	ผลการใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนที่มีต่อผู้เรียน			ปานกลาง		
	มาก	น้อย	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน
ท่านได้ใช้แหล่งเรียนรู้ที่ทำให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในตัวของนักเรียนต่อไปนี้อย่างไร						
1. ผู้เรียนสามารถเป็นผู้นำตนเองในการเรียนรู้	12	14.6	53	64.7	17	20.7
2. ผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้กับครูและเพื่อนอย่างมั่นใจ	12	14.6	43	52.5	18	21.9
3. ผู้เรียนเลื่อมใสร่วม / ทำกิจกรรมตามความถนัด ความสามารถ และความสนใจของตนเองอย่างมีความสุข	22	26.8	41	50.0	9	10.9
4. ผู้เรียนสามารถค้นหาคำตอบการแก้ปัญหาด้วยตนเองและร่วมกับกลุ่มเพื่อน	22	26.8	40	48.8	15	18.3
5. ผู้เรียนสามารถแสดงออกซึ่งความคิดและการกระทำอย่างชัดเจนและมีเหตุผล	19	23.1	45	54.9	15	18.3
6. ผู้เรียนมีวินัยและรับผิดชอบในการทำงาน	21	25.6	50	61.0	11	13.4
7. ผู้เรียนสามารถใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่อง	12	14.6	49	59.7	21	25.7
8. ผู้เรียนสามารถประเมินตนเองและปรับปรุง พัฒนา ตนเองด้วยความเต็มใจ	19	23.1	44	53.7	19	23.2
9. ผู้เรียนสามารถสร้างชิ้นงานจากความรู้ที่เกิดจากการค้นพบด้วยตนเอง	19	23.1	43	54.4	20	24.5

จากตารางที่ 4.8 แสดงว่าผู้สอนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ในสหวิทยาเขตบางสะพาน เห็นว่าผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เกิดจากการใช้แหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง มากกว่าในระดับอื่นๆ และในกลุ่มของระดับปานกลางนี้ คุณลักษณะของผู้เรียนที่สามารถเป็นผู้นำตนเองในการเรียนรู้มีมากที่สุด (ร้อยละ 64.7) รองลงมาเป็นคุณลักษณะของการมีวินัยและรับผิดชอบในการทำงาน (ร้อยละ 61.0) ส่วนคุณลักษณะของการค้นหาคำตอบ การแก้ปัญหาด้วยตนเองและร่วมกับกลุ่มเพื่อน มีน้อยที่สุด (ร้อยละ 48.8) อย่างไรก็ตามในกลุ่มของระดับ มาก มีคุณลักษณะที่ปรากฏในผู้เรียนมากที่สุดคือ ผู้เรียนได้เลือกเรียน และทำกิจกรรมตามความถนัดตามความสามารถ และความสนใจ อย่างมีความสุข รวมทั้งคุณลักษณะของการค้นหาคำตอบ การแก้ปัญหาด้วยตนเองและร่วมกับกลุ่มเพื่อน ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน (ร้อยละ 26.8) รองลงมาเป็นคุณลักษณะของการมีวินัยและมีความรับผิดชอบในการทำงาน ส่วนคุณลักษณะที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่าอยู่ในระดับน้อยคือ การให้ผู้เรียนใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่อง (ร้อยละ 25.7) รองลงมาคือ การให้ผู้เรียนสร้างชิ้นงานที่เกิดจากการค้นพบด้วยตนเอง

2.4.5 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และปัญหาอุปสรรคในการใช้ ของครูผู้สอนในสหวิทยาเขตบางสะพาน มีดังนี้

1) ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- (1) สร้างแหล่งเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ต่างๆ ให้มากขึ้น (9)
- (2) ควรเพิ่มเติมหนังสือทุกชนิดและให้ทันสมัย (8)
- (3) เพิ่มการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตให้มากขึ้น (8)
- (4) ควรมีการประชาสัมพันธ์สื่อใหม่ๆ ให้ผู้สอน และผู้เรียนทราบทุกคน (8)
- (5) โรงเรียนควรจัดเวลาให้มีการวางแผนเรื่อง การให้บริการแหล่งเรียนรู้ (7)
- (6) โรงเรียนควรจัดระบบเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการใช้แหล่งเรียนรู้อย่างคุ้มค่า (5)
- (7) โรงเรียนควรจัดสถานที่และอาคารต่างๆ เป็นแหล่งเรียนรู้และทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด (5)
- (8) โรงเรียนควรทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ (3)

2) ปัญหา/อุปสรรคในการใช้แหล่งเรียนรู้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- (1) แหล่งเรียนรู้ไม่เพียงพอ และบางส่วนล้าสมัย (8)
- (2) แหล่งเรียนรู้อยู่ไกล ไม่สะดวกนำนักเรียนไปศึกษา (6)
- (3) อุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีไม่เพียงพอต่อผู้สอนและผู้เรียน (6)
- (4) ขาดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (3)
- (5) โรงเรียนไม่ได้จัดระบบการบริการในการใช้
สื่อเทคโนโลยี จึงมีโอกาใช้สื่อประเภทนี้น้อย (3)
- (6) ไม่มีข้อมูลแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน (3)

2.5 ประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทต่างๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกกลุ่ม
 สาระการเรียนรู้ทั้ง 4 ประเภท คือ ประเภทบุคคล ประเภทสถานที่ ประเภทวัฒนธรรมและ
 ประเพณี และประเภทสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี ของผู้เรียนในสหวิทยาเขตบางสะพาน
 ซึ่งผู้เรียนมีการใช้แหล่งเรียนรู้ ดังรายละเอียด ในตารางที่ 4.9 ถึง ตารางที่ 4.12

2.5.1 ประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ของผู้เรียนในสหวิทยาเขตบางสะพาน ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ของผู้เรียนในสหวิทยาเขตบางสะพาน

รายการแหล่งเรียนรู้ที่ครูใช้จัดกระบวนการเรียนรู้	ร้อยละของการใช้แหล่งเรียนรู้							
	ไทย	คณิต	วิทย์	สังคม	สุข	ศิลปะ	การงาน	ต่างป.ท
แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล								
1. ได้เชิญบุคคลภายนอกมาให้ความรู้	18.2	6.2	11.7	6.2	6.0	9.3	20.4	22.4
2. ได้ไปเรียนหรือไปฝึกงานที่สถานประกอบการ ภายนอกโรงเรียน	2.7	0.5	16.1	9.0	8.4	5.2	14.7	4.9
3. ได้เรียนรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เพิ่มเติมจากเนื้อหาปกติ	11.7	1.0	19.9	28.3	4.1	12.5	33.5	3.26

จากตารางที่ 4.9 แสดงว่า ผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ อยู่ในระคน้อย (ร้อยละ 0.5 – ร้อยละ 33.5) แต่ไม่มีกลุ่มสาระการเรียนรู้ใดที่ไม่มีการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล ทั้งนี้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาการงานอาชีพใช้มากกว่ากลุ่มสาระอื่น คืออยู่ในช่วง ร้อยละ 14.7 – ร้อยละ 33.5 รองลงมาเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ร้อยละ 11.7 – ร้อยละ 19.9) ส่วนกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ใช้บ่อยที่สุด คือวิชาคณิตศาสตร์ (ร้อยละ 0.5 – ร้อยละ 6.2)

2.5.2 ประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทสถานที่ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ของผู้เรียนในสหวิทยาเขตบางสะพาน ดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทสถานที่ ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ของผู้เรียนในสหวิทยาเขตบางสะพาน

	ร้อยละของการใช้แหล่งเรียนรู้						
	ไทย	คณิต	วิทย์	สังคม	สุข	ศิลปะ	การงาน ต่างป.ท
แหล่งเรียนรู้ประเภทสถานที่							
1. ได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน เช่น มุมหนังสือในห้องเรียน ปานินเทศ แบบรายงาน ฯลฯ	70.8	28.5	45.2	47.4	28.1	26.8	31.3
2. ได้เรียนรู้โดยสื่อธรรมชาติภายนอกห้องเรียน เช่น พืชในเรือพะล่า สิ่งมีชีวิตบนต้นไม้ สิ่งมีชีวิตในสวนหย่อม ทัศนภาพธรรมชาติภายในโรงเรียน ฯลฯ	5.2	2.2	50.7	7.1	5.7	34.9	4.9
3. มีการเรียนรู้โดยใช้ห้องพิเศษของโรงเรียนเช่น ห้องสมุด ห้อง Resource center ห้องเรียนสีเขียว ห้องโสตทัศนศึกษา ฯลฯ สำหรับค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม	54.2	17.4	53.7	32.9	24.3	22.1	37.3
4. มีส่วนร่วมในการสร้างแหล่งเรียนรู้ใหม่ภายในโรงเรียน เช่น สร้างหุ่นจำลอง จัดทำและดูแลสวนหย่อม จัดทำและดูแลต้นไม้พูดได้ จัดทำและดูแลสวนพฤกษศาสตร์ จัดทำและดูแลพิพิธภัณฑ์ ฯลฯ	7.9	1.6	28.3	10.6	2.6	4.1	2.5
5. ได้ไปเรียนรู้นอกโรงเรียน	4.6	4.1	26.9	2.4	9.0	8.2	14.7

จากตารางที่ 4.10 ผู้เรียนเห็นว่า การใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทสถานที่ของทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ อยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 1.6 - ร้อยละ 37.1) ยกเว้นกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย และวิทยาศาสตร์ มีบางรายการที่ใช้ถึงระดับปานกลาง (ร้อยละ 50.7 – ร้อยละ 70.8) โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย มีการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนแต่อยู่ในห้องเรียน ตามรายการที่ 1 สูงกว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาอื่นๆ คือมีการใช้อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 70.8) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาการงานอาชีพฯ ใช้น้อยที่สุด (ร้อยละ 21.3) ส่วนแหล่งเรียนรู้ประเภทสื่อธรรมชาตินอกห้องเรียน ตามรายการที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์มีการใช้สูงกว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาอื่นๆ คือมีการใช้อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 50.7) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์มีการใช้น้อยที่สุด (ร้อยละ 2.2) สำหรับการเรียนรู้จากห้องพิเศษต่างๆ ของโรงเรียน ตามรายการที่ 3 นั้น กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ และวิชาภาษาไทย ใช้อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน คือระดับปานกลาง (ร้อยละ 53.7 – ร้อยละ 54.2) อย่างไรก็ตาม ผู้เรียนเห็นว่าตนเองมีส่วนร่วมในการสร้างแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน และการไปศึกษานอกสถานที่ ตามรายการที่ 4 และ 5 ของทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ อยู่ในระดับน้อยทั้งหมด

2.5.3 ประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทวัฒนธรรม ประเพณี ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ของผู้เรียนในสหวิทยาเขตบางสะพาน ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทวัฒนธรรม ประเพณี ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ของผู้เรียนในสหวิทยาเขตบางสะพาน

	ร้อยละของการใช้แหล่งเรียนรู้							
	ไทย	คณิต	วิทย์	สังคม	สุข	ศิลป	การงาน	ต่างป.ท
รายการแหล่งเรียนรู้ที่ผู้จัดกระบวนการเรียนรู้								
แหล่งเรียนรู้ประเภทวัฒนธรรม ประเพณี								
1. ได้จัดกิจกรรมที่สืบสานวัฒนธรรมและประเพณีไทยในโรงเรียน	59.4	4.6	16.3	38.1	4.9	14.7	4.4	10.1
2. ได้จัดกิจกรรมที่สืบสานวัฒนธรรมและประเพณีไทยร่วมกับชุมชน	25.9	1.6	9.0	35.1	7.9	12.5	7.4	2.7

จากตารางที่ 4.11 ผู้เรียนเห็นว่า การใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทวัฒนธรรมและประเพณี ของทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในระดับ น้อย – ปานกลาง (ร้อยละ 1.6 ร้อยละ 59.4) ในรายการที่ 1 มีการจัดกิจกรรมที่สืบสานวัฒนธรรมและประเพณีไทยในโรงเรียน ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ใช้อยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 4.4 – ร้อยละ 38.1) ยกเว้นกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย มีการใช้อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 59.4) ส่วนรายการที่ 2 ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ใช้อยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 1.6 – ร้อยละ 36.1) ในภาพรวม กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทยใช้มากที่สุด (ร้อยละ 25.9 – ร้อยละ 59.4) รองลงมาเป็นวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (ร้อยละ 35.1 – ร้อยละ 38.1) ส่วนวิชาคณิตศาสตร์ใช้น้อยที่สุด (ร้อยละ 1.6 – ร้อยละ 4.1)

2.5.4 ประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภท สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยี

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ของผู้เรียนในสหวิทยาเขตบางสะพาน ดัง ตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทสื่อ วัตถุประสงค์ และเทคโนโลยี ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ของผู้เรียนในสหวิทยาเขตบางสะพาน

	ร้อยละของการใช้แหล่งเรียนรู้							
	ไทย	คณิต	วิทย์	สังคม	สุข	ศิลป์	การงาน	ต่างป.ท
แหล่งเรียนรู้ประเภทสื่อ วัตถุประสงค์ และเทคโนโลยี								
1. ได้เรียนรู้จากสื่อหลายชนิด สับเปลี่ยนกันไป	28.6	19.3	52.3	24.5	12.8	15.5	21.5	25.6
2. ได้เรียนรู้จากสื่อเทคโนโลยีเช่น คอมพิวเตอร์ โพรทัศน์	22.3	11.2	44.7	2.4	7.6	11.4	21.0	21.0
3. ได้ร่วมผลิตสื่อการเรียนรู้ด้วยวัสดุภายในท้องถิ่น เช่น กะลามะพร้าว ใบมะพร้าว ขุยมะพร้าว ใบสับประรด เปลือกหอย ฯลฯ	6.5	2.5	22.1	7.3	2.2	33.2	51.8	1.9
4. ได้ร่วมผลิตสื่อการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี เช่น คอมพิวเตอร์ กล้อง ถ่ายภาพมือถือ กล้องดิจิทัล ฯลฯ	3.5	4.1	22.9	4.6	1.9	1.4	7.9	5.4
5. มีโอกาสนำเสนอผลงานของตนเองต่อสาธารณชน	11.7	4.4	26.9	9.8	10.1	10.6	22.3	6.8

จากตารางที่ 4.12 ผู้เรียนเห็นว่า การใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยี ของทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ อยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 1.4 – ร้อยละ 33.2) ยกเว้นกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และวิชาการงานอาชีพ มีบางรายการอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การใช้สื่อหลายชนิดสลับกันไปในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ร้อยละ 52.3) และการให้ผู้เรียนร่วมผลิตสื่อการเรียนรู้ด้วยวัสดุท้องถิ่น ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาการงานอาชีพ (ร้อยละ 51.8) แต่การผลิตสื่อการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี อยู่ในระดับน้อยทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมไปถึงการเรียนรู้จากสื่อเทคโนโลยี มีการใช้อยู่ในระดับน้อยเช่นเดียวกัน ในกลุ่มของระดับน้อยด้วยกันทั้งหมดนี้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์มีการใช้สื่อเทคโนโลยี (ร้อยละ 44.7) และมีการให้ผู้เรียนได้ร่วมผลิตสื่อการเรียนรู้จากเทคโนโลยี (ร้อยละ 22.9) ซึ่งมากกว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ส่วนการให้ผู้เรียนมีโอกาสได้นำเสนอผลงานประเภทสื่อการเรียนรู้ต่อสาธารณชนนั้น อยู่ในระดับน้อยทั้งหมด โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ให้โอกาสมากที่สุด (ร้อยละ 26.9) รองลงมาเป็นกลุ่มสาระวิชาการงานอาชีพ (ร้อยละ 22.3) สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ให้โอกาสผู้เรียนน้อยที่สุด (ร้อยละ 4.4)

2.5.5 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และปัญหาอุปสรรคในการใช้ ของผู้เรียนในสหวิทยาเขตบางสะพาน มีดังนี้

1) ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้ของผู้เรียน ในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

(1) จัดแหล่งเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีให้มากกว่าที่เป็นอยู่	(68)
(2) จัดแหล่งเรียนรู้ให้มาก และให้หลากหลาย	(59)
(3) จัดสื่อการเรียนการสอนให้มากขึ้น และให้มีความทันสมัย	(48)
(4) เปิดโอกาสให้นักเรียนใช้แหล่งเรียนรู้มากขึ้นโดยไม่หวง	(37)
(5) ควรมีการเรียนรู้นอกโรงเรียน โดยไปศึกษาสถานที่จริง	(33)
(6) ควรจัดให้มีคอมพิวเตอร์ในห้องเรียนทุกห้อง	(32)
(7) มีการควบคุมการใช้แหล่งเรียนรู้อย่างเป็นระบบ	(29)
(8) สร้างอาคารวิทยาศาสตร์โดยเฉพาะ	(25)
(9) ผู้สอนควรมีอารมณ์แจ่มใส	(24)
(10) ห้องสมุดควรจัดหนังสือให้เป็นหมวดหมู่	
มีหนังสือทันสมัยตรงตามหลักสูตร	(22)
(11) ไม่ควรใช้ห้องสมุดเป็นห้องเรียน	(18)
(12) ผู้ให้บริการควรเป็นบุคคลที่มีอัธยาศัยที่ดี	(16)

(13) ควรจัดหาผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้กับนักเรียน	(15)
(14) ควรผลัดเปลี่ยนสื่อการเรียนการสอนในห้องบ่อยๆ	(13)
(15) ควรจัดกิจกรรมที่ให้แลกเปลี่ยนความคิด	(11)
(16) มีอุปกรณ์จากวัสดุธรรมชาติให้มากขึ้น	(10)
(17) เปิดบริการแหล่งเรียนรู้ตลอดเวลา	(9)
(18) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สนุกสนานและได้รับความรู้	(8)
(19) จัดทัศนศึกษาออกสถานที่	(7)
(20) จัดอุปกรณ์กีฬาให้มากขึ้น และปรับปรุงลานกีฬา	(7)
(21) จัดทำศาลาอนุรักษ์วัฒนธรรมให้มากขึ้น	(5)
(22) ควรบูรณาการการเรียนการสอนหลายๆวิชาเข้าด้วยกัน	(5)
(23) ควรจัดเวลาให้นักเรียนมีโอกาสใช้แหล่งเรียนรู้	(4)
(24) ควรปรับปรุงระบบเสียงของโรงเรียน ให้มีความชัดเจน	(3)

2) ปัญหา-อุปสรรค เกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้ของผู้เรียน ในการเข้าร่วม
กิจกรรมการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

(1) นักเรียนบางคนที่ไม่สนใจเรียน
ทำให้เสียบรรยากาศในการเรียนรู้	(42)
(2) อุปกรณ์ เครื่องมือ ขาดความทันสมัย	(39)
(3) แหล่งเรียนรู้มีน้อย	(37)
(4) อุปกรณ์ไม่เพียงพอ ชำรุด ขาดประสิทธิภาพ	(33)
(5) ห้องสมุดไม่มีหนังสือใหม่ที่ทันสมัย	(32)
(6) ห้องสมุดบริการไม่ดี	(30)
(7) การใช้ห้องสมุดเป็นห้องเรียน ทำให้คั่นคว่ำลำบาก	(28)
(9) มีคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ	(25)
(10) แหล่งเรียนรู้อยู่ไกล	(22)
(11) แหล่งเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีมีน้อย	(20)
(12) ขาดแคลนพาหนะในการนำนักเรียนไปนอกสถานที่	(14)
(13) นักเรียนหุนหันวกเข้าใจบทเรียน
ได้ยากจำเป็นต้องใช้สื่อเข้าช่วย	(12)
(14) มีการจัดการเรียนรู้นอกโรงเรียนน้อย	(9)
(15) การเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้เข้าใจบทเรียนยาก	(6)

2.5.6 ผู้เรียนในสหวิทยาเขตบางสะพาน ได้ประเมินตนเอง หลังจากได้ใช้แหล่งเรียนรู้ จากการเข้าร่วมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ผลการประเมินตนเองของผู้เรียนในสหวิทยาเขตบางสะพาน หลังจากได้ใช้แหล่งเรียนรู้ จากการเข้าร่วมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

การใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนส่งผลต่อผู้เรียนดังนี้	ร้อยละของผล ที่ปรากฏกับตนเอง		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
1. สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง	14.1	81.2	4.7
2. สามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้กับครูผู้สอนและเพื่อนได้อย่างมั่นใจ	19.3	62.9	17.8
3. สามารถเลือกเรียนหรือทำกิจกรรมตามความถนัดของตนเองได้อย่างมีความสุข	33.0	50.1	16.9
4. สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองและแก้ปัญหาร่วมกับเพื่อนๆ ได้	23.2	65.1	11.7
5. กล้าแสดงออกทั้งทางด้านการกระทำ และด้านความคิดอย่างมีเหตุผล	19.3	68.7	12.0
6. เป็นผู้มีวินัยและรับผิดชอบในการทำงาน	25.3	68.9	5.8
7. มีการใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่อง	16.5	71.9	11.6
8. ยอมรับความบกพร่องของตนเอง และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขด้วยความเต็มใจ	46.3	47.4	6.3
9. สามารถสร้างชิ้นงานจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง	27.5	60.5	12.0

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ผู้เรียนได้ประเมินตนเองในด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จากการใช้แหล่งเรียนรู้ในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ อยู่ในระดับ ปานกลางทั้งหมด ยกเว้นในรายการที่ 8 ผู้เรียนเห็นว่า สามารถยอมรับความบกพร่องของตนเอง ได้ และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขด้วยความเต็มใจ อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 46.3) ซึ่งใกล้เคียงกับ ระดับปานกลาง (ร้อยละ 47.4) รองลงมาเป็นรายการที่ 3 ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนหรือทำกิจกรรม ตามความถนัดของตนเองได้อย่างมีความสุข และรายการที่ 9 คือสามารถสร้างชิ้นงานจากการ เรียนรู้ด้วยตนเอง อยู่ในระดับปานกลางที่ค่อนข้างไปทางมาก สำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้น ผู้เรียน เห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง ในปริมาณที่สูงมาก (ร้อยละ 81.2)

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การประเมิน โครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีข้อสรุป การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินการดำเนินงานของโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.2 วิธีดำเนินการประเมิน

1.2.1 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ เลขานุการหรือผู้ช่วยเลขานุการกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปีการศึกษา 2545 จำนวน 1 คน และตัวแทนของโรงเรียนในสหวิทยาเขตบางสะพาน จำนวน 5 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 คนที่เข้าอบรมในโครงการพัฒนาครูผู้สอนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ในระดับจังหวัดปีการศึกษา 2545 จำนวน 5 คน คณะกรรมการบริหารโรงเรียน จำนวน 43 คน ครูผู้สอน จำนวน 132 คน และผู้เรียน ของทุกโรงเรียนในสหวิทยาเขตบางสะพาน จำนวน 2,321 คน การศึกษาครั้งนี้ศึกษาจากประชากรทั้งหมด ยกเว้นผู้เรียน ที่ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น และใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครชชี และมอร์แกน จำนวน 367 คน จากประชากร 2,321 คน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ แบบบันทึก และแบบสอบถาม แบ่งเป็น 6 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 เป็นแบบบันทึกข้อมูลจากเอกสารโครงการ และแบบสรุปโครงการ รวมทั้งเป็นแบบสัมภาษณ์จาก เลขานุการ/รองเลขานุการกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แบ่งเนื้อหาเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามข้อมูลด้านความเหมาะสมของปัจจัยเบื้องต้นในการวางแผนทำโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ซึ่งเป็นโครงการในระดับจังหวัด

ตอนที่ 2 เป็นการสอบถามข้อมูลด้านความเหมาะสม ของกระบวนการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาครูผู้สอนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน

ตอนที่ 3 เป็นการสอบถามข้อมูลด้านความเหมาะสมของการดำเนินการ ตามโครงการพัฒนาครูผู้สอนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน

ตอนที่ 4 เป็นการสอบถามข้อมูลด้านความเหมาะสมของการนำผลการประเมินไปใช้ ตามโครงการพัฒนาครูผู้สอนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน

ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการอบรมตาม โครงการพัฒนาครูผู้สอนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน เพื่อประเมินการขยายผลสู่ครูผู้สอนในโรงเรียน และประเมินการนำความรู้จากการอบรมไปใช้ ของผู้เข้ารับการอบรมเอง

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลจากคณะกรรมการบริหารโรงเรียน โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบ
แบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลในการสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน

ตอนที่ 3 สอบถามข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

ฉบับที่ 4 แบบสอบถามข้อมูลจากครูผู้สอน โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ตอน
ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบ
แบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลในการใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนของครูผู้สอนในปีการศึกษา 2545

ตอนที่ 3 สอบถามข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

ตอนที่ 4 สอบถามข้อมูลจากครูผู้สอนในการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนหลังจากมีการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว

ฉบับที่ 5 แบบสอบถามข้อมูลจากผู้เรียน โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ตอน
ดังนี้

- ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้เรียน
- ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลการใช้แหล่งเรียนรู้ในการกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ในปีการศึกษา 2545
- ตอนที่ 3 สอบถามข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
- ตอนที่ 4 สอบถามข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมและคุณลักษณะที่เกิดขึ้นกับตนเอง หลังจากเข้าร่วมใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้แล้ว

1.2.3 แหล่งข้อมูลและวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

1) แหล่งข้อมูล

- (1) เลขานุการ / ผู้ช่วยเลขานุการกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 1 คน
- (2) เอกสาร บันทึกรายงานการประชุม รายงานการประเมินโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ของกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- (3) บุคลากรของโรงเรียนในสหวิทยาเขตบางสะพาน ได้แก่
 - ก. ผู้ที่เข้าอบรมในโครงการพัฒนาครูผู้สอนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียน การสอน ในระดับจังหวัด ปีการศึกษา 2545
 - ข. คณะกรรมการบริหารโรงเรียน
 - ค. ครูผู้สอน
 - ง. ผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ,2 ,4 และ 5 ในปีการศึกษา 2545

2) วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ประเมินดำเนินการเก็บข้อมูลดังนี้

- (1) ผู้ประเมินขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ถึงประธานกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และผู้อำนวยการโรงเรียนทุกโรงเรียนในสหวิทยาเขตบางสะพาน จำนวน 5 โรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- (2) ผู้ประเมินสัมภาษณ์ เลขานุการ / ผู้ช่วยเลขานุการกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พร้อมทั้งบันทึกข้อมูล จากเอกสาร รายงานการประชุม และรายงานการประเมินโครงการในระดับจังหวัด ด้วยตนเอง เพื่อประเมินความเหมาะสมของ

ปัจจัยเบื้องต้นในการวางแผน การดำเนินการ ผลการดำเนินการ และการนำผลการประเมินไปใช้ของโครงการในระดับจังหวัด

(3) ผู้ประเมินสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการอบรมในสาขาเขตบางสะพานตามโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ ในระดับจังหวัด ด้วยตนเอง เพื่อประเมินการขยายผลและการดำเนินการของผู้เข้ารับการอบรม

(4) ผู้ประเมินใช้แบบสอบถามในการประเมิน การส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ของคณะกรรมการบริหารโรงเรียน การใช้แหล่งเรียนรู้ของผู้สอน และผู้เรียน ของสาขาเขตบางสะพาน โดยประสานงานกับผู้ช่วยผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่ายแผนงาน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ พร้อมทั้งเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง

3) การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น จะมีข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ จากการบันทึกจากเอกสาร หลักฐานต่างๆ และเป็นข้อมูลที่ได้มาจากแบบสอบถาม จึงจำแนกการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

(1) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และการบันทึก ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์เนื้อหา

(2) ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ ค่าร้อยละ (Percentage)

4) ผลการประเมิน

ผลการประเมินโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สรุปเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลมี 5 กลุ่ม คือ ผู้ช่วยเลขานุการกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้เข้ารับการอบรมตามโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในระดับจังหวัด คณะกรรมการบริหารโรงเรียน ผู้สอนและ ผู้เรียน พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมในโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในระดับจังหวัดของสาขาเขตบางสะพานนั้น เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการทั้งหมด ทุกโรงเรียนมีคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ซึ่งประกอบไปด้วยหัวหน้าฝ่ายและรองหัวหน้าฝ่ายเป็นส่วนใหญ่ สำหรับผู้สอนส่วนใหญ่สอนทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย ซึ่งมีคาบการสอนมากกว่า 18 คาบขึ้นไป ส่วนผู้เรียนจะมีผู้เรียนจากโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาของการ

มัธยมศึกษา และสังกัดกองการศึกษาพิเศษ เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางหู รวมอยู่ด้วยกัน ประกอบไปด้วยนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมากกว่าตอนปลาย

ตอนที่ 2 เป็นผลการประเมินจากการวิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นปัญหา ซึ่งได้แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังต่อไปนี้

2.1 ผลการประเมินการดำเนินโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ ในระดับจังหวัด จากการสัมภาษณ์ และการบันทึกจากเอกสาร หลักฐานต่างๆที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

2.1.1 ผลการประเมินด้านการวางแผน พบว่า การเขียนโครงการยังมีองค์ประกอบของโครงการไม่ครบตามลักษณะของโครงการที่ดี องค์ประกอบที่ไม่ครบคือ ไม่ได้ระบุวิธีการนิเทศ ติดตาม กลุ่มเป้าหมาย และเกณฑ์การวัดเป้าหมายเชิงคุณภาพ อย่างไรก็ตามวิทยากรที่ให้การอบรม เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ สอดคล้องกับเนื้อหาที่อบรม ส่วนสถานที่ที่ใช้อบรมนั้น อยู่ในตำแหน่งที่เป็นศูนย์กลาง เดินทางสะดวก และมีเครื่องอำนวยความสะดวกในการอบรมครบถ้วน นอกจากนี้ยังได้กำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าอบรมไว้อย่างชัดเจนคือเป็นผู้ช่วยผู้บริหารที่รับผิดชอบงานฝ่ายวิชาการ หรือผู้สอน

2.2.2 ผลการประเมินด้านการดำเนินงาน พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมเป็นผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ เป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสหวิทยาเขตบางสะพาน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ เป็นผู้เข้ารับการอบรมทั้งหมด นอกจากนี้ยังได้กำหนดกิจกรรมให้กับผู้เข้าอบรมไปดำเนินการประสานกับโรงเรียนหลังการอบรม เพื่อช่วยพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน อย่างไรก็ตามไม่ได้ระบุระบบการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานของผู้เข้าอบรม หลังจากการอบรมเสร็จสิ้น

2.2.3 ผลการประเมินด้านผลการดำเนินงาน ตามโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ในระดับจังหวัด พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมพึงพอใจในวิธีการนำเสนอของวิทยากร และเนื้อหาสาระที่ได้ อยู่ในระดับมาก รวมทั้งความเหมาะสมของสถานที่ เวลาในการอบรม และเครื่องอำนวยความสะดวก มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน แต่ในการอบรมครั้งนี้ มีผู้เข้ารับการอบรมต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ขาดไป 1 โรงเรียน และไม่ได้ระบุเกณฑ์การวัดเป้าหมายเชิงคุณภาพ

2.2.4 ผลการประเมินด้านการนำผลการไปใช้ พบว่า ยังไม่มีการติดตาม

2.2 ผลการประเมินผู้เข้ารับการอบรมโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ ซึ่งเป็นโครงการในระดับจังหวัด โดยการสัมภาษณ์ พบว่า ทุกคนมีการขยายผลต่อบุคลากรของโรงเรียน และนำเข้าสู่แผนปฏิบัติการของโรงเรียน โดยให้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นผู้รับผิดชอบ และรวบรวมบัญชีรายชื่อแหล่งเรียนรู้ของทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่งจังหวัด เพื่อจัดทำบัญชีรายชื่อแหล่งเรียนรู้ของจังหวัดต่อไป ได้ดำเนินการเฉพาะภารกิจที่ได้รับมอบหมาย แต่ยังไม่มีการนำความรู้จากการอบรมมาใช้วางแผนการดำเนินการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง และไม่ได้วางระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนภายในโรงเรียน

2.3 ผลการประเมินคณะกรรมการบริหารโรงเรียน

ผลการประเมินคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ด้วยการสอบถามข้อมูลในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้ง 4 ประเภท คือประเภทบุคคล ประเภทสถานที่ ประเภทวัฒนธรรม ประเพณี และประเภทสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยี ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า มีการส่งเสริมและสนับสนุน อยู่ในระดับมาก ทั้งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน จัดหาทรัพยากรให้พอเพียง เพิ่มการตกแต่งบริเวณโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และความสามารถเพิ่มขึ้น รวมทั้งสนับสนุนให้มีการใช้แหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการส่งเสริมและสนับสนุน อยู่ในระดับ มาก สูงที่สุด ส่วนในเรื่องการจัดระบบการกำกับ ติดตาม และประเมินในการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ มีการส่งเสริมและสนับสนุน อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

2.4 ผลการประเมินผู้สอน

ผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ จากครูผู้สอนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยแบ่งแหล่งเรียนรู้ออกเป็น 4 ประเภทคือประเภทบุคคล ประเภทสถานที่ ประเภทวัฒนธรรม ประเพณี และประเภทสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยี ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้นำเสนอผลการประเมินออกเป็น 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

2.4.1 ผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคลของผู้สอนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า การพาผู้เรียนไปเรียนรู้กับวิทยากรภายนอกโรงเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ใช้มากกว่าวิธีอื่น โดยเฉพาะกลุ่มสาระวิชาวิทยาศาสตร์ และวิชาการงานอาชีพ ใช้มากกว่ากลุ่มสาระฯอื่น ส่วนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย และวิชาคณิตศาสตร์มีเฉพาะกิจกรรมนี้เพียงกิจกรรมเดียว สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมฯ ไม่มีการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคลเลย อย่างไรก็ตามแหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล

โดยการเชิญบุคลากรที่ไม่มีหน้าที่สอนเป็นการประจำซึ่งอยู่ในโรงเรียน ไม่มีกลุ่มสาระการเรียนรู้ใดใช้เลย

2.4.2 ผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทสถานที่ของผู้สอนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยแบ่งเป็น แหล่งเรียนรู้ประเภทสถานที่ภายในโรงเรียน และภายนอกโรงเรียน ดังนี้

1) ผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทภายในโรงเรียน ของผู้สอนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า มีการใช้ที่แตกต่างกัน มีตั้งแต่ระดับน้อย – มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้สถานที่ที่มีอยู่แล้ว มาเป็นแหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ใช้มากที่สุดในกลุ่มสาระวิชาวิทยาศาสตร์ วิชาสังคมศึกษาฯ และวิชาศิลปศึกษา แต่กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมฯ ไม่มีการสร้างแหล่งเรียนรู้ใหม่เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ส่วนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาการงานอาชีพฯ มีการใช้อยู่ในระดับปานกลาง – มาก มากกว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาอื่น ยกเว้นการสร้างแหล่งเรียนรู้ใหม่ เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับที่น้อย เช่นเดียวกับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาอื่นๆ สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ มีการใช้อยู่ในระดับน้อยกว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาอื่นๆ

2) ผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทภายนอกโรงเรียน ของผู้สอนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า มีการใช้ในระดับ ไม่ใช้เลย – มาก กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทนี้ สูงกว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาอื่นๆ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาการงานอาชีพฯ วิชาภาษาต่างประเทศ และวิชาภาษาไทย ตามลำดับ สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ ไม่มีการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทนี้เลย ส่วนการพาผู้เรียนไปเรียนรู้ต่างจังหวัด มีถึง 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ไม่มีการใช้เลย คือกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ วิชาสังคมฯ วิชาสุขศึกษา และวิชาศิลปศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาอื่นๆ ใช้อยู่ในระดับน้อยเช่นเดียวกัน

2.4.3 ผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทวัฒนธรรม ประเพณี ของผู้สอนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย วิชาสังคมฯ วิชาการงานอาชีพ วิชาศิลปศึกษา มีการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทนี้สูงกว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาอื่นๆ ตามลำดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบูรณาการด้านวัฒนธรรมและประเพณีกับวิชาที่สอน กลุ่มสาระวิชาการงานอาชีพฯ ใช้อยู่ในระดับมาก รองลงมาเป็น กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย วิชาภาษาต่างประเทศ วิชาสังคมฯ ตามลำดับ แต่กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ ไม่มีการใช้เลย รวมไปถึงรายการอื่นๆของแหล่งเรียนรู้ประเภทนี้ด้วย ก็ไม่มีการใช้เลยเช่นเดียวกัน

2.4.4 ผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีของผู้สอนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีการใช้ ประเภทสื่อ และวัสดุอุปกรณ์ อยู่ในระดับมาก ส่วนการใช้สื่อประเภทเทคโนโลยี อยู่ในระดับน้อย บางกลุ่มสาระการเรียนรู้ไม่มีการใช้เลย คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาสุขศึกษาฯ รวมไปถึงการผลิตสื่อด้วยเทคโนโลยีด้วย นอกจากนี้ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่นั่นแล้ว ยังมีกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาศิลปศึกษา ที่ไม่มีการใช้เลย แต่กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ มีการใช้สื่อและการผลิตสื่อเทคโนโลยีสูงกว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ สำหรับการผลิตสื่อด้วย วัสดุท้องถิ่นนั้น กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ มีการใช้มากกว่าวิชาอื่นๆ รองลงมาเป็นวิชา สังคมศึกษาฯ และวิชาสุขศึกษาฯ ตามลำดับ ส่วนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ไม่มีการใช้เลย

2.4.5 ผลการประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน จากการใช้ แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สอนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่าคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด โดยเห็นว่าผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง อยู่ในระดับปานกลางที่สูงสุด แต่มีบางคุณลักษณะปรากฏค่อนข้างน้อย คือผู้เรียนได้เลือกเรียน และสามารถทำกิจกรรมที่ตนเองถนัดได้อย่างมีความสุข รวมทั้งการค้นหาคำตอบและการแก้ปัญหา ด้วยตนเองและการรวมกลุ่มกับเพื่อน ส่วนคุณลักษณะที่ปรากฏออกมาน้อยคือ การใฝ่หาความรู้ อย่างต่อเนื่อง และการสร้างชิ้นงานที่เกิดจากการค้นคว้าด้วยตนเอง

2.4.6 ผู้สอนได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับการใช้ และปัญหา – อุปสรรค ในการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้หลายประเด็น คือแหล่ง เรียนรู้ยังมีน้อย โดยเฉพาะแหล่งเรียนรู้ด้านเทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้ไม่ทันสมัย และระบบการใช้ การบริการยังไม่รัดกุม

2.5 ผลการประเมินผู้เรียน

ผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้จากการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ของผู้เรียน โดยแบ่งแหล่งเรียนรู้ออกเป็น 4 ประเภท คือประเภทบุคคล ประเภทสถานที่ ประเภทวัฒนธรรม ประเพณี และประเภทสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยี ในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ ได้นำเสนอผลการประเมินออกเป็น 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

2.5.1 ผลการประเมินผู้เรียนจากการใช้แหล่งเรียนรู้ ประเภทบุคคล ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า มีการใช้อยู่ในระดับ น้อยทั้งหมด แต่มีการใช้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาการงานอาชีพมีการ

ใช้มากกว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาอื่นๆ รองลงมาเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ส่วนกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ใช้บ่อยที่สุดคือกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์

2.5.2 ผลการประเมินผู้เรียนจากการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทสถานที่ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย และวิชาวิทยาศาสตร์ มีบางรายการที่มีการใช้อยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย มีการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในห้องเรียนสูงกว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาอื่น สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ มีการใช้สื่อธรรมชาติ นอกห้องเรียนสูงกว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาอื่น แต่ทั้ง 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ดังกล่าวมีการใช้ห้องพิเศษในโรงเรียนในระดับที่ใกล้เคียงกัน สำหรับการมีส่วนร่วมในการสร้างแหล่งเรียนรู้ใหม่และการไปศึกษานอกสถานที่ มีการใช้อยู่ในระดับน้อย ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.5.3 ผลการประเมินผู้เรียนจากการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทวัฒนธรรมและประเพณี ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทยมีการจัดกิจกรรมสืบสานวัฒนธรรมและประเพณีไทยอยู่ในระดับปานกลาง เพียงกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียว นอกนั้นอยู่ในระดับน้อยทั้งหมด ส่วนการจัดกิจกรรมสืบสานวัฒนธรรมและประเพณีไทยร่วมกับชุมชน มีการจัดอยู่ในระดับน้อยทั้งหมด เช่นเดียวกัน

2.5.4 ผลการประเมินผู้เรียนจากการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยี ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ มีการใช้สื่อหลายชนิด สับเปลี่ยนกันไป อยู่ในระดับปานกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาการงานอาชีพ มีการผลิตสื่อด้วยวัสดุท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง นอกนั้นมีการใช้อยู่ในระดับน้อยทั้งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อด้วยเทคโนโลยี อยู่ในระดับที่น้อย ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.5.5 ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับการใช้และปัญหา – อุปสรรค ในการใช้แหล่งเรียนรู้จากจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้หลายประเด็น คือ ต้องการให้มีแหล่งเรียนรู้เพิ่ม ทั้งประเภทบุคคล ประเภทสถานที่ ประเภทวัฒนธรรมและประเพณี และประเภทสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยี รวมทั้งปรับปรุงระบบการใช้ และการให้บริการ แม้แต่ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางหู ยังแสดงความคิดเห็นว่าเข้าใจบทเรียนได้ยาก

2.5.6 ผลการประเมินตนเองของผู้เรียน ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จากการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า ผู้เรียนเห็นว่าตนเองมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อยู่ในระดับปานกลางที่สูงมาก ส่วนคุณลักษณะที่ปานกลาง แต่ก่อนไปทางดีคือผู้เรียนสามารถยอมรับความบกพร่องของตนเองได้ และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขด้วยความเต็มใจ รองลงมามีคุณลักษณะของการเลือกเรียนและการทำกิจกรรมตามที่ตนเองถนัดอย่างมีความสุข รองลงมาคือคุณลักษณะการสร้างชิ้นงานจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. อภิปรายผล

การอภิปรายผลการประเมิน โครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน จัดแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาสถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล

ตอนที่ 2 ผลการประเมินจากประเด็นปัญหา

มีรายละเอียดแต่ละตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาสถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ในระดับจังหวัดนั้น คือผู้ช่วยเลขาธิการกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งเป็นผู้เก็บข้อมูล หลักฐาน และแบบสรุปโครงการ จึงทำให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ สำหรับข้อมูลจากผู้เข้ารับการอบรมนั้น จะเก็บข้อมูลได้สะดวกและข้อมูลค่อนข้างที่จะไปทางเดียวกัน เนื่องจากเป็นผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการทั้งหมด ซึ่งเคยได้ร่วมงานวิชาการของสหวิทยาเขตบางสะพานมาอย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อมูลจากคณะกรรมการบริหารโรงเรียน จะเป็นข้อมูลที่ไม่แตกต่างกันมากนัก เนื่องจากทุกโรงเรียนในสหวิทยาเขตบางสะพาน มีแผนภูมิโครงสร้างการบริหารที่คล้ายกัน และมีการกระจายอำนาจ ให้อำนาจการตัดสินใจอยู่ที่คณะกรรมการบริหารโรงเรียนเช่นเดียวกัน ในการเก็บข้อมูลจากผู้สอนนั้น ในบางกลุ่มสาระการเรียนรู้มีครูน้อย ทำให้ข้อมูลที่ได้อาจจะไม่กระจาย แต่สิ่งเหล่านั้นก็คือปัญหาเฉพาะของโรงเรียนในสหวิทยาเขตบางสะพาน สิ่งจะเป็นข้อมูลที่ สามารถจะพัฒนาต่อไปได้ สำหรับการเก็บข้อมูลจากผู้เรียนนั้น ได้ข้อมูลครบถ้วน เนื่องจากเป็นการสุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ผลการประเมินจากประเด็นปัญหา

ในการอภิปรายผลการประเมินจากประเด็นปัญหา จะแบ่งเป็น 6 ตอน คือ

2.1 ผลการประเมินการดำเนินโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ในระดับจังหวัด

2.2 ประเมินผู้เข้ารับการอบรมในโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ในระดับจังหวัด

2.3 การส่งเสริมและสนับสนุนของคณะกรรมการบริหารโรงเรียน

2.4 การใช้แหล่งเรียนรู้ของผู้สอนและผู้เรียน

2.5 การประเมินคุณลักษณะของผู้เรียนที่ถูกพัฒนาขึ้น

2.6 ความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้สอนและผู้เรียน

แต่ละตอนมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ผลการประเมินการดำเนินโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้

ในระดับจังหวัดซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน ด้านผลการดำเนินงาน และด้านนำผลการประเมินไปใช้ มีรายละเอียด ดังนี้

2.1.1 ด้านการวางแผน พบว่าการเขียนโครงการ มีองค์ประกอบไม่ครบตามลักษณะโครงการที่ดีของสมคิด พรหมขัย (2542: 15 – 16) ไม่ได้ระบุวิธีการนิเทศ ติดตามกลุ่มเป้าหมาย ทำให้ไม่สามารถตรวจสอบความก้าวหน้าของโครงการ และไม่สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ของโครงการได้ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับบทวิเคราะห์ของ สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ 2531 (อ้างใน บัญชา ตำรวัยริน 2540: 5) คือ โครงการใดๆก็ตาม เมื่อได้ดำเนินการไปแล้ว ย่อมมีความจำเป็นที่จะต้องหาข้อมูลยืนยัน หรือพิสูจน์ให้เห็นว่าการดำเนินงานของโครงการอบรมนั้น ได้ประสบผลสำเร็จตามจุดหมาย หรือประสบความล้มเหลวมากน้อยเพียงใด การดำเนินงานเหล่านั้นคุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่ การกำหนดวิธีการนิเทศ ติดตามกลุ่มเป้าหมาย จะช่วยทำให้ทราบถึงการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีปัญหา-อุปสรรคใดเกิดขึ้น สามารถที่จะช่วยเหลือได้ทันที โดยเฉพาะโครงการอบรมที่จะต้องไปขยายผล จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการนิเทศ ติดตามอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดผลที่คุ้มค่ากับการลงทุนมากที่สุด นอกจากนี้ ยังขาดเกณฑ์ในส่วนของเป้าหมายเชิงคุณภาพ ทำให้ประเมินได้ยากและอาจไม่เป็นปรนัย เนื่องจากไม่มีข้อมูลในการเทียบเคียง จึงไม่สามารถบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์ของโครงการได้ ซึ่งสอดคล้องกับข้อสังเกตของ อุบล 2538: 181 พบว่าผู้บริหารไม่ตระหนักในคุณค่าของการประเมิน จึงไม่เห็นความสำคัญของการใช้เกณฑ์ เพราะการใช้เกณฑ์ให้ได้ผลดีก็ต่อเมื่อ ทุกฝ่ายตระหนักในคุณค่าของการประเมิน และผู้บริหารให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง ดังนั้นผู้บริหารโครงการจะต้องตระหนักถึงคุณค่าของการประเมิน และนำผลการประเมินมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ซึ่งจะต้องกำหนดเกณฑ์การประเมินเป็นรูปธรรม สามารถวัดได้และให้ครอบคลุมเป้าหมายที่กำหนดไว้ และถ้าเกณฑ์นั้นสามารถกำหนดออกมาในรูปของคณะกรรมการด้วยแล้ว จะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการประเมินได้ดียิ่งขึ้น

การวางแผนด้านวิทยาการของคณะกรรมการบริหารโครงการ จากการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง พบว่าวิทยาการที่มาให้ความรู้ในการอบรม เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และเป็นผู้มีประสบการณ์สอดคล้องกับเนื้อหาที่จะอบรม เนื่องจากเป็นศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา 5 ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบงานด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ของเขตการศึกษา 5 ต่อเนื่องกันมาหลายปี สามารถที่จะเชื่อมโยงไปถึงพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แสดงแผนผังพันธกิจของผู้เกี่ยวข้องต่อการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ตั้งแต่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ จนถึงผู้เรียน ซึ่งเป็นผู้ใช้แหล่งเรียนรู้ที่สำคัญที่สุด นอกจากเว็บไซต์ ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านเทคโนโลยี เป็นการให้ความรู้ที่ตรงกับเนื้อหาและให้ประโยชน์สูงสุดแก่ผู้อบรม สำหรับสถานที่อบรม จากการประเมินตามสภาพจริง พบว่ามีวัสดุอุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวกครบถ้วน เนื่องจากเป็นห้องประชุมของสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด อุปกรณ์ต่างๆมีการใช้อยู่เป็นประจำ จึงมีความพร้อมสูง และอยู่ในตำแหน่งที่สะดวกต่อการเดินทางของผู้เข้ารับการอบรม ทั้งทางส่วนเหนือและส่วนใต้ของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เนื่องจากอยู่ตรงกลางนอกจากนี้ยังได้กำหนดคุณสมบัติผู้เข้าอบรมไว้อย่างชัดเจน คือเป็นผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หรือเป็นครูผู้สอน โรงเรียนละ 1 คน ผู้ที่เข้าอบรมของสหวิทยาเขตบางสะพาน เป็นผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการทั้งหมด จึงมีความพร้อมที่จะนำภาระกิจของจังหวัด เชื่อมโยงมาสู่แผนปฏิบัติการระดับโรงเรียนได้ง่าย

2.1.2 ด้านการดำเนินงาน พบว่า มีการกำหนดกิจกรรมในการอบรมไว้อย่างชัดเจน โดยจัดทำเป็นตารางการอบรม และกำหนดสถานที่ที่จะใช้เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับผู้เข้ารับการอบรม พร้อมทั้งกำหนดภาระกิจให้กับผู้เข้ารับการอบรม ที่จะไปดำเนินการต่ออย่างชัดเจน แต่ไม่ได้ระบุวิธีการติดตามผลการดำเนินงานของผู้เข้ารับการอบรม หลังการอบรมเสร็จสิ้น การติดตามผลจะช่วยทำให้ภาระกิจที่ได้รับมอบหมายมีการดำเนินอย่างต่อเนื่อง และเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างแน่นอน พร้อมทั้งจะได้ทราบถึงปัญหา-อุปสรรค ในระหว่างการดำเนินการอีกด้วย สามารถที่จะหาแนวทางการแก้ไขได้อย่างรวดเร็ว พร้อมกันนี้ยังเป็นการประเมินการนำความรู้จากการอบรมไปใช้อย่างไร ดังที่ ปาน สวัสดิ์สาลี (2535 อ้างใน บัญชา สารวรินทร์ 2540: 35) ได้กล่าวถึงการติดตามผลการอบรมว่า เป็นขั้นตอนหนึ่งที่มีความสำคัญมากในกระบวนการฝึกอบรม ซึ่งจะได้คำตอบที่สำคัญเกี่ยวกับโครงการฝึกอบรม/สัมมนาต่างๆ ที่จัดไปแล้วว่า บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานหรือไม่ อย่างไร ผู้เข้ารับการอบรม/สัมมนา มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานไปในทางที่ดีขึ้นหรือไม่ อย่างไร และได้นำความรู้ที่ได้จากการ อบรม/สัมมนา ไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานหรือไม่ อย่างไร

2.1.3 ด้านผลการดำเนินงาน พบว่า คณะกรรมการบริหารโครงการได้จัดทำแบบประเมินผู้เข้ารับการอบรม ในช่วงวันสุดท้ายของการอบรม โดยแจกแบบประเมินให้

ผู้เข้ารับการอบรม 1 ชุด จากการศึกษาเอกสารสรุปโครงการ มีการสอบถามความพึงพอใจ แต่ไม่ได้วัดผลในด้านการเรียนรู้และเจตคติของการนำไปปฏิบัติ นอกจากนี้ยังได้ถามถึง สถานที่ เวลา และอาหาร ไม่สามารถนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาในโอกาสต่อไปได้ เป็นการประเมินที่สอดคล้องกับบทวิเคราะห์ของ อุทุมพร จามรมาน 2533 (อ้างใน บัญชา สารวรินทร์ 2540: 5) คือ การฝึกอบรมเป็นกิจกรรมสำคัญ และมีการจัดดำเนินการบ่อยครั้ง แต่การประเมินการฝึกอบรมกลับน้อยมาก ส่วนใหญ่นิยมทำการประเมินด้วยแบบประเมิน 1 ชุด แจกให้กับผู้เข้าอบรมในวันสุดท้ายของการอบรม สารระโนแบบประเมินจะเกี่ยวกับ สถานที่ อาหาร ที่พัก ผลจากการประเมินจะได้ข้อสรุป โดยเฉพาะความรู้สึกว่า การอบรมเป็นอย่างไร แต่ไม่ได้ระบุจุดแก้ไขที่ชัดเจนมากพอที่จะนำไปแก้ไข ในการอบรมครั้งต่อไป ผลจากการประเมินพบว่า มีความพึงพอใจในเนื้อหาสาระ และการนำเสนอของวิทยากร อยู่ในระดับมาก รวมทั้งความพึงพอใจ ด้านสถานที่ อาหาร และการจัดกิจกรรม ก็อยู่ ในระดับมากเช่นเดียวกัน เนื่องจากวิทยากร มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ สอดคล้องกับเนื้อหาที่อบรม และเป็นผู้นิเทศการใช้แหล่งเรียนรู้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ของเขตการศึกษา 5 ต่อเนื่องมาโดยตลอด สำหรับผู้เข้ารับการอบรมในโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนของสหวิทยาเขตบางสะพาน เป็นผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการทั้งหมด จึงสะดวกต่อการนำโครงการเข้าสู่แผนปฏิบัติการของโรงเรียน และวางแผนการดำเนินการในระดับโรงเรียนต่อไป

2.1.4 ด้านการนำผลการประเมินไปใช้ ยังไม่มีการติดตาม เนื่องจากเป็นโครงการที่ไม่ได้ทำต่อเนื่อง เป็นโครงการที่ทำครั้งเดียวแล้วจบ ประกอบกับเป็นช่วงที่โครงสร้างของกระทรวงศึกษาธิการเปลี่ยนไป ตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา กรมสามัญศึกษากำลังจะถูกปรับเปลี่ยนให้เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงเป็นหน้าที่ของโรงเรียน ที่จะนำผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค ต่างๆ มาเป็นข้อมูลพื้นฐานที่จะทำการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และแก้ไข เนื่องจากการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เป็นเรื่องที่สนองตอบต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงสามารถนำมาพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง สะท้อนให้เห็นถึง การพัฒนาผู้สอน และผู้เรียน ดังนั้นจึงควรที่จะนำผลการประเมินไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

2.2 ประเมินผู้เข้ารับการอบรมในโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ในระดับจังหวัด พบว่าพึงพอใจในเนื้อหาสาระและการนำเสนอของวิทยากร ในระดับมาก เนื่องจากวิทยากรเป็นศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา 5 ซึ่งมีบทบาทนิเทศโรงเรียนในสังกัดของกรมสามัญศึกษา ดังนั้นเนื้อหาสาระที่ได้จึงมีความสอดคล้องกับที่โรงเรียนต่างๆ ได้รับการนิเทศ แนวทางในการดำเนินการจึงเป็นแนวทางเดียวกัน สำหรับผู้เข้ารับการอบรมของสหวิทยาเขตบางสะพานเป็นผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการทั้งหมด จึงมีความชัดเจนในการนำ

โครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้เข้าสู่แผนปฏิบัติการของโรงเรียน โดยให้กลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นผู้รับผิดชอบ มีปัญหาด้านงบประมาณเนื่องจากงบประมาณที่ใช้อยู่ได้มาจากเงินค่ารายหัวของนักเรียน งบประมาณจากแหล่งอื่นมีน้อย ซึ่งผู้บริหารจะต้องบริหารการเงิน โดยมีแผนการใช้เงินอย่างมีประสิทธิภาพ (อินทิตรา เทศวิสาล 2534) มีการแก้ปัญหาเบื้องต้น คือวางแผนให้ค่อยๆทำ และทำอย่างต่อเนื่อง โดยใช้กำลังของผู้เรียนช่วยบ้างในการสร้างหรือปรับเปลี่ยน เป็นการช่วยประหยัดงบประมาณส่วนหนึ่งได้ ถ้าจะแบ่งภาระกิจที่ผู้เข้ารับการอบรมได้รับมอบหมาย สามารถแบ่งได้เป็น 2 ส่วนคือ ภาระกิจที่มอบหมายมาให้ประสานกับโรงเรียนเพื่อดำเนินการต่อ กับภาระกิจที่จะต้องวางแผนดำเนินการ โดยนำความรู้จากที่ได้รับจากการอบรมมาใช้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ผลการประเมินพบว่าภาระกิจที่ได้รับมอบหมายมา ได้ดำเนินการแล้ว ส่วนภาระกิจใหม่ไม่มีการวางแผนดำเนินการ

2.3 การส่งเสริมและสนับสนุนของคณะกรรมการบริหารโรงเรียน พบว่ามี การส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้สอนใช้แหล่งเรียนรู้ในกิจกรรมการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก แสดงว่าคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ได้มีความตระหนักถึงหน้าที่ของโรงเรียน นอกจากจะต้องให้ความรู้และประสบการณ์แก่เยาวชนแล้ว ยังจำเป็นที่จะต้องสร้างบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมที่ดีให้กับผู้เรียนด้วย ดังนั้นจึงควรใช้ทรัพยากรภายในโรงเรียนให้คุ้มค่า เป็นได้ทั้งแหล่งเรียนรู้ และเป็นทั้งบรรยากาศที่ร่มรื่น และอบอุ่น ซึ่งสอดคล้องกับบทสรุปของ รัตนาบุญชะชาติ (2540: 3) ได้สรุปถึงหน้าที่ของโรงเรียนไว้ว่า โรงเรียนเป็นสถาบันการศึกษา มีหน้าที่ป้องกันและแก้ไข ปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน การศึกษาในระดับมัธยมศึกษา เป็นการศึกษาที่มีความสำคัญ เพราะเป็นการเตรียมให้เยาวชนของชาติ ในช่วงอายุ 12 – 18 ปี เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า และมีความสามารถที่จะพัฒนาประเทศต่อไป แหล่งเรียนรู้ที่ให้การส่งเสริมสนับสนุนนั้นเป็นแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ภายในโรงเรียนมากกว่าภายนอกโรงเรียน เป็นการจัดบรรยากาศทางสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ให้มีความสวยงาม ร่มรื่น พร้อมๆกันไปด้วย

2.4 การใช้แหล่งเรียนรู้ ในกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้ง 4 ประเภท คือ ประเภทบุคลากร ประเภทสถานที่ ประเภทวัฒนธรรม ประเพณี และประเภทสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยี ของผู้สอนและผู้เรียน ดังต่อไปนี้

2.4.1 การใช้แหล่งเรียนรู้ประเภท บุคลากร พบว่าบุคลากรที่ไม่ได้เป็นครู หรือผู้ที่ไม่ได้ทำหน้าที่สอนเป็นการประจำ จะไม่ได้ถูกรับเชิญมาเป็นวิทยากรในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาใดๆทั้งสิ้น เนื่องจากการเลือกบุคลากรจำเป็นจะต้องศึกษาถึงความสามารถเฉพาะทาง ให้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่ต้องการ จึงจะเป็นที่น่าสนใจของผู้เรียน แต่ถ้าเป็นบุคคลที่มีความสามารถทางด้านงานฝีมือ หรือทางภูมิปัญญาท้องถิ่น บุคคลเหล่านี้จะเป็นโยชน์โดยตรงกับ

โรงเรียนมากที่สุด จึงควรพิจารณาให้รอบคอบ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ไม่มีการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคลเลย จำเป็นจะต้องปรับเปลี่ยนวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบางส่วน โดยพิจารณาไปทางด้านหลักสูตรท้องถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่น เนื่องจากธรรมชาติของวิชาจำเป็นที่จะต้องมีความสัมพันธ์กับบุคคลที่แตกต่างกัน จึงควรที่จะฝึกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ใกล้กับความเป็นจริงให้มากที่สุด ส่วนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทยและวิชาคณิตศาสตร์ ใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคลน้อย สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทศพล สังข์ทิตนุ (2533) ด้านสื่อการสอนพบว่า สื่อที่ใช้ในวิชาภาษาไทย และคณิตศาสตร์ คือ ข่าว บทความ จากสิ่งตีพิมพ์ วิทยุและโทรทัศน์ ด้านบุคคลสำหรับ 2 วิชานี้ จะต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความสามารถเฉพาะทาง ซึ่งส่วนใหญ่จะไม่ใช่มนุษย์ในท้องถิ่นของตนเอง ควรมีการจัดกิจกรรมแล้วเชิญผู้ที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง เป็นคราวๆ ไป ถึงแม้ว่าจะเป็นบุคลากรที่อยู่ต่างท้องถิ่นก็ตาม จะทำให้ผู้เรียนได้เปลี่ยนบรรยากาศในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น สำหรับในภาพรวมการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคลของทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการใช้อยู่ในระดับน้อย ดังนั้นจึงควรจะย้อนกลับไปศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการ โดยเฉพาะแผนการใช้งบประมาณ ว่าจัดไว้เพื่อต่อการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคลหรือไม่ และตัวผู้สอนควรจะดำเนินการตามข้อเสนอแนะจากผลงานวิจัยของ รัตนา บุญยะชาติ (2540: 194) คือผู้สอนควรศึกษาหาความรู้ถึงแหล่งวิทยากรในท้องถิ่น เพื่อที่จะได้นำเอามาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน โรงเรียนแต่ละโรงเรียนควรมีบัญชีแหล่งเรียนรู้ทั้งในท้องถิ่น และที่ใกล้เคียง โดยโรงเรียนได้ประสานไว้กับบุคลากรเหล่านั้นไว้ก่อนแล้ว เมื่อถึงเวลาจะใช้จริงผู้สอนจะไปประสานอีกครั้ง จะทำให้ขั้นตอนการดำเนินงานสะดวกขึ้น ผู้สอนจะได้ใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคลมากขึ้น ผลการประเมินผู้เรียนในภาพรวมสอดคล้องกับผู้สอน คือใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคลอยู่ในระดับน้อย แต่ถ้าพิจารณาเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ จะไม่สอดคล้องกัน ผู้เรียนเห็นว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ใช้น้อยที่สุด แต่ผู้สอนเห็นกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ใช้น้อยที่สุด อย่างไรก็ตามควรนำผลการประเมินไปพิจารณาปรับปรุงการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากขึ้น

2.4.2 การใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนประเภทสถานที่ ผลการ

ประเมินในภาพรวมของผู้สอนและผู้เรียนไม่สอดคล้องกัน คือผู้สอนเห็นว่าใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทนี้อยู่ระดับ น้อย-มาก ส่วนผู้เรียนเห็นว่าใช้อยู่ในระดับ น้อย-ปานกลาง และมีความเห็นสอดคล้องกันคือใช้แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนมากกว่าภายนอก จัดได้ว่าเป็นการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า เนื่องจากจะได้แหล่งเรียนรู้แล้ว ยังได้บรรยากาศที่สวยงาม ร่มรื่น อีกด้วย จากผลการวิจัยของ รัตนา บุญยะชาติ (2540: 178) พบว่า สถานศึกษาที่มีความสวยงาม ร่มรื่น เป็น

สิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนที่ดี ย่อมจะมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียน ดังนั้นโรงเรียนควรจะต้องมีการวางแผนที่จะสร้างแหล่งเรียนรู้ประเภทสถานที่ขึ้นภายในโรงเรียน ซึ่งสามารถเอื้อต่อการเรียนรู้หลากหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ เนื่องจากผลการประเมินพบว่า ส่วนใหญ่ผู้สอนจะไม่สร้างแหล่งเรียนรู้ใหม่ แต่จะใช้แหล่งเรียนรู้เดิมที่มีอยู่มาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียนควรจะใช้สถานการณ์เช่นนี้ จัดสภาพแวดล้อมให้พร้อม สวยงาม พร้อมๆกับใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆไปด้วย นอกจากนี้ผลการวิจัยของ ทศพล สังข์ทิตนุ (2533) พบว่า สภาพแวดล้อมของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย และวิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งเป็นกลุ่มในวิชาทักษะ กลุ่มสาระวิชาคณิตศาสตร์ส่วนใหญ่จะเรียนอยู่ในห้องเรียน และผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จึงควรที่จะจัดกิจกรรมให้สัมพันธ์กับบรรยากาศนอกห้องเรียนบ้าง ซึ่งเป็นบรรยากาศการเรียนรู้ที่ตื่นตัว แจ่มใส นำไปสู่กิจกรรมการมีส่วนร่วม การฝึกคิด และจินตนาการที่หลากหลาย (สุมณ อมรวิวัฒน์ 2544: คำชี้แจง) ถึงแม้จะเป็นการจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียนก็ย่อมทำได้ โดยการจัดร่วมกับโรงเรียนอื่น หรือจัดในสหวิทยาเขต อาจจะจัดในรูปของการเข้าค่าย นำเกมส์ทางคณิตศาสตร์มาให้เรียน และทำการแข่งขัน เป็นการหาวิธีการที่จะทำให้การเรียนรู้เข้าไปเชื่อมโยงกับการปฏิบัติจริง การเรียนรู้จะสนุก ไม่น่าเบื่อหน่าย (ประเวศ วัชชี 2543: 60 – 61 อ้างใน สุมณ อมรวิวัฒน์ 2544: 3) อย่างไรก็ตามผู้สอนและผู้เรียนมีความเห็นสอดคล้องกันคือกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์และวิชาภาษาไทย ใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทนี้มากที่สุด โดยเฉพาะแหล่งเรียนรู้ประเภทศึกษา ค้นคว้า ด้วยตนเองจากในห้องเรียน และจากห้องสมุด ผู้เรียนเห็นว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ใช้มากที่สุด เนื่องมาจากนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ มีการรณรงค์ในเรื่องของการส่งเสริมการอ่าน ส่งเสริมการจดบันทึกตามรอยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อเสด็จพระดำเนินไปที่ใดจะมีการบันทึกเป็นกิจวัตร ทรงเป็นแบบอย่างที่ดี ควรจะปลูกฝังเยาวชนไทยให้เจริญรอยตามพระองค์ท่าน แสดงว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทยในสหวิทยาเขตบางสะพาน ได้สนองนโยบายของกระทรวงแล้ว ผู้เรียนจึงใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทสถานที่ในห้องเรียน และในห้องสมุด ทำการศึกษา ค้นคว้า เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ส่วนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์นั้น เป็นไปตามสภาพธรรมชาติวิชา ที่จะต้องศึกษาเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตเชื่อมโยงเข้าสู่สิ่งแวดล้อม จำเป็นที่จะต้องศึกษาจากธรรมชาติและจากสภาพจริง แสดงว่าผู้สอนได้มีการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย สำหรับการพาผู้เรียนไปศึกษาต่างจังหวัดนั้น ยังอยู่ในระดับน้อยทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ อาจจะเป็นเพราะจะต้องวางแผนเตรียมการให้รัดกุม เนื่องจากเป็นการลงทุนสูง และมีปัจจัยเสี่ยงมาก ดังนั้นส่วนใหญ่จึงใช้นโยบายของโรงเรียนเป็นตัวกำหนด อย่างไรก็ตามถ้าสามารถจัดภายในท้องถิ่นได้ ก็ควรที่จะจัด

เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และรู้จักลักษณะของภูมิประเทศและความเป็นอยู่ของคนไทยจากสภาพจริง ส่วนการจัดการหาแหล่งเรียนรู้ประเภทสถานที่ในต่างจังหวัดนั้นก็อาจจะเป็นครั้งคราว และเตรียมการวางแผนให้พร้อม นั่นคือเริ่มตั้งแต่การเขียนโครงการที่มีองค์ประกอบครบถ้วน และมีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมและน่าสนใจ จะทำให้บางกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ไม่ได้ใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทนี้เลย เกิดแนวคิดและได้มีโอกาสใช้บ้าง

2.4.3 การใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนประเภทวัฒนธรรม

ประเพณี ผู้สอนและผู้เรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทนี้ ใช้อยู่ในระดับ น้อย-ปานกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ใช้มากที่สุด รองลงมาเป็นวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ส่วนวิชาคณิตศาสตร์ใช้น้อยที่สุด สำหรับขนบธรรมเนียม ประเพณี จัดว่าเป็นทรัพยากรท้องถิ่น (Wesley และ Wronski, 1958 อ้างใน ปิยฉัตร จารัตน์ 2540: 62) ควรโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้ จากประสบการณ์และขนบธรรมเนียมประเพณี ท้องถิ่น(กรมวิชาการ 2534 อ้างใน ปิยฉัตร จารัตน์ 2540: 65) ซึ่งสอดคล้องกับธรรมชาติของวิชา ภาษาไทย และวิชาสังคมศึกษาฯ สามารถที่นำมาบูรณาการ หรือนำมาใช้ได้โดยตรง เนื่องจากมี ในเนื้อหาของบทเรียน ทำให้ผู้เรียนได้รู้จักรัก ผูกพัน และเกิดการหวงแหนในที่สุด ปัญหาที่พบ ในขณะนี้คือสถานศึกษาส่วนใหญ่ ไม่มีการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน สมควรที่มาช่วยกันพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด และนำมาใช้อย่างจริงจัง สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ ไม่มีการบูรณาการการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภท วัฒนธรรมและประเพณีมาสู่เนื้อหาวิชาที่สอนเลย ถ้าคิดในมุมของทักษะการดำรงชีวิต และ การนำไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวันได้ สามารถที่จะนำไปบูรณาการในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนได้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.4.4 การใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนประเภท สื่อ วัสดุอุปกรณ์

และเทคโนโลยีผู้สอน และผู้เรียนมีความเห็นสอดคล้องกัน คือมีการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภท สื่อ และวัสดุอุปกรณ์ มากกว่าการใช้เทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทศพล สังข์ทิพนุ (2533) คือสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนส่วนใหญ่ จะเป็น ข่าว บทความ จากสิ่งตีพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ส่วนสื่อเทคโนโลยีมีการใช้น้อย ส่วนที่เห็นไม่สอดคล้องกันคือผู้สอนเห็นว่าใช้แหล่ง เรียนรู้ประเภท สื่อ วัสดุอุปกรณ์ อยู่ในระดับมากทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ แต่ผู้เรียนเห็นว่ายังอยู่ในระดับน้อยทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ยกเว้นกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ เป็นข้อสังเกตที่ ผู้สอนจะต้องย้อนกลับไปคิดถึงวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเอง ว่าได้จัดให้ ครอบคลุมกับผู้เรียนทุกกลุ่มหรือไม่อย่างไร เป็นไปได้หรือไม่ว่า สื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่นำมาใช้นั้น ล้าสมัย และไม่น่าสนใจดังนั้นหลังจากใช้ทุกครั้งควรจะต้องประเมินผลการใช้สื่อของผู้เรียน เพื่อ

จะได้หาจุดบกพร่อง และนำมาแก้ไข ปรับปรุง ให้เป็นที่น่าสนใจกับผู้เรียนมากขึ้น สำหรับกลุ่มสาระวิชาวิทยาศาสตร์ซึ่งเป็นวิชาที่จะต้องศึกษาจากของจริงและการทดลอง เป็นผลทำให้ผู้สอนได้นำ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ มาใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย แต่อย่างไรก็ตามการใช้สื่อเทคโนโลยีมีน้อย จำเป็นจะต้องย้อนกลับไปพิจารณาถึงการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีของแต่ละโรงเรียน ว่ามีความพร้อมเพียงใด ทั้งนี้จะต้องเป็นไปตามศักยภาพของแต่ละโรงเรียนด้วย ผลการประเมินนี้ชี้ให้เห็นชัดเจนว่า ผู้เรียนมีความต้องการจะใช้สื่อเทคโนโลยีสูง จึงเป็นหน้าที่ของผู้สอนที่จะต้องหาวิธีจัดการให้เกิดขึ้นบ้างตามขีดจำกัดของศักยภาพของแต่ละโรงเรียน รวมไปถึงการบริหารจัดการของคณะกรรมการบริหารโรงเรียนด้วย ผลการประเมินตนเองนั้นประเมินว่าตนเองให้การส่งเสริมและสนับสนุนในระดับมาก แต่ผู้ใช้เห็นว่าอยู่ในระดับน้อย สมควรที่จะต้องย้อนกลับไปศึกษาถึงขั้นตอนการดำเนินการ การจัดทำงบประมาณ หรือขั้นตอนของการให้บริการ เพื่อนำมาแก้ไขและปรับปรุงต่อไป จะเห็นได้ว่าแหล่งเรียนรู้ประเภทสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีนี้ ใช้สะดวก ง่าย และเข้าใจผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นพพงษ์ บุญจิตรคุลย์ (2534) คือวัสดุอุปกรณ์ หรือโสตทัศนูปกรณ์ เป็นสิ่งที่จะสร้างให้เกิดความรู้ง่ายขึ้น สะดวกขึ้น ตื่นเต้นขึ้น และลดเวลาในการอธิบายของครูลง อีกประการหนึ่งที่กลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มควรตระหนักคือ แหล่งเรียนรู้ประเภทสื่อจากวัสดุท้องถิ่น ซึ่งสามารถทำได้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความรัก มีความผูกพัน มีความภาคภูมิใจในทรัพยากรท้องถิ่น ซึ่งสามารถเชื่อมโยงสู่ภูมิปัญญาไทยได้ ตามธรรมชาติของวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จะทำได้มาก ซึ่งกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาอื่นๆก็สามารถทำได้ แต่จะต้องมองในรูปของการนำมาประยุกต์ใช้ในทักษะการดำรงชีวิต จะทำให้คิดได้ง่ายขึ้น และอาจจะพัฒนาไปสู่การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นได้

2.5 การประเมินคุณลักษณะของผู้เรียนที่พัฒนาขึ้น จากการจัดการเรียน

การสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ ผู้สอนและผู้เรียนมีความเห็นสอดคล้องกันคือคุณลักษณะของผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะคุณลักษณะด้านการเรียนรู้ด้วยตนเองอยู่ในอันดับสูงสุด เช่นเดียวกัน แสดงให้เห็นว่า มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจึงมีความเข้าใจที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยผู้เรียนสามารถเลือกเรียนและเลือกทำกิจกรรมที่ตนเองถนัดอย่างมีความสุข เนื่องมาจากผู้สอนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย ครอบคลุมผู้เรียนทั้งกลุ่มอ่อน กลุ่มปานกลาง และกลุ่มเก่ง เป็นที่น่าสังเกตว่าผู้เรียนได้ประเมินตนเองอยู่ในระดับปานกลางแต่ก่อนไปทางมากอีกประการหนึ่งคือ การยอมรับข้อบกพร่องของตนเอง และพร้อมที่จะแก้ไข เป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับผู้สอนมาก ในการประเมินผลของ

ผู้สอนจะต้องโปร่งใส สามารถชี้แจงข้อบกพร่องให้ผู้เรียนได้รับทราบ เนื่องจากผู้เรียนพร้อมที่จะแก้ไขและปรับปรุง ผู้สอนควรจะนำวิธีการประเมินผลตามสภาพจริงมาใช้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เนื่องจากเป็นวิธีการวัดผลและประเมินผลที่ให้ความเป็นธรรมแก่ผู้เรียน เป็นการประเมินพัฒนาการผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาขึ้นไปได้อย่างเรื่อยๆ ถ้าผู้เรียนได้ทราบข้อบกพร่องของตนเอง จะทำให้การพัฒนาเกิดได้อย่างถูกต้องทิศทางและรวดเร็วขึ้น แต่การสร้างชิ้นงานจากการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้น ผู้เรียนประเมินตนเองอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างดี ส่วนผู้สอนเห็นว่าคุณลักษณะเกิดกับผู้เรียนอยู่ในระดับน้อย อาจจะเป็นเพราะผู้สอนและผู้เรียนมีเป้าหมายที่ต่างกัน ผู้เรียนอาจจะคิดว่าตนเองได้สร้างชิ้นงานขึ้นมาหลายชิ้น ส่วนคุณภาพของชิ้นงานไม่ได้คำนึงถึง สำหรับผู้สอนอาจจะมีเป้าหมายทั้งชิ้นงานและคุณภาพของชิ้นงานด้วย คุณภาพอาจจะยังไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จึงประเมินว่าผู้เรียนได้สร้างชิ้นงานด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้น ยังอยู่ในระดับน้อย อย่างไรก็ตามคุณลักษณะที่ปรากฏในระดับปานกลางแต่ค่อนข้างน้อย ตามความเห็นของผู้สอน แต่ผู้เรียนเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง อีกข้อหนึ่งก็คือการเฝ้าหาความรู้อย่างต่อเนื่อง ถ้าต้องการให้ผู้เรียนมีการเฝ้าหาความรู้อย่างต่อเนื่อง เป็นหน้าที่ของโรงเรียน ของผู้สอน หรือ ของผู้สอนและผู้เรียนร่วมกัน จะต้องเตรียมแหล่งเรียนรู้ให้พอเพียง ให้น่าสนใจ และให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งแหล่งเรียนรู้จะทำให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากสิ่งที่ใกล้ตัว ไปยังสิ่งที่ไกลตัว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539: 100 – 101) ที่กล่าวว่าผู้สอนสามารถเรียนรู้ในการใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน เป็นการเรียนรู้จากสิ่งที่ใกล้ตัว ไปยังสิ่งที่ไกลตัว จะเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถดูดซับได้เร็วกว่า

2.6 จากการที่ผู้สอนและผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ประเด็นที่คล้ายกันคือ แหล่งเรียนรู้มีน้อย โดยเฉพาะแหล่งเรียนรู้ด้านเทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้ไม่ทันสมัย และระบบการบริการไม่ดีพอ สำหรับผู้เรียนจะเห็นได้ว่าต้องการแหล่งเรียนรู้ทั้ง 4 ประเภท ทั้งประเภทบุคคล ประเภทสถานที่ ประเภทวัฒนธรรม ประเพณี และประเภทสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีรวมไปถึงผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางหู ที่ความเห็นว่าจะเข้าใจบทเรียนยาก ลักษณะเช่นนี้แหล่งเรียนรู้จะช่วยแก้ปัญหาได้อย่างมาก ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับคณะกรรมการบริหารโรงเรียนที่จะต้องย้อนกลับไปพิจารณาถึงนโยบายของการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ ย้อนไปถึงแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ มีจำนวนเพียงต่อความต้องการของผู้เรียนเพียงใด มีการพัฒนาอย่างไร และมีการใช้อย่างคุ้มค่าหรือไม่ และที่สำคัญโรงเรียนมีนโยบายพัฒนาครูผู้สอนให้พร้อมที่จะใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพียงใด

จากผลการประเมินคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ผู้สอนและผู้เรียน ไม่สอดคล้องกัน คือคณะกรรมการบริหารโรงเรียน เห็นว่า มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ ครูผู้สอนใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ส่วนผู้สอนเองเห็นว่าตนเองมีการใช้แหล่งเรียนรู้ในกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับ ตั้งแต่ น้อย ปานกลาง ถึง มาก ตามศักยภาพของผู้สอน ส่วนผู้เรียนเห็นว่าทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีการใช้แหล่งเรียนรู้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้ง 4 ประเภทอยู่ในระดับน้อยทั้งหมด จะเป็นข้อมูลให้กับ คณะกรรมการบริหารโรงเรียนที่จะต้องพิจารณาว่า ทำไมผู้เรียนจึงได้ใช้แหล่งเรียนรู้น้อย ปัญหา อยู่ที่ผู้สอน หรืออยู่ที่การบริหารจัดการอาจจะต้องใช้วิธีการประเมินเป็นด้านๆ เพื่อหาข้อมูลในการแก้ไขต่อไป

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการประเมินไปใช้

3.1.1 พัฒนานาบุคลากรให้มีความรู้ในการเขียนโครงการซึ่งมีองค์ประกอบตาม ลักษณะของโครงการที่ดีได้อย่างครบถ้วน

3.1.2 ในการประเมินโครงการอบรม ควรวางระบบการกำกับ ติดตาม และ ประเมินผล หลังจากการอบรมสิ้นสุดไปแล้วด้วย เป็นการประเมินผู้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และการนำผลการอบรมไปใช้ เพื่อทำให้เกิดประสิทธิภาพอย่างคุ้มค่า

3.1.3 ควรกำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์ในการประเมินให้ชัดเจน การประเมินจึงจะ สามารถทำเป็นระบบได้ และผลการประเมินจะถูกนำไปใช้อย่างหลากหลาย นำไปสู่การปรับปรุง และการวางแผนที่ดีต่อไปในอนาคต

3.1.4 การดำเนินการของคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ควรจะต้องวางระบบการ กำกับ ติดตาม ให้ชัดเจน เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรค ในระหว่างการดำเนินการ จะได้ ปรับปรุงและแก้ไขได้ทันที จำเป็นอย่างยิ่งที่ฝ่ายบริหารของโรงเรียนจะต้องกำหนดตัวชี้วัดและ เกณฑ์ให้ชัดเจน จึงจะสามารถเทียบเคียงและหาผลสัมฤทธิ์ของงานนั้นๆได้

3.1.5 คณะกรรมการบริหารโรงเรียนควรจะหาสาเหตุและแก้ปัญหาให้กับกลุ่ม สาระการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ ที่มีการใช้แหล่งเรียนรู้ในกิจกรรมการเรียนการสอน อยู่ในระดับ น้อย ทั้ง 4 ประเภท

3.1.6 โรงเรียนควรวางระบบการใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน ให้มีความ สะดวกทั้งผู้สอนและผู้เรียน

3.1.7 โรงเรียนควรจัดทำบัญชีแหล่งเรียนรู้ภายในท้องถิ่น ภายในอำเภอ และภายในจังหวัดให้ชัดเจน เพื่อสะดวกต่อการเลือกใช้

3.1.8 โรงเรียนควรมีแผนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ทั้ง 4 ประเภท คือ ประเภทบุคคล ประเภทสถานที่ ประเภทวัฒนธรรม ประเพณี และประเภทสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยี ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ศึกษาความสัมพันธ์ของการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

3.2.2 ประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคลในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สอนใน อำเภอ หรือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือจังหวัด

3.2.3 ประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทสถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สอนใน อำเภอ หรือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือจังหวัด

3.2.4 ประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทวัฒนธรรม ประเพณี ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ของผู้สอนใน อำเภอ หรือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือจังหวัด

3.2.5 ประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยี ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ของผู้สอนใน อำเภอ หรือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือจังหวัด

3.2.6 ศึกษาการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนในแต่ละสถานศึกษา โดยนำเครื่องมือชุดนี้ไปประยุกต์ใช้ เพื่อหาข้อมูลเบื้องต้นในการพัฒนา

3.2.7 จัดทำแบบสอบถามที่ใช้กับคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ผู้สอน และผู้เรียน ให้เป็นชุดเดียวกัน เพื่อสะดวกในการเปรียบเทียบและอภิปรายผล

3.2.8 ประยุกต์เครื่องมือโดยแบ่งช่วงการประเมินเป็นรายเดือน จะทำให้เห็นผลความก้าวหน้าชัดเจนยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เครือวัลย์ ลิ้มอภิชาติ “หลักและเทคนิคการจัดการฝึกอบรมและการพัฒนา แนวทางการวางแผน การเขียนโครงการ และการบริหารโครงการ” กรุงเทพมหานคร สยามศิลป์การพิมพ์ 2531
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ *การพัฒนาหลักสูตร หลักการและแนวปฏิบัติ* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์อัสสัมชัญ 2539
- เชษฐา เทียมเพชร “การพัฒนาเกณฑ์การประเมินการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เทคโนโลยีทางการศึกษา” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาโสตทัศนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2533
- ทิพวรรณ ประเสริฐอำไพกุล “การเปรียบเทียบผลการประเมินความต้องการจำเป็นและการยอมรับ ในผลการประเมินของครุคณิตศาสตร์ ระหว่างการประเมินความต้องการจำเป็นแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัย การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2544
- ทศพล สังข์ทิตินู “ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมของโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์และภาษาไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2533
- นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ *หลักการบริหารการศึกษา* กรุงเทพมหานคร พิศการพิมพ์ 2534
- บัญญัติ ส้ารวัยรัตน์ “การพัฒนาเกณฑ์การประเมินโครงการฝึกอบรมคอมพิวเตอร์ แก่ข้าราชการตาม มติของคณะรัฐมนตรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2540
- ประชุม รอดประเสริฐ *การบริหารโครงการ* กรุงเทพมหานคร เนติกุลการพิมพ์ 2529
- ปาน สวัสดิ์สาลี “คู่มือการประเมินและการติดตามผลการฝึกอบรม สำหรับผู้รับผิดชอบโครงการ ฝึกอบรมสัมมนา กรุงเทพมหานคร วิทยาลัยข้าราชการพลเรือน สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือนสำนักงาน ก.พ. 2535
- ปิยฉัตร จารัตน์ “การศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานโครงการโรงเรียนเพื่อชีวิตและชุมชน ใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอุดรดิตต์” วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย 2540

- พลศรี ไม้ทอง “การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ในระดับ
มัธยมศึกษา ของโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 2543
- รัตนา บุญชะชาติ “สภาพปัญหาและความต้องการ ในการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา
ตามความคิดของผู้บริหารและครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา”
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2540
- วรภัทร ภูเจริญ *แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร
พิมพ์ดี 2542
- สามัญศึกษา, กรม *แผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549)* กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์การศาสนา 2545
- สมคิด พรหมขุ้ย *เทคนิคการประเมินโครงการ* พิมพ์ครั้งที่ 2 นนทบุรี สุโขทัยธรรมมาธิราช 2542
- สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ *การประเมินโครงการ ทฤษฎีและปฏิบัติ* พิมพ์ครั้งที่ 2 ม.ป.ท. 2531
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ *การประเมินโครงการประชุม หลักการและการประยุกต์ใช้* กรุงเทพมหานคร
โอเดียนสโตร์ 2524
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ *วิธีวิทยาการประเมินทางการศึกษา* กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 2541
- สุขุม มูลเมือง *เทคนิคการประเมินโครงการ* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์อักษรไทย 2530
- สุภมาส อังสุโชติ และคณะ “การประเมินนโยบาย แผนงาน และโครงการ” นนทบุรี สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2544
- สุนน อมรวิวัฒน์ *กระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน* กรุงเทพมหานคร วัฒนาพานิช
2544
- สุรศักดิ์ สวัสดิ์ “การประเมินโครงการฝึกอบรมหลักสูตรสาขาอากาศวิทยุคมนาคม ของ
การสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2539” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ภาควิชาเอกอุตสาหกรรมการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2539

สุวิมล ว่องวานิช “รายงานการวิจัยเรื่องการสังเคราะห์เทคนิค ที่ใช้ในการประเมินความต้องการ
จำเป็นในวิทยานิพนธ์ของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 2542

อินทิรา เทศวิสาล “ความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารการศึกษา ในสังคมอุตสาหกรรม
ใหม่” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2534

อุบล วิทยาเอนกนันท์ “การพัฒนาเกณฑ์การประเมินโครงการสุขภาพด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมที่
ถูกสุขลักษณะ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร
มหาบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2538

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือ

ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือ

1. ดร.จันทนา นนทิกร รองหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา
เขตการศึกษา 5 วุฒិการศึกษ กศ.ค. พัฒนาศึกษาศาสตร์ เป็นศึกษานิเทศก์ของกรมสามัญศึกษา
ประจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีประสบการณ์และชำนาญการด้านหลักสูตร การประกันคุณภาพ
การประเมินภายใน และการประเมินภายนอก
2. นายธีรศักดิ์ ลิขิตวัฒนเศรษฐ ศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5
วุฒิการศึกษ กศ.ม. สาขาโสตทัศนศึกษา มีประสบการณ์และความชำนาญการ ด้านการใช้แหล่ง
เรียนรู้ในการเรียนการสอน เป็นผู้รับผิดชอบด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการเรียนการสอน
ของเขตการศึกษา 5
3. นายณรงค์ คงกิจ ผู้อำนวยการโรงเรียนพันท้ายนรสิงห์ จังหวัดสมุทรสาคร
วุฒิการศึกษ ค.ม. สาขาวิจัยทางการศึกษา มีประสบการณ์และความชำนาญการด้านการวิจัยและ
การประเมิน เป็นผู้ประเมินภายนอกของ สมศ.
4. ว่าที่ ร.ต. ชาญวิทย์ จันทรสุนทร รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 วุฒิการศึกษ ค.ม. สาขาการบริหาร มีประสบการณ์และความชำนาญการ
ด้านแผนงาน รับผิดชอบงานแผนงานและโครงการของสำนักงานเขตพื้นที่
5. นางสาวอิงอร ณรงค์อินทร์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 วุฒิการศึกษ กศ.บ. มีประสบการณ์และความชำนาญการด้านงานวิชาการ
และการประเมินภายใน รับผิดชอบงานวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่

ภาคผนวก ข
เครื่องมือในการประเมิน

เครื่องมือฉบับที่ 1

แบบบันทึก

แหล่งข้อมูล คือข้อมูลทุติยภูมิ เช่น เอกสาร หลักฐานที่เกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาครูให้ใช้
แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน

คำชี้แจง แบบบันทึก มี 4 ตอน

ตอนที่ 1 ด้านการวางแผน

ตอนที่ 2 ด้านการดำเนินการ

ตอนที่ 3 ด้านการประเมินผลการดำเนินการ

ตอนที่ 4 ด้านการนำผลการประเมินไปใช้

ตอนที่ 1 ด้านการวางแผนจัดทำโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน

1. วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
.....
2. วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับนโยบายของกรมสามัญศึกษา
.....
3. ระบุเป้าหมายเชิงปริมาณชัดเจน
.....
4. ระบุเป้าหมายเชิงคุณภาพชัดเจน
.....
5. กำหนดกิจกรรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
.....
6. กำหนดเวลาช่วงดำเนินการชัดเจน
.....
7. จัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน / ตารางการทำงาน ชัดเจน
.....
8. ระบุกิจกรรมที่จะดำเนินการได้ครบถ้วน
.....
9. ลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมเหมาะสม
.....
10. กำหนดระบบการนิเทศ ติดตาม ชัดเจน
.....

11. เลือกวิทยากรที่มีความรู้ ความสามารถ ตรงตามเนื้อหาที่จัดอบรม

.....

12. ระบุงบประมาณและแหล่งที่มาของงบประมาณชัดเจน

.....

ตอนที่ 2 ด้านการดำเนินการตามโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน

1. ทุกโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ส่งตัวแทนของโรงเรียน
เข้ารับการอบรมครบถ้วน

.....

2. ตำแหน่งของผู้เข้ารับการอบรม

2.1 ตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการ..... คน

2.2 ตำแหน่งครูผู้สอน คน

2.3 ตำแหน่ง อื่นๆ (ระบุ)..... คน

3. ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้ครบถ้วนตามที่วางแผน

.....

4. ดำเนินงานเป็นไปตามปฏิทิน / ตารางการทำงานที่วางไว้

.....

5. บุคลากรดำเนินงานตามหน้าที่ที่ได้มอบหมายอย่างครบถ้วน

.....

6. วิทยากรให้ความรู้ตรงตามเนื้อหาที่จัดอบรม

.....

7. มีการกำกับ ติดตาม ตามที่ได้วางแผนไว้

.....

ตอนที่ 3 ด้านการประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียน
การสอน

1. ผู้เข้ารับการอบรมพึงพอใจกับเนื้อหาสาระในการอบรม

.....

2. ผู้เข้ารับการอบรมพึงพอใจกับรูปแบบการจัดกิจกรรม

.....

3. ผู้เข้ารับการอบรมพึงพอใจกับขั้นตอนการจัดกิจกรรม

.....

4. ผู้เข้ารับการอบรมพึงพอใจกับวิธีการให้ความรู้ของวิทยากร

.....

5. ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้

.....

6. ผลการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้

.....

7. มีการติดตามผลหลังการอบรมอย่างไร

.....

8. มีปัญหา/อุปสรรค อย่างไร

.....

ตอนที่ 4 ด้านการนำผลการประเมินไปใช้

1. มีการนำผลการประเมินโครงการไปใช้อย่างไร

.....

แบบสัมภาษณ์

ผู้ให้ข้อมูล คือเลขานุการ/ผู้ช่วยเลขานุการกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ข้อคำถาม

1. มีปัญหา/อุปสรรค ด้านการวางแผนอย่างไร

.....

2. มีปัญหา/อุปสรรค ด้านการดำเนินการอย่างไร

.....

3. ผลการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ไว้ได้อย่างไร

.....

4. มีการกำกับ ติดตาม หลังการอบรม อย่างไร

.....

5. มีการนำผลการประเมินไปใช้อย่างไร

.....

เครื่องมือฉบับที่ 2

แบบสัมภาษณ์

ผู้ให้ข้อมูล คือ ตัวแทนของโรงเรียนที่เข้ารับการอบรมตามโครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน

ข้อคำถาม

1. หลังจากอบรมแล้ว ท่านได้จัดการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ เปลี่ยนไปจากเดิมอย่างไร
.....
2. หลังจากอบรมแล้ว ท่านได้มีการขยายผลสู่บุคลากรภายในโรงเรียนอย่างไร
.....
 - 2.1 ท่านขยายผลโดยวิธีการใด.....
 - 2.2 ฝ่ายบริหารให้การสนับสนุนเพียงใด.....
 - 2.3 ท่านได้รับความร่วมมือจากครูผู้สอนมากน้อยเพียงใด.....
 - 2.4 มีปัญหา / อุปสรรค ในการดำเนินงานอย่างไร.....
3. หลังจากอบรมแล้ว ท่านได้มีการขยายผลสู่บุคลากรภายนอกโรงเรียน หรือไม่ อย่างไร
.....
4. ท่านได้ติดตามผลหลังจากการขยายผลอย่างไร
.....

เครื่องมือฉบับที่ 3

แบบสอบถาม

ผู้ให้ข้อมูล คือ คณะกรรมการบริหารโรงเรียน

คำชี้แจง ผู้ตอบแบบสอบถามนี้ ให้เฉพาะคณะกรรมการบริหารโครงการของโรงเรียน มี 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อมูลการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นคำถามแบบปลายเปิด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. โรงเรียนของท่านมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโรงเรียนอย่างไร

มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโรงเรียน

ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโรงเรียน

2. โปรดระบุสถานภาพของการดำรงตำแหน่งเป็นคณะกรรมการบริหารโรงเรียนของท่าน (ถ้ามี)

ผู้บริหาร

ผู้ช่วยผู้บริหาร

หัวหน้าฝ่าย/รองหัวหน้าฝ่าย

หัวหน้างาน

หัวหน้ากลุ่มสาระฯ

อื่นๆ(ระบุ)

ตอนที่ 2 ข้อมูลการดำเนินงาน

คำชี้แจง ให้ท่านเลือกระดับการบริหารจัดการเกี่ยวกับการพัฒนาครูให้ใช้

แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนในโรงเรียนของท่าน มีให้เลือก 2 ระดับคือ

1. มีการดำเนินการ ให้ กาเครื่องหมาย ในช่อง “มี”
2. ไม่มีการดำเนินการ ให้ กาเครื่องหมาย ในช่อง “ไม่มี”

ข้อมูลการดำเนินงาน	ผลการวิเคราะห์	
	มี	ไม่มี
1. สนับสนุนให้มีการจัดบรรยากาศในแหล่งเรียนรู้ให้มีสภาพเหมือนจริง		
2. ส่งเสริม สนับสนุน การจัดหา จัดสร้าง หรือพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน		
3. ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้ใช้ความรู้ และประสบการณ์ การจัดและการใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน		
4. สนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่าย มีส่วนร่วมในการนำเสนอ ผลงาน / นวัตกรรม ที่เกิดจากการใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน		
5. ส่งเสริมให้มีการจัดทรัพยากรในแหล่งเรียนรู้ให้พอเพียง		
6. ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการจัดบริเวณ โรงเรียนให้เกิดแหล่งเรียนรู้ และแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้		
7. ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการจัดศูนย์วิชาการ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย		
8. ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการปรับสภาพของสถานที่เรียนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุด		
9. สนับสนุนให้มีการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		
10. ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน ดูแลสภาพแวดล้อมให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน		
11. จัดระบบการกำกับ ติดตาม ดูแล และประเมินผล ในการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน		

ตอนที่ 3 ให้ท่านแสดงความคิดเห็นในการดำเนินการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนส่งเสริมพัฒนา
ครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ในโรงเรียนของท่าน

1. การบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียน
การสอนของท่าน ประสบความสำเร็จ หรือมีจุดเด่นในการดำเนินงานอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. การบริหารจัดการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนในโรงเรียนของท่าน
มีปัญหา / อุปสรรคอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับการพัฒนาครูผู้สอนให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการ
สอนอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....

เครื่องมือฉบับที่ 4

แบบสอบถาม

ผู้ให้ข้อมูล คือ ครูผู้สอน

คำชี้แจง ขอให้ครูผู้สอนตอบแบบสอบถามฉบับนี้ โดยใช้ข้อมูลในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในปีการศึกษา 2545 มี 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อมูลการใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ในช่วงปีการศึกษา 2545 โดยคิดรวมในทุกวิชาที่ท่านสอน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นคำถามแบบปลายเปิด

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามครูผู้สอนที่ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนแล้ว ส่งผลให้ผู้เรียนมีลักษณะอย่างไร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดระบุข้อมูลการปฏิบัติการสอน ในช่วงปีการศึกษา 2545

1. ท่านสอนเป็นการประจำอยู่ที่โรงเรียน

- โรงเรียนบางสะพานวิทยา
- โรงเรียนชัยเกษมวิทยา
- โรงเรียนธงชัยวิทยา
- โรงเรียนบางสะพานน้อยวิทยาคม
- โรงเรียนโสตศึกษาเทพรัตน์
- โรงเรียน(ระบุ).....

2. ท่านสอนอยู่ในกลุ่มสาระใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ภาษาไทย
- คณิตศาสตร์
- วิทยาศาสตร์
- สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- สุขศึกษาและพลศึกษา
- ศิลปศึกษา
- การงานอาชีพและเทคโนโลยี
- ภาษาต่างประเทศ
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3. จำนวนคาบที่สอนต่อสัปดาห์ (คิดเฉลี่ยตลอดปีการศึกษา 2545)

(โปรดระบุ) คาบ / สัปดาห์

4. ระดับชั้นที่ท่านสอน

- เฉพาะมัธยมศึกษาตอนต้น
- เฉพาะมัธยมศึกษาตอนปลาย
- ทั้งมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

คำชี้แจง ให้ครูผู้สอนพิจารณาเลือกระดับการใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน มีให้เลือก

2 ระดับคือ

1. ถ้า “มี” การใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนในปีการศึกษา 2545 ให้กาเครื่องหมาย ในช่อง “ใช่”
2. ถ้า “ไม่มี” การใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ในปีการศึกษา 2545 ให้กาเครื่องหมาย ในช่อง “ไม่ใช่”

ข้อมูลการดำเนินงานของครูผู้สอน	การใช้แหล่งเรียนรู้	
	ใช่	ไม่ใช่
แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล		
1. ท่านเคยเชิญบุคลากรในโรงเรียนซึ่งอยู่ในกลุ่มสาระฯเดียวกัน มาเป็นวิทยากรในวิชาที่ท่านสอน		
2. ท่านเคยเชิญบุคลากรในโรงเรียนซึ่งอยู่ต่างกลุ่มสาระฯมา เป็น วิทยากรในวิชาที่ท่านสอน		
3. ท่านเคยเชิญบุคลากรในโรงเรียน เช่น ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร นักการฯ พ่อค้า/แม่ค้า มาเป็นวิทยากรในวิชาที่ท่านสอน		
4. ท่านเคยเชิญบุคลากรภายนอกโรงเรียนมา เป็นวิทยากรในวิชาที่ท่านสอน		
5. ท่านเคยพานักเรียนที่ท่านสอนไปเรียนรู้กับวิทยากรภายนอกโรงเรียน		
แหล่งเรียนรู้ประเภทสถานที่		
6. ท่านได้ใช้วิธีสร้างสถานการณ์จำลองขึ้นภายในห้องเรียน เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในวิชาของท่าน		
7. ท่านได้ใช้วิธี ปรับเปลี่ยน ส่วนของห้องเรียน มาเป็นแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียนสามารถรู้ด้วยตนเอง		
8. ท่านได้ใช้สถานที่ที่มีอยู่แล้วภายในโรงเรียน มาเป็นแหล่งเรียนรู้ ในการจัดกิจกรรมในวิชาที่ท่านสอน		
9. ท่านได้ใช้สถานที่ที่มีอยู่แล้วภายในโรงเรียน มาเป็นแหล่งเรียนรู้ ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง		
10. ท่านได้ ปรับเปลี่ยน / ตกแต่ง เพิ่มเติม สถานที่ในโรงเรียนที่มีอยู่แล้วมาเป็นแหล่งเรียนรู้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของท่าน		

ข้อมูลการดำเนินงานของครูผู้สอน	การใช้แหล่งเรียนรู้	
	ใช่	ไม่ใช่
11. ท่านได้ ปรับเปลี่ยน / ตกแต่ง เพิ่มเติม สถานที่ใน โรงเรียนที่มีอยู่แล้วมาเป็นแหล่งเรียนรู้ ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง		
12. ท่านได้สร้างแหล่งเรียนรู้ใหม่ขึ้นภายในโรงเรียน เพื่อจัดกิจกรรมในวิชาที่ท่านสอน		
13. ท่านได้สร้างแหล่งเรียนรู้ใหม่ขึ้นภายในโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียน สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง		
14. ท่านได้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างแหล่งเรียนรู้ในวิชาที่ท่านสอน		
15. ท่านได้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสถานประกอบการในท้องถิ่น		
16. ท่านได้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสถานที่สำคัญในท้องถิ่น		
17. ท่านได้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสถานที่ในต่างจังหวัด		
18. ท่านได้จัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศในแหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียน ให้เป็นที่จูงใจและเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วย ตนเอง		
19. ท่านได้ร่วมจัดแหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียนเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน		
แหล่งเรียนรู้ประเภทวัฒนธรรม และประเพณี		
20. ท่านได้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้นำ วัฒนธรรมและประเพณีไทยมาจัดเป็นสถานการณ์จำลองประกอบการเรียนการสอน		
21. ท่านได้จัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้นำเสนอผลงาน เกี่ยวกับวัฒนธรรมและประเพณีไทย		
22. ท่านได้บูรณาการความรู้ทางด้านวัฒนธรรมและประเพณีไทย เข้าในวิชาที่ท่านสอน		
23. ท่านได้จัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้จัดกิจกรรมสืบสานวัฒนธรรมและประเพณีไทยภายในโรงเรียน		
24. ท่านได้จัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้จัดกิจกรรมสืบสานวัฒนธรรมและประเพณีไทยร่วมกับชุมชน		
แหล่งเรียนรู้ประเภท สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยี		
25. ท่านจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้สื่อและวัสดุอุปกรณ์เข้ามาช่วย		
26. ท่านจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย		
27. ท่านได้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ผลิตสื่อประกอบการเรียนด้วยวัสดุ ในท้องถิ่น		
28. ท่านได้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ผลิตสื่อประกอบการเรียนด้วยเทคโนโลยี		
29. ท่านได้จัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้นำเสนอผลงานประเภทสื่อการเรียนจากวัสดุในท้องถิ่น และจากเทคโนโลยี		

ตอนที่ 3 ขอให้ครูผู้สอนแสดงความคิดเห็นในการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนในช่วงปีการศึกษา 2545 ที่ผ่านมา

1. การดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนในทุกวิชาในปีการศึกษา 2545 มีจุดเด่น หรือประสบความสำเร็จอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. การดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนในทุกวิชาในปีการศึกษา 2545 มีปัญหา / อุปสรรคอย่างไร

.....

.....

.....

.....

3. ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามครูผู้สอนที่ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนแล้ว ส่งผลให้ผู้เรียนมีลักษณะอย่างไร

คำชี้แจง ให้ท่านเลือกระดับของผลการจัดแหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนของท่านในโรงเรียน ในช่วงปีการศึกษา 2545 ที่ผ่านมา มีให้เลือก 3 ระดับคือ

มาก หมายถึง ผลปรากฏกับผู้เรียนมากกว่า 75 % ขึ้นไป

ปานกลาง หมายถึง ผลปรากฏกับผู้เรียนในช่วง 50 – 74 %

น้อย หมายถึง ผลปรากฏกับผู้เรียนน้อยกว่า 50 %

ผลการใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ที่มีต่อผู้เรียน	ระดับของผล ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน		
	มาก	ปาน กลาง	น้อย
ท่านได้ใช้แหล่งเรียนรู้ที่ทำให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในตัวของนักเรียนต่อไปนี้หรือไม่			
1. ผู้เรียนสามารถเป็นผู้นำตนเองในการเรียนรู้			
2. ผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้กับครูและเพื่อนอย่างมั่นใจ			
3. ผู้เรียนเลือกเรียน / ทำกิจกรรมตามความถนัด ความสามารถ และความสนใจของตนเองอย่างมีความสุข			
4. ผู้เรียนสามารถค้นหาคำตอบการแก้ปัญหาด้วยตนเองและร่วมกับกลุ่มเพื่อน			
5. ผู้เรียนสามารถแสดงออกซึ่งความคิดและการกระทำอย่างชัดเจนและมีเหตุผล			
6. ผู้เรียนมีวินัยและรับผิดชอบในการทำงาน			
7. ผู้เรียนสามารถใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่อง			
8. ผู้เรียนสามารถประเมินตนเอง และปรับปรุง พัฒนา ตนเองด้วยความเต็มใจ			
9. ผู้เรียนสามารถสร้างชิ้นงานจากความรู้ที่เกิดจากการค้นพบด้วยตนเอง			

เครื่องมือฉบับที่ 5

แบบสอบถาม

ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้เรียน

คำชี้แจง ผู้ตอบแบบสอบถามนี้ ให้เฉพาะผู้เรียน มี 4 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อมูลการใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน ในช่วงปีการศึกษา 2545 โดยแยกเป็นกลุ่มสาระฯ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามถึงผลของการใช้แหล่งเรียนรู้ที่เกิดกับผู้เรียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง ขอให้ผู้เรียนให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเองด้วยความเป็นจริง ซึ่งไม่มีผลต่อคะแนนในวิชาใดๆ ทั้งสิ้น

1. ท่านเรียนอยู่ที่โรงเรียนใด

- โรงเรียนบางสะพานวิทยา
- โรงเรียนชัยเกษมวิทยา
- โรงเรียนธงชัยวิทยา
- โรงเรียนบางสะพานน้อยวิทยาคม
- โรงเรียนโสศศึกษาเทพรัตน์
- โรงเรียน (ระบุ).....

2. ท่านกำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นใด ในปีการศึกษา 2545

- มัธยมศึกษาตอนต้น
- มัธยมศึกษาตอนปลาย
- อื่นๆ (ระบุ).....

รายการแหล่งเรียนรู้ ที่ครูใช้จัดกระบวนการเรียนรู้	กลุ่มสาระที่ครูใช้แหล่งเรียนรู้ ตามรายการที่กำหนด								
	ท	ค	ว	ส	พ	ศ	กง	ต	ไม่มี
4. มีส่วนร่วมในการสร้างแหล่งเรียนรู้ใหม่ภายในโรงเรียน เช่น สร้าง หุ่นจำลอง จัดทำและดูแลสวนหย่อม จัดทำและดูแลต้นไม้พุดได้ จัดทำและดูแลสวนพฤกษศาสตร์ จัดทำและดูแลพิพิธภัณฑ์ ฯลฯ									
5. ได้ไปเรียนรู้นอกโรงเรียน									
ประเภทวัฒนธรรม ประเพณี									
1. ได้จัดกิจกรรมที่สืบสานวัฒนธรรมและประเพณีไทยในโรงเรียน									
2. ได้จัดกิจกรรมที่สืบสานวัฒนธรรมและประเพณีไทยร่วมกับชุมชน									
ประเภท สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยี									
1. ได้เรียนรู้จากสื่อหลายๆชนิดสับเปลี่ยนกันไป									
2. ได้เรียนรู้จากสื่อเทคโนโลยี เช่น คอมพิวเตอร์ โทรทัศน์ ฯลฯ									
3. ได้ร่วมผลิตสื่อการเรียนรู้ด้วยวัสดุภายในท้องถิ่น เช่น กะลามะพร้าว ใบมะพร้าว ขุยมะพร้าว ใบสับปะรด เปลือกหอย ฯลฯ									
4. ได้ร่วมผลิตสื่อการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี เช่น คอมพิวเตอร์ กล้อง ถ่ายวิดีโอ กล้องดิจิทัล ฯลฯ									
5. มีโอกาสได้นำเสนอผลงานของตนเองต่อสาธารณชน									

ตอนที่ 3 ให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นในการใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอน
ในช่วงปีการศึกษา 2545 ที่ผ่านมา

1. การใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนในทุกวิชาในปีการศึกษา 2545 มีปัญหา / อุปสรรค
สำหรับผู้เรียน อย่างไร

.....

2. ผู้เรียนมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนอย่างไร

.....

ตอบที่ 4 ให้ผู้เรียนประเมินผลของการใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนของผู้สอนที่เกิดขึ้นกับตนเอง

คำชี้แจง ให้ท่านเลือกระดับของผลที่เกิดขึ้นกับตนเอง โดยมีเกณฑ์การเลือกดังนี้

มาก หมายถึง ผลที่เกิดกับตนเองมากกว่า 75 % ขึ้นไป
หรือเกิดอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

ปานกลาง หมายถึง ผลที่เกิดกับตนเอง ในช่วง 50 – 74 %
หรือเกิดขึ้นบ้างแต่ไม่ต่อเนื่องสม่ำเสมอ

น้อย หมายถึง ผลที่เกิดกับตนเองน้อยกว่า 50 %
หรือเกิดขึ้นน้อยมาก / ไม่เกิดเลย

การใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนส่งผลต่อผู้เรียนดังนี้	ผลที่ปรากฏกับตนเอง		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
1. สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง			
2. สามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้กับครูผู้สอนและเพื่อนได้อย่างมั่นใจ			
3. สามารถเลือกเรียนหรือทำกิจกรรมตามความถนัดของตนเองได้อย่างมีความสุข			
4. สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองและแก้ปัญหาร่วมกับเพื่อนๆ ได้			
5. กล้าแสดงออกทั้งทางด้านการกระทำ และด้านความคิดอย่างมีเหตุผล			
6. เป็นผู้มีวินัยและรับผิดชอบในการทำงาน			
7. มีการใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่อง			
8. ยอมรับความบกพร่องของตนเอง และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขด้วยความเต็มใจ			
9. สามารถสร้างชิ้นงานจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง			

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

1. ชื่อโครงการ พัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนตามยุทธศาสตร์กรมสามัญศึกษาที่ 2
2. ลักษณะโครงการ โครงการใหม่
3. หลักการและเหตุผล

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 มาตรา 24 (5) ซึ่งกำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้โดย ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ ประกอบกับมาตรา 25 ที่กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ซึ่งจากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ครูผู้สอนจะต้องมีการปรับกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้มาช่วย เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้มากขึ้น แต่ปัญหาเกิดจากการที่ผู้สอนส่วนใหญ่ยังไม่สามารถใช้แหล่งเรียนรู้ประเภทต่างๆ ที่มีอยู่มาช่วยในการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากยังขาดความรู้ความเข้าใจในการนำแหล่งเรียนรู้มาบูรณาการเข้ากับบทเรียนในวิชาของตนเอง

กลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จึงได้ทำโครงการนี้ขึ้นเพื่อให้ครูผู้สอนสามารถที่จะบูรณาการแหล่งเรียนรู้ให้เข้ากับบทเรียนในแต่ละวิชา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ

4. วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ผู้สอนสามารถใช้แหล่งเรียนรู้ในการบูรณาการการเรียนการสอนได้

5. เป้าหมาย

1. เชิงปริมาณ

- ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการหรือครูผู้สอน โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เข้ารับการอบรม โรงเรียนละ 1 คน จำนวน 20 โรงเรียน รวม 20 คน เป็นเวลา 2 วัน

2. เชิงคุณภาพ

ครูที่ผ่านการพัฒนาร้อยละ 80 สามารถใช้แหล่งเรียนรู้ในการบูรณาการการเรียนการสอนได้ในระดับดี

6. เครื่องชี้วัดความสำเร็จ

เครื่องชี้วัด	เกณฑ์
<p>เชิงปริมาณ</p> <p>ร้อยละของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการหรือครูผู้สอนโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เข้ารับการอบรม โรงเรียนละ 1 คน จำนวน 20 โรงเรียน รวม 20 คน เป็นเวลา 2 วัน</p> <p>เชิงคุณภาพ</p> <p>ร้อยละของผู้ที่ผ่านการพัฒนาสามารถใช้แหล่งเรียนรู้ในการบูรณาการการเรียนการสอนได้ในระดับดี</p>	<p>ร้อยละ 100</p> <p>ร้อยละ 80</p>

7. พื้นที่ดำเนินการ

8. ระยะเวลาดำเนินการ

ระหว่างวันที่ 4-9 พฤษภาคม 2545

9. กิจกรรมและวิธีการดำเนินงาน

ขั้นตอน	กิจกรรม	ระยะเวลา
1. ขั้นเตรียมการ	1.1 จัดทำโครงการ / แผน	1-9 ม.ค. 2545
	1.2 เสนอโครงการเพื่อขออนุมัติ	10 ม.ค. 2545
2. ดำเนินงาน	2.1 สํารวจรายชื่อผู้ช่วยฝ่ายวิชาการหรือครูที่จะเข้ารับการพัฒนาโรงเรียนละ 1 คน รวม 20 คน	1-31 มี.ค.2545
	2.2 ดำเนินการจัดการพัฒนาครูตามแผนที่วางไว้	4-9 พ.ค. 2545
	2.3 จัดทำสรุปผลการดำเนินงาน	10-20 พ.ค.2545
3. ติดตามและประเมินผล	3.1 ประเมินจากการร่วมกิจกรรมของครูที่เข้ารับการการพัฒนา	ระหว่างการดำเนินการ
	3.2 ประเมินจากการตอบแบบสอบถาม	ระหว่างการดำเนินการ
	3.3 สรุปผลการประเมินการจัดกิจกรรม	10-20 พ.ค.2545
	3.4 สรุปและรายงานผลโครงการ	30 ต.ค. 2545

/10 หน่วยงาน....

10. หน่วยงานที่รับผิดชอบ กลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
11. งบประมาณ 10,000 บาท
12. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 1. สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 2. โรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
13. การติดตามประเมินผล
 1. ประเมินจากการร่วมกิจกรรมครูที่เข้ารับการพัฒนา
 2. ประเมินจากการตอบแบบสอบถาม
 3. สรุปผลการประเมินการจัดกิจกรรม
 4. สรุปผลและรายงานผลโครงการ
14. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
 - ครูที่ผ่านการพัฒนาสามารถใช้แหล่งเรียนรู้ในการบูรณาการการเรียนการสอนได้ในระดับดี

ผู้เสนอโครงการ

(นายสวัสดิ์ เสานรัมย์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนอ่าวน้อยวิทยาคม
 เลขานุการกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

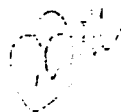
ผู้เห็นชอบโครงการ

(นายทองคำ สร้อยทอง)

ผู้อำนวยการโรงเรียนประจวบวิทยาลัย
 ประธานกลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผู้อนุมัติโครงการ

(นายสมชาย แสงสุวรรณ)

ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ภาคผนวก ค

โครงการพัฒนาครูให้ใช้แหล่งเรียนรู้

**แบบสรุปผลการประเมินผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ
การใช้แหล่งการเรียนรู้ในการเรียนการสอน
กลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
8-9 กรกฎาคม 2545**

ผู้ประเมิน คือ ผู้เข้ารับการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ ทั้งสิ้น 21 คน

รายการประเมิน	ระดับความพอใจ			หมายเหตุ
1. ความเหมาะสมของสถานที่ประชุมเชิงปฏิบัติการฯ	21	-	-	
2. ความเหมาะสมของระยะเวลา (2 วัน)	14	6	1	
3. ความสะดวกสบายต่างๆ	18	3	-	
4. เทคนิคการนำเสนอของวิทยากร	15	5	-	
5. เนื้อหาสาระที่ได้	11	2	-	ไม่ตอบ 8 คน
จุดที่ 1 ความสำคัญจำเป็น	14	7	-	
จุดที่ 2 เห็นแหล่งเรียนรู้	14	7	-	
จุดที่ 3 อยู่ที่บริหารจัดการ	15	5	1	
จุดที่ 4 จะดำเนินการอย่างไร	14	7	-	
จุดที่ 5 ท่องไปบน Internet	9	12	-	
จุดที่ 6 แหล่งสำรวจนอกโรงเรียน	14	6	1	
จุดที่ 7 เขียนแผนจัดแหล่งเรียนรู้	12	7	2	

สรุป ผลการดำเนินงานอยู่ที่ระดับความพอใจ ดี (พอใจมาก)

6. ท่านสามารถกลับไปดำเนินการจัดพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนของท่าน ได้เพียงใดมีผู้ตอบคำถามคือ
 - 1) พัฒนาแหล่งเรียนรู้เดิมให้ดีขึ้น
 - 2) ขอความร่วมมือบุคลากรในโรงเรียนพัฒนาแหล่งเรียนรู้
 - 3) มีแนวทาง, กระบวนการในการจัดแหล่งเรียนรู้
7. ข้อเสนอแนะอื่นๆ
 - 1) ควรเยี่ยมชมโรงเรียนที่จัดแหล่งเรียนรู้ที่ดี
 - 2) วิทยากรนำเสนอดี แต่เนื้อหาหนัก
 - 3) ควรใช้เวลาอบรมมากกว่านี้
 - 4) เวลาศึกษาดูงานมีน้อย และควรศึกษาหลายๆ แหล่ง

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางประกอบ วงศ์สำมะโน
วัน เดือน ปี เกิด	19 ตุลาคม 2498
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
ประวัติการศึกษา	กศ.บ. (ชีววิทยา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบางสะพานวิทยา อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ตำแหน่ง	อาจารย์ 3 ระดับ 8